

Peltotukien hakuopas – Peltotukien ehdot 2024

Sisällys

Tukiehdot: perustulotuki 2024.....	5
Perustulotuen hakeminen ja tukiehdot.....	5
Perustulotuen määrä.....	5
Tukiehdot: luonnonhaittakorvaus 2024.....	6
1. Tuen hakeminen.....	6
2. Tuen määrä.....	6
3. Korvaustasot.....	6
4. Tukiehdot.....	7
Tukiehdot: uudelleenjakotulotuki 2024.....	9
Tuen hakeminen ja tukiehdot.....	9
Tuen määrä.....	9
Tukiehdot: ekojärjestelmätuki 2024.....	10
1. Tuen yleiset ehdot ja maksun rajoitteet.....	10
2. Talviaikainen kasvipeite.....	11
3. Luonnonhoitonurmet.....	14
4. Viherlannoitusnurmet.....	15
5. Monimuotoisuuskasvit.....	16
Ympäristökorvauksen sitomusehdot 2024.....	20
12.4.....	20
1. Sitoumuksen ja maksun hakeminen.....	20
2. Ympäristösitomusala ja sen muutokset 5-vuotisella sitomuskaudella.....	21
3. Ympäristösitoumuksen toimenpiteet.....	22
4. Korvauksen määrä.....	42
5. Syysilmoitus.....	44
6. Säädosluettelo.....	44
Luonnonmukaisen tuotannon korvauksen sitomusehdot 2024.....	45
1. Sitomuskauden pituus.....	45
2. Sitoumuksen ja maksun hakeminen.....	45
3. Sitoumuksen yleiset edellytykset.....	45
4. Luonnonmukaisen tuotannon vähimmäisvaatimukset.....	47
5. Ilmoittautuminen luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmään.....	50
6. Sitomusala.....	51

7. Myyntikasvivaatimus	53
8. Kesannot ja viherlannoitusnurmi	57
9. Kotieläintuotannon sitoumus	58
10. Muiden tukien vaikutus sitoumukseen	64
11. Korvauksen maksaminen	65
12. Sitoumusalan muutosmahdollisuudet.....	67
13. Sitoumuksen päättyminen	68
14. Sitoumuksesta luopuminen	68
15. Sitoumuksen muuttaminen, siirtäminen ja peruminen	68
16. Sitoumuksen ja korvauksen epääminen.....	69
18. Valvonta	69
18. Asiakirjojen säilyttäminen	70
Tukiehdot: erikoiskasvipalkkio 2024 2023	71
Erikoiskasvipalkkion hakeminen ja tukiehdot	71
Erikoiskasvipalkkion määrä.....	73
Tukiehdot: tärkkelysperunapalkkio 2024	74
Tärkkelysperunapalkkion hakeminen ja tukiehdot	74
Tärkkelysperunapalkkion määrä	74
Tukiehdot: nuorten viljelijöiden tulotuki 2024.....	75
Tukiehdot.....	75
Tuen hakeminen.....	78
Tuen määrä ja maksaminen	82
Tukiehdot: nuorten viljelijöiden tuki 2024	83
1 Tuen hakeminen	83
2 Tuen määrä.....	83
3 Tukiehdot.....	84
Tukiehdot: Yleinen hehtaarituki 2024	86
1. Tuen hakeminen	86
2. Tuen määrä.....	86
3. Tukiehdot.....	87
Tukiehdot: pohjoinen hehtaarituki 2024.....	88
1. Tuen hakeminen	88
2. Tuen määrä.....	88
3. Tukiehdot.....	89
Tukiehdot: sokerijuurikkaan kansallinen tuki 2024.....	90
1. Tuen hakeminen	90
2. Tuen määrä.....	90
3. Tukiehdot.....	90

Kosteikkojen hoitosopimus 2024	91
1. Sopimuskauden pituus	91
2. Tuenhakijaa koskevat vaatimukset	91
3. Sopimuksen hakeminen	92
4. Korvauksen määrä ja maksaminen sopimuksesta.....	93
5. Sopimuksen tekemisen vaatimukset	93
6. Hoitosuunnitelma	94
7. Sopimusalueen hoitotoimenpiteet.....	95
8. Vähimmäistason vaatimukset	96
9. Hallinnollinen tarkastuskäynti	98
10. Valvonta ja seuraamukset	99
11. Sopimuksen siirtäminen	99
12. Sopimuksen pinta-alan muutokset.....	99
13. Sopimuksen muuttaminen	100
14. Tuenhakijan ilmoitusvelvollisuus ja asiakirjojen säilyttäminen.....	100
15. Sopimuksesta luopuminen	100
16. Sopimuksen purkaminen ja maksetun korvauksen takaisinperiminen.....	101
17. Tietojen toimittaminen ja tuen julkisuus	102
18. Ylivoimainen este.....	102
19. Muutoksenhaku.....	102
Sopimusehdot: Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoito 2024	103
1. Sopimuskauden pituus	103
2. Tuenhakijaa koskevat vaatimukset	104
3. Sopimuksen hakeminen	105
4. Pysyvän nurmen vaatimuksen vaikutus sopimuslohkojen ilmoittamiseen.....	106
5. Korvauksen määrä ja maksaminen sopimuksesta.....	107
6. Sopimuksen tekemisen vaatimukset	108
7. Hoitosuunnitelma	111
8. Sopimusalueen hoitotoimenpiteet.....	111
9. Yksivuotiset peruskunnostustoimenpiteet.....	114
10. Vähimmäistason vaatimukset	115
11. Hallinnollinen tarkastuskäynti	118
12. Valvonta ja seuraamukset	118
13. Sopimuksen siirtäminen	119
14. Sopimuksen pinta-alan muutokset.....	119
15. Sopimuksen muuttaminen	119
16. Tuenhakijan ilmoitusvelvollisuus ja asiakirjojen säilyttäminen.....	120
17. Sopimuksesta luopuminen	120

18. Sopimuksen purkaminen ja maksetun korvauksen takaisinperiminen.....	120
19. Tietojen toimittaminen ja tuen julkisuus	121
20. Ylivoimainen este.....	121
21. Muutoksenhaku.....	122
Sopimusehdot: Alkuperäiskasvilajikkeeseen ylläpitoa koskeva ympäristösopimus 2024.....	123
1. Sopimuskausi	123
2. Hakija	123
3. Sopimuksen hakeminen	124
4. Vuosittaisen maksun hakeminen	124
5. Korvauksen määrä ja maksaminen sopimuksesta.....	124
6. Sopimusehdot.....	124
7. Vähimmäistason vaatimukset	125
8. Ehdollisuus.....	125
9. Sopimuksen purkaminen ja takaisinperiminen	125
10. Sopimuksen siirtäminen	126
11. Ylivoimainen este.....	126
12. Hakijan ilmoitusvelvollisuus ja asiakirjojen säilyttäminen	126
13. Tietojen toimittaminen ja tuen julkisuus	127
14. Sopimuksesta luopuminen	127
15. Valvonta ja seuraamukset	127
16. Muutoksenhaku.....	127

Tukiehdot: perustulotuki 2024

Julkaisupäivä: 5. huhtikuuta 2024

Perustulotuki on EU:n kokonaan rahoittama tuotannosta irrotettu suora tuki. Tukea voidaan myöntää aktiiviviljelijälle. Suomi on jaettu kahteen tukialueeseen: AB- ja C-alueeseen. Tukialueet löytyvät ruokavirasto.fi -sivulta [Tuki- ja kohdentamisaluekartta](#).

Perustulotuen hakeminen ja tukiehdot

Voit hakea perustulotukea vuosittain sähköisesti Vipu-palvelussa peltotukien haussa. Peltotukien hakemisesta ja päivämääristä on kerrottu tarkemmin [Peltotukien hakuoppaalla](#).

Pienin kasvulohko, josta tukea voidaan maksaa, on 0,05 hehtaaria. Tukea ei myönnetä sellaiselle alalle, jolla viljelykasvin juuret eivät ole yhteydessä maaperään.

Perustulotuessa tukikelpoista on ala, joka on maatalousmaata tukihaun päättymisestä kasvukauden loppuun saakka, vähintään 15.9. asti. Maatalousmaan tukikelpoisuusvaatimuksista voit lukea peltotukien hakuoppaan luvusta [Maatalousmaa, perus- ja kasvulohkot](#).

Tukikohtaisten ehtojen lisäksi sinun on

1. oltava [aktiiviviljelijä](#)
2. noudatettava [ehdollisuuden vaatimuksia](#).
3. harjoitettava maatalousmaalla [maataloustoimintaa](#).

Perustulotuen määrä

Tilallesi myönnettyjen suorien tukien yhteismäärän pitää olla tukivuonna vähintään 500 euroa, jotta EU:n suorat tuet voidaan maksaa. Suoria tukia ovat perustulotuen lisäksi ekojärjestelmätuki, eläinpalkkiot, erikoiskasvipalkkio, nuorten viljelijöiden tulotuki, tärkkelysperunapalkkio ja uudelleenjakotulotuki.

Kasvien tukikelpoisuuden perustulotuessa voit tarkistaa Peltotukien hakuoppaan luvusta [Kasvien ilmoittaminen ja tukitasot](#).

Perustulotukea voidaan myöntää vuosittain enintään 294,27 miljoonaa euroa.

Perustulotuen arvioitu määrä vuonna 2024 on

- AB-alue: 139,37 euroa/ hehtaari.
- C-alue: 119,49 euroa /hehtaari.

Tuettavien hehtaareiden lukumäärä vaikuttaa tukitasoon.

Tuen määrää tarkennetaan ennen sen maksamista, kun tukikelpoinen pinta-ala on tiedossa.

Tukiehdot: luonnonhaittakorvaus 2024

Julkaisupäivä: 5. huhtikuuta 2024

Luonnonhaittakorvauksen tavoitteena on turvata maataloustuotannon jatkuminen pohjoisesta sijainnista aiheutuvista epäsuotuisista ilmasto-oloista huolimatta ja estää maatalousmaan hylkääminen viljelykäytöstä maksamalla korvausta näissä oloissa toimiville viljelijöille.

1. Tuen hakeminen

Voit hakea luonnonhaittakorvausta vuosittain sähköisesti [Vipu-palvelussa](#) peltotukien haussa. Peltotukien hakemisesta ja päivämääristä on kerrottu tarkemmin [Peltotukien hakuoppaassa](#).

2. Tuen määrä

Korvauksen maksun perusteet

Korvausta maksetaan tilasi kaikista korvauskelpoisista lohkoista, joiden maankäyttölaji on pelto ja luonnonlaidun ja -niitty. Pienin kasvulohko, josta korvausta maksetaan, on 0,05 hehtaaria.

Korvausta ei kuitenkaan makseta seuraavista aloista: kasvimaa, puuvartisten energiakasvien ala, punontatarkoitukseen käytettävän koristepajun ala ja muu kuin perustulotukeen oikeuttavan hampun ala. Korvausta ei myöskään makseta viljelemättömästä alasta.

3. Korvaustasot

Korvauksen taso on

- tukialueella AB (Etelä-Suomi) on 217 €/hehtaari.
- tukialueella C 242 €/hehtaari.

Tukialueet löytyvät ruokavirasto.fi -sivulta [Tuki- ja kohdentamisaluekartta](#).

Korvauksen asteittainen vähentyminen

Maksettava hehtaarikohtainen korvaus alenee tilasi luonnonhaittakorvauksen maksualan kasvaessa. Maksualaan luetaan lohkot, joista maksetaan korvausta. Korvaus maksetaan alennettuna alla mainittujen portaiden ylittävien hehtaarien osalta (ei tilan koko alalta).

Taulukko 1. Korvauksen asteittainen vähentyminen.

Tilan maksuala	Maksettavan luonnonhaittakorvauksen osuus täydestä korvauksesta/ha
150 hehtaariin asti	100 %
150 ha ylittävästä peltoalasta 300 hehtaariin asti	90 %
300 ha ylittävästä peltoalasta	80 %

Esimerkki 1.

Tila sijaitsee C-tukialueella ja tilalla on 180 hehtaaria korvauskelpoista alaa. Kaikki 180 hehtaaria on todettu olevan korvauskelpoista.

Täyden korvauksen tila saa 150 hehtaarille: $150 \text{ ha} \times 242 \text{ €/ha} = 36\,300 \text{ €}$. Lopulle 30 hehtaarille korvaus maksetaan alennettuna eli 90 % täydestä tukitasosta: $30 \text{ ha} \times (242 \text{ €/ha} \times 90 \%) = 6\,534 \text{ €}$.

4. Tukiehdot

Tukikohtaisten ehtojen lisäksi sinun on

1. oltava [aktiiviviljelijä](#)
2. noudatettava [ehdollisuuden vaatimuksia](#).
3. harjoitettava maatalousmaalla [maataloustoimintaa](#).

Hakijan ikävaatimus

Hakijan tai hänen puolisonsa tulee olla 31.12.2023 vähintään 18-vuotias. Alle 18-vuotiaalle korvaus voidaan myöntää, jos hän on solminut avioliiton, harjoittaa maataloutta yhteisomistajana yhdessä vanhempansa kanssa tai ikävaatimuksesta poikkeamiseen on erityinen syy. Jos maataloutta harjoitetaan useamman viljelijän toimesta tai yhteisömuodossa, vähintään yhden osallisen on täytettävä ikävaatimus. Ikäehto ei koske julkisyhteisöjä.

Vähimmäisala ja alan hallinta

Vähimmäisala korvauksen maksamiseksi on 5 hehtaaria korvauskelpoisia peruslohkoja (korvauskelpoisuudeltaan Kyllä ja Vain LHK). Vähimmäisalaan luetaan mukaan 0,01 hehtaaria ja sitä suuremmat korvauskelpoiset lohkot. Korvauskelpoisten lohkojen on oltava hallinnassasi viimeistään 18.6.2024.

Korvauskelpoisuus

Luonnonhaittakorvausta voidaan maksaa vain peruslohkojen aloista, joilla on korvauskelpoisuus. Peltoa olevilla peruslohkoilla on "Korvauskelpoisuus" ja luonnonlaidun ja -niittyä olevilla peruslohkoilla on "Vain LHK-kelpoisuus". Lisää korvauskelpoisuuden määräytymisestä sekä hakemisesta kerrotaan Peltotukioppaan luvussa [Peruslohkon korvauskelpoisuus](#).

Kesantorajoite

Kesantorajoite rajaa kesantojen ja luonnonhoitonurmien maksualaa. Kun ilmoitat kesantoja ja luonnonhoitopeltonurmia yhteensä enintään 25 % korvauskelpoisesta peltoalasta, korvaus voidaan maksaa koko tilasi korvauskelpoiselle alalle. Lopulla alalla sinun on ilmoitettava viljelykasveja. Esimerkiksi viherlannoitusnurmi ja monimuotoisuuskasvit luetaan rajoitetta määritettäessä korvaukseen oikeuttavaksi ja viljellyksi peltoalaksi.

Kesantorajoitteeseen ei kuitenkaan lasketa Uudenmaan ja Varsinais-Suomen maakuntien alueiden kesantoja ja luonnonhoitonurmia, jotka on tukihakemuksella ilmoitettu tuottamattomina.

Esimerkki 2.

Tilalla on 100 hehtaaria korvauskelpoisia lohkoja. Tila ilmoittaa alasta 10 hehtaaria viljelemättömänä, yhteensä 25 hehtaaria kesantoja, 10 hehtaaria luonnonhoitonurmea, 20 hehtaaria suojavyöhykettä ja 25 hehtaaria kauraa ja 10 hehtaaria kasvimaata.

Muita kuin kesantorajoitteeseen laskettavia korvaukseen oikeuttavia viljelykasveja on peltoalalla yhteensä 45 hehtaaria (= suojavyöhyke + kaura). Suurin sallittu kesantojen määrä on täten $45 \text{ ha} / 3 = 15 \text{ ha}$. Maksuala saadaan kertomalla muiden viljelykasvien ala $45 \text{ ha} * 4/3 = 60 \text{ ha}$.

Korvausta maksetaan kesannon ja luonnonhoitonurmen alalle 15 hehtaarille ja kauran sekä suojavyöhykkeen 45 hehtaarille, joka on yhteensä yllä mainittu 60 hehtaaria. Korvausta ei makseta viljelemättömälle alalle eikä kasvimaalle.

Esimerkki 3.

Tilalla on 20 hehtaaria luonnonhoitonurmea ja 3 hehtaaria viljelemättömää alaa.

Koska korvaukseen oikeuttavia viljelykasveja ei ole, ei laskennassa synny korvattavaa alaa kesantorajoitteen kasveille. Korvausta ei siis makseta lainkaan.

Tukiehdot: uudelleenjakotulotuki 2024

Julkaisupäivä: 5. huhtikuuta 2024

Tuen hakeminen ja tukiehdot

Voit hakea uudelleenjakotulotukea vuosittain sähköisesti Vipu-palvelussa peltotukien haussa. Peltotukien hakemisesta ja päivämääristä on kerrottu tarkemmin [Peltotukien hakuoppaalla](#).

Tukea maksetaan kaikille tiloille, mutta enintään 50 hehtaarille. Pienin kasvulohko, josta tukea voidaan maksaa, on 0,05 hehtaaria. Tukea ei myönnetä sellaiselle alalle, jolla viljelykasvin juuret eivät ole yhteydessä maaperään.

Uudelleenjakotulotuessa tukikelpoista on ala, joka on maatalousmaata tukihaun päättymisestä kasvukauden loppuun, kuitenkin vähintään 15.9. saakka. Maatalousmaan tukikelpoisuusvaatimuksista voit lukea peltotukien hakuoppaan luvusta [Maatalousmaa, perus- ja kasvulohkot](#).

Tukikohtaisten ehtojen lisäksi sinun on

1. oltava [aktiiviviljelijä](#)
2. noudatettava [ehdollisuuden vaatimuksia](#).
3. harjoitettava maatalousmaalla [maataloustoimintaa](#).

Tuen määrä

Tilallesi myönnettyjen suorien tukien yhteismäärän pitää olla tukivuonna vähintään 500 euroa, jotta EU:n suorat tuet voidaan maksaa. Suoria tukia ovat perustulotuen lisäksi ekojärjestelmätuki, eläinpalkkiot, erikoiskasvipalkkio, nuorten viljelijöiden tulotuki, tärkkelysperunapalkkio ja uudelleenjakotulotuki.

Kasvien tukikelpoisuuden uudelleenjakotulotuessa voit tarkistaa Peltotukien hakuoppaan luvusta [Kasvien ilmoittaminen ja tukitasot](#).

Tukea voidaan myöntää vuonna 2024 enintään 26,1 miljoonaa euroa.

Tuen arvioitu määrä vuonna 2024 on 17,75 euroa/hehtaari. Tuen määrä tarkennetaan ennen sen maksamista, kun tukikelpoinen pinta-ala on tiedossa.

Tukiehdot: ekojärjestelmätuki 2024

Julkaisupäivä: 5. huhtikuuta 2024

Ekojärjestelmätuki on EU:n kokonaan rahoittama eli suora tuki, jonka tavoitteena on tukea ilmaston ja ympäristön kannalta suotuisia maatalouskäytäntöjä. Voit saada ekojärjestelmätukea, jos olet aktiiviviljelijä.

1. Tuen yleiset ehdot ja maksun rajoitteet

Voit sitoutua ekojärjestelmätuen toimenpiteisiin vuosittain peltotukien haussa. Ekojärjestelmätukeen kuuluu neljä toimenpidettä: peltojen talviaikainen kasvipeite, luonnonhoitonurmet, viherlannoitusnurmet ja monimuotoisuuskasvit.

Ekojärjestelmätukea voidaan myöntää vuosittain enintään 86 miljoonaa euroa. Tuen arvioidut määrät vuonna 2024 ovat seuraavat:

- Talviaikainen kasvipeite 50 €/ha
- Luonnonhoitonurmet 65 €/ha
- Viherlannoitusnurmet 80 €/ha
- Monimuotoisuuskasvit 300 €/ha

Voit valita vuosittain yhdestä neljään ekojärjestelmätuen toimenpiteistä.

Tuen maksamisen rajoitteet:

- Voit saada tukea talviaikainen kasvipeite -toimenpiteestä vain, jos saat myös perustulotukea.
- Luonnonhoitonurmia, viherlannoitusnurmia ja monimuotoisuuskasveja koskevien ekojärjestelmien tukea voidaan myöntää yhteensä enintään 25 prosentille tilasi suorien tukien tukikelpoisesta alasta.
- Tukialueella C luonnonhoitonurmia koskevan ekojärjestelmän tukea voidaan myöntää enintään 10 prosentille tilasi suorien tukien tukikelpoisesta alasta.

Alla olevasta kuvasta (Kuva 1) voit katsoa ekojärjestelmätuen toimenpiteiden vaikutukset ympäristökorvauksen (ympäristösitoumus) ja luonnonmukaisen tuotannon korvauksen maksuun.

Voiko toimenpide olla samanaikaisesti samalla loholla ja maksetaanko lohkolle tukea molemmista toimenpiteistä?

		Tilakohtainen toimenpide, peltokasvit																	
Ympäristökorvaus	Tilakohtainen toimenpide, puutarhakasvit	3	Tilakohtainen toimenpide, puutarhakasvit																
	Maanparannus- ja saneerauskasvit	1	1	Maanparannus- ja saneerauskasvit															
	Kerääjäkasvien viljely	1	1	3	Kerääjäkasvien viljely														
	Kiertotalouden edistäminen	1	1	1	1	Kiertotalouden edistäminen													
	Suojavyöhykkeet	3	3	3	3	3	Suojavyöhykkeet												
	Turvelpeltojen nurmet	1	3	3	3	1	3	Turvelpeltojen nurmet											
	Valumavesien hallinta, säätösalaajitus	1	1	1	1	1	1	1	1	Valumavesien hallinta, säätösalaajitus									
	Valumavesien hallinta, altakastelu	1	1	1	1	1	1	1	1	3	Valumavesien hallinta, altakastelu								
	Puutarhakasvien vaihtoehtoiset kasvinsuojelumenetelmät	3	1	3	1	1	3	3	1	1	Puutarhakasvien vaihtoehtoiset kasvinsuojelumenetelmät								
	Lintupellot	1	1	3	1	1	3	1	1	1	3	Lintupellot							
Luomukorvaus	Kasvinviljely	1	1	1	1	1	4 ^A	1	1	1	3 ^B	1	Kasvinviljely						
	Avomaavihannekset	1	1	3	1	1	3	3	1	1	3 ^B	1	3	Avomaavihannekset					
	Kotieläintuotanto	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3 ^B	1	1	1	Kotieläintuotanto				
Ekojärjestelmätuki	Talviaikainen kasvipeitteisyys	1	1	1	1	1	3	3	1	1	1	1	1	1	Talviaikainen kasvipeitteisyys				
	Viherlannoitusnurmet	2 ^C	3	3	3	3	3	3	1	1	3	3	3	3	1	Viherlannoitusnurmet			
	Monimuotoisuuskasvit	2 ^C	3	3	3	1 ^E	3	3	1	1	3	3	2 ^D	3	1 ^F	1	3	Monimuotoisuuskasvit	
	Luonnonhoitonurmet	2 ^C	3	3	3	3	3	3	1	1	3	3	2 ^D	3	1 ^F	1	3	3	Luonnonhoitonurmet

1	voi ilmoittaa samalle lohkolle, molemmat maksetaan
2	lohkolle maksetaan vain ekojärjestelmätuki
3	ei voi ilmoittaa samalle lohkolle
4	lohkolle maksetaan vain ympäristökorvaus

- A. Voit ilmoittaa ympäristökorvauksen *suojavyöhyke*-toimenpiteen luonnonmukaisen tuotannon sitoumuslohkolle, mutta silloin lohokosta ei makseta luonnonmukaisen tuotannon korvausta.
- B. Voit saada luonnonmukaisen tuotannon sitoumuslohkolle tukea myös ympäristökorvauksen *puutarhakasvien vaihtoehtoiset kasvinsuojelumenetelmät* -toimenpiteestä, jos valitset Kasvukauden aikainen orgaaninen tai biohajoava kate tai leikattava nurmikate monivuotisilla kasveilla.
- C. Jos ilmoitat sitoumuslohkolle ekojärjestelmätuen *viherlannoitusnurmi-*, *monimuotoisuuskasvi-* tai *luonnonhoitonurmi*-toimenpiteen, maksetaan hakuvuonna vain ekojärjestelmätuen toimenpiteestä.
- D. Jos ilmoitat sitoumuslohkolle ekojärjestelmätuen *monimuotoisuuskasvi-* tai *luonnonhoitonurmet*-toimenpiteen, maksetaan hakuvuonna vain ekojärjestelmätuen toimenpiteestä.
- E. Voit ilmoittaa alalle ympäristökorvauksen *kiertotalouden edistäminen* -toimenpiteen vain sinä vuonna, kun perustat monimuotoisuuskasvien kasvuston.
- F. Luomukotieläinkorotus maksetaan sitoumusalan perusteella niin monelle hehtaarille kuin tilan eläinmäärä riittää (0,5 3y/ha) kasvilajista riippumatta.

Kuva 1. Ekojärjestelmätuen, ympäristökorvauksen (ympäristösitoumus) ja luonnonmukaisen tuotannon korvauksen keskinäiset rajoitteet.

2. Talviaikainen kasvipeite

Talviaikainen kasvipeite -toimenpiteessä voit saada ekojärjestelmätukea kasvipeitteisenä talven yli säilyttämistäsi aloista. Hae tukea Vipu-palvelussa [peltotukien haussa](#). Ilmoita syysilmoituksella alat, jotka säilytät kasvipeitteisenä talven yli. Syysilmoituksen tekeminen ohjeistetaan erikseen syksyllä 2024. Voit saada tukea kasvipeitteisestä alasta, jonka pinta-ala on vähintään 0,05 hehtaaria.

Ehdollisuuden talviaikaisen vähimmäismaanpiteen vaatimusta täyttävälle alalle voidaan maksaa tukea ekojärjestelmätuen talviaikainen kasvipeite -toimenpiteessä silloin, jos ala on kasvipeitteistä tai sängellä.

Talviaikaisen kasvipeitteen tukiehdot

Voit saada ekojärjestelmätukea talviaikaisessa kasvipeitteestä muokkaamattomasta peltojen, pysyvien kasvien ja pysyvän nurmen alasta, joka on sänki- tai kasvipeitteistä. Tukea voidaan maksaa vain peruslohkoille, joiden maankäyttölaji on pelto.

Jos ilmoitat pinta-alaa toimenpiteeseen, säilytä muokkaamaton sänki- tai kasvipeite seuraavasti:

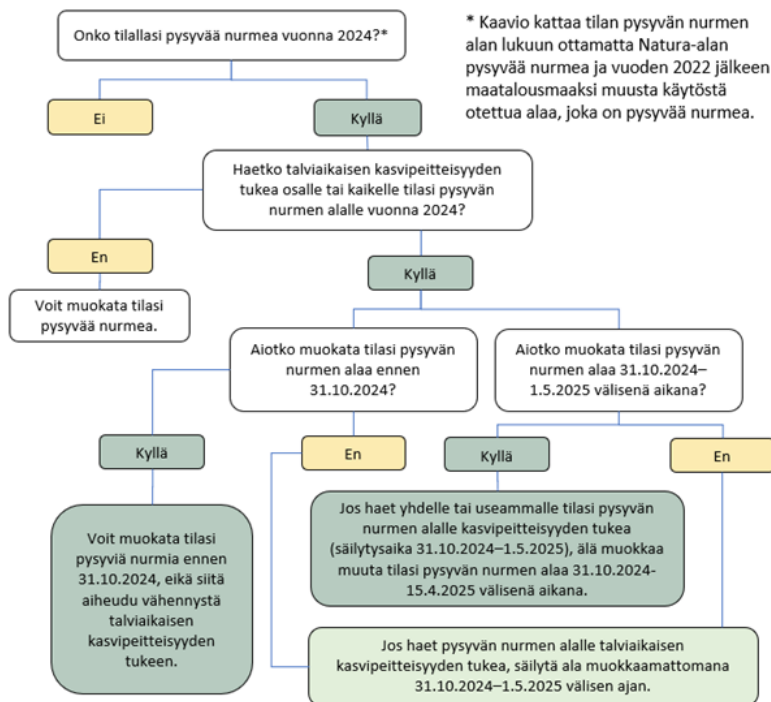
Säilytysaika	Ala
31.10.2024–15.4.2025	Pellon ja pysyvien kasvien ala
31.10.2024–1.5.2025	Pysyvän nurmen ala
31.10.2024–15.4.2025	Jos haet osalle tilasi pysyvistä nurmista talviaikaisen kasvipeitteen tukea, säilytä myös muu tilasi pysyvän nurmen ala muokkaamattomana. Kuvassa 2 on esitetty pysyvän nurmen säilyttämisvaatimus talviaikaisen kasvipeitteen tuessa.

Pysyvä nurmi ekojärjestelmätuen talviaikaisessa kasvipeitteessä

Jos muokkaat pysyvän nurmen ennen 31.10. ja kylvät alalle syksyllä nurmikasvin, ala on edelleen pysyvää nurmea.

Jos muokkaat pysyvän nurmen ennen 31.10. ja ala jää kasvipeitteettömäksi tai kylvät alalle syksyllä muun kuin nurmikasvin, alaa ei lueta pysyväksi nurmeksi ekojärjestelmätuen talviaikaisessa kasvipeitteessä, eikä sitä koske pysyvän nurmen säilytysaika.

Jos kylvät tällaiselle alalle syyskylvöisen kasvin, joka ei ole nurmikasvi, voit saada ekojärjestelmätukea talviaikaisesta kasvipeitteestä säilyttäessäsi sen muokkaamattomana 31.10.2024–15.4.2025.

Kuva 2. Pysyvän nurmen säilyttäminen talviaikaisen kasvipeitteen tuessa.

Jos olet hakenut talviaikaisen kasvipeitteen tukea jollekin tilasi pysyvän nurmen alalle ja vähennät muuta tilasi pysyvän nurmen alaa talviaikaisen kasvipeitteen sitomusaikana, talviaikaisen kasvipeitteen tukea vähennetään 20 prosenttia. Jos laiminlyönti on vähäinen, laiminlyönnistä ei seuraa tukivähennyksiä.

Voit hakea tukea seuraavien kasvien aloista, jos säilytät alan muokkaamattomana ja se on sänki- tai kasvipeitteistä sitoumusajan:

- viljat
- tattari
- kvinoa
- öljykasvit
- kuitukasvit
- palkokasvit
- siemenmausteet
- edellä listattujen kasvien seoskasvustot.

Voit hakea talviaikaisen kasvipeitteen tukea myös kemiallisesti tuhotusta nurmien, viljojen, tattarin, kvinoan, öljykasvien, kuitukasvien, palkokasvien, siemenmausteiden ja seoskasvustojen sängestä.

- syyskylvöiset kasvit
- nurmikasvit
- ruokohelppi
- luonnonhoitonurmet
- viherlannoitusnurmet
- mansikka
- monivuotiset energia- ja puutarhakasvit, joiden riviväleissä on kasvusto
- kerääjäkasvit
- välikasvit
- maanparannus- ja saneerauskasvit
- monimuotoisuuskasvit
- viherkesannot
- talven yli säilyvät kylvetyt kasvustot.

Et voi ilmoittaa peltotukien haussa avo- tai sänkikesannoksi ilmoittamaasi alaa syksyllä kasvipeitteiseksi, jos et ole kylvänyt alalle syyskylvöisiä kasveja.

Voit saada monivuotisten energia- ja puutarhakasvien alasta tukea vain silloin, jos niiden riviväleissä on kasvusto, esimerkiksi nurmi. Jos riviväleissä ei ole kasvustoa, ilmoita ala syysilmoituksella kasvipeitteettömäksi. Ruokavirasto ohjeistaa syysilmoituksen tekemisen myöhemmin vuonna 2024.

Talviaikaiseen kasvipeitteeseen hyväksyttävät kasvit on listattu sivulla [Kasvilistat: Millä kasveilla tukiehdot täyttyvät?](#)

Talviaikaisen kasvipeitteisyyden vähimmäistason vaatimukset

Noudata [ehdollisuuden vähimmäismaanpeitteen vaatimusta](#), kun olet sitoutunut talviaikaiseen kasvipeitteeseen. Tukea vähennetään 20 prosenttia, jos et noudata ehdollisuuden vähimmäismaanpeitteen vaatimusta. Jos laiminlyönti on vähäinen, laiminlyönnistä ei seuraa tukivähennyksiä.

Vähimmäistason vaatimuksena on myös [ehdollisuuden pysyvän nurmen säilyttämisvaatimus](#). Jos pysyvän nurmen osuus maatalousmaasta vähenee Suomessa yli viisi prosenttia, talviaikaisen kasvipeitteen tukea ei makseta pysyvän nurmen aloille.

Talviaikaisen kasvipeitteen maksun rajoitukset

Talviaikaisen kasvipeitteen tukea ei makseta seuraaville aloille:

- Vuoden 2022 jälkeen muusta käytöstä maatalousmaaksi otettu ala.
- Natura-alueiden pysyvän nurmen ala.
- Pysyvän nurmen ala silloin, jos ennallistamismenettely olisi käytössä.
- Ympäristösitoumuksen suojavyöhykkeet -toimenpiteen ala ja vastaava Ahvenanmaan toimenpide.
- Ympäristösitoumuksen turvepeltojen nurmet -toimenpiteen ala.
- Maatalousluonnon monimuotoisuus ja -maisema ympäristösopimuksen ala.

Talviaikaisen kasvipeitteen tukea ei makseta myöskään sellaisille aloille, joilta on peruttu tuki tai jotka on hylätty peltotukien valvonnassa tai satelliittiseurannassa.

3. Luonnonhoitonurmet

Ekojärjestelmätuen luonnonhoitonurmien toimenpiteessä voit saada tukea laajaperäisestä nurmien viljelystä. Hae ekojärjestelmätuen luonnonhoitonurmien tukea Vipu-palvelussa [peltotukien haussa](#). Pienin kasvulohko, josta voit saada tukea, on 0,05 hehtaaria.

Luonnonhoitonurmien tukiehdot

Muokkaus, kylvö ja kasvuston säilyttäminen:

- Älä muokkaa luonnonhoitonurmea muulloin kuin perustamisen tai päättämisen yhteydessä.
- Voit ilmoittaa luonnonhoitonurmena vanhan monilajiseksi kehittyneen nurmen tai uuden monivuotisilla nurmikasveilla kylvetyn kasvuston. Kylvä kasvusto viimeistään 30.6.
  - Jos kylvät uuden nurmikasvuston, kirjaa viljelymuistiinpanoihin tieto siemenseoksen kasvilajeista ja niiden osuuksista.
- Luonnonhoitonurmen siemenseoksen painosta enintään 20 prosenttia saa olla typensitojakasveja.
- Säilytä luonnonhoitonurmen kasvusto ja noudata ehtoja elokuun loppuun asti. Voit päättää kasvuston muokkaamalla tai/ja kasvinsuojeluaineita käyttäen 1.9. alkaen.
  - Vuodesta 2024 lähtien voit päättää toisen vuoden luonnonhoitonurmen kasvuston ja tehdä syyskylvöisten kasvien kylvöön liittyviä toimenpiteitä 1.8. alkaen.

Lannoitus:

- Luonnonhoitonurmea ei saa lannoittaa koko kalenterivuoden aikana.
- Voit käyttää toisesta luonnonhoitonurmivuodesta lähtien lannoitteita 1.8. alkaen, jos kylvät alalle syyskylvöisiä kasveja.

Kasvinsuojelu:

- Voit käyttää kasvinsuojeluaineita vain kasvuston päättämiseen.
  - Et voi käyttää kasvinsuojeluaineita keväällä ennen luonnonhoitonurmen kylvöä.
  - Voit käyttää toisesta luonnonhoitonurmivuodesta lähtien kasvinsuojeluaineita 1.8. alkaen, jos kylvät alalle syyskylvöisiä kasveja.
- Jos päätät luonnonhoitonurmen kasvuston kasvinsuojeluaineilla, et voi ilmoittaa samaa alaa luonnonhoitonurmeksi seuraavana vuonna.

Niitto, laidunnus ja sadonkorjuu:

- Niitä luonnonhoitonurmi vähintään joka toinen vuosi 15.9. mennessä.
  - Jos olet ilmoittanut alan nurmena vuonna 2023, eikä satelliittiseurannassa ole todettu niittoa vuonna 2023, sinun on niitettävä kasvusto vuonna 2024. → Tarkista Vipu-palvelusta löytyvästä karttatasosta, onko ala todettu satelliittiseurannan perusteella niitetyksi vuonna 2023.
- Niitä [vaikeissa rikkakasvitilanteissa](#) luonnonhoitonurmi vuosittain viimeistään 15.9. siten, että rikkakasvien leviäminen estyy.
- Luonnonhoitonurmen laidunnus ja sadonkorjuu on sallittu.

Luonnonhoitonurmien vähimmäistason vaatimukset

Noudata vesistön reunoilla luonnonhoitonurmien vähimmäistasona ehdollisuuden [lannoittamattoman alueen](#) vaatimuksia. Älä lannoita viittä metriä lähempänä vesistöä. Älä levitä seuraavan viiden metrin vyöhykkeellä vesistöä lantaa ja orgaanisia lannoitevalmisteita pintalevityksenä, ellet muokkaa peltoa vuorokauden kuluessa levityksestä.

Vähimmäistason vaatimuksena on myös ehdollisuuden [pysyvän nurmen säilyttämisvaatimus](#). Jos pysyvän nurmen osuus maatalousmaasta vähenee Suomessa yli viisi prosenttia, luonnonhoitonurmien tukea ei makseta pysyvän nurmen aloille.

Luonnonhoitonurmien maksun rajoitukset

Luonnonhoitonurmien tukea ei makseta seuraaville aloille:

- Vuoden 2022 jälkeen maatalouskäyttöön otettu ala.
- Natura-alueiden pysyvän nurmen ala.
- Pysyvän nurmen ala silloin, jos ennallistamismenettely olisi käytössä.

4. Viherlannoitusnurmet

Ekojärjestelmätuen viherlannoitusnurmien toimenpiteessä voit saada tukea monilajisten nurmien viljelystä viherlannoitukseen. Hae ekojärjestelmätuen viherlannoitusnurmien tukea Vipu-palvelussa [peltotukien haussa](#). Pienin kasvulohko, josta voit saada tukea, on 0,05 hehtaaria.

Viherlannoitusnurmien tukiehdot

Muokkaus, kylvö ja kasvuston säilyttäminen:

- Älä muokkaa viherlannoitusnurmea muutoin kuin perustamisen tai päättämisen yhteydessä.
- Voit ilmoittaa viherlannoitusnurmena tukihakuvuonna tai edellisenä vuonna kylvämäsi tai vuonna 2022 suojakasvin kanssa kylvämäsi kasvuston, jossa on vähintään neljää eri nurmi- ja typensitojakasvin lajia. Kylvä kasvusto viimeistään 30.6.
  - Voit ilmoittaa ekojärjestelmätuen viherlannoitusnurmena myös sellaisen alan, jonka olet ilmoittanut vuonna 2022 ympäristökorvauksen viherlannoitusnurmena, jos se on ollut viherlannoitusnurmea enintään kaksi vuotta. Kasvuston pitää tässäkin tapauksessa täyttää ekojärjestelmätuen viherlannoitusnurmen vaatimukset.
- Viherlannoitusnurmen siemenseoksen painosta vähintään 20 prosenttia pitää olla typensitojakasvia.
  - Kirjaa viljelymuistiinpanoihin tieto siemenseoksen kasvilajeista ja niiden osuuksista.
- Säilytä viherlannoitusnurmen kasvusto ja noudata ehtoja elokuun loppuun asti. Voit päättää kasvuston muokkaamalla tai/ja kasvinsuojeluaineita käyttäen 1.9. alkaen.
  - Toisen ja kolmannen vuoden viherlannoitusnurmen kasvuston voit päättää 1.8. alkaen, jos kylvät alalle syyskylvöisiä kasveja.

Lannoitus:

- Viherlannoitusnurmea ei saa lannoittaa koko kalenterivuoden aikana.
- Voit käyttää toisen ja kolmannen vuoden viherlannoitusnurmella lannoitteita 1.8. alkaen, jos kylvät alalle syyskylvöisiä kasveja.

Kasvinsuojelu:

- Voit käyttää kasvinsuojeluaineita vain kasvuston päättämiseen.
  - Et voi käyttää kasvinsuojeluaineita keväällä ennen viherlannoitusnurmen kylvöä.
  - Voit käyttää toisen ja kolmannen vuoden viherlannoitusnurmella kasvinsuojeluaineita 1.8. alkaen, jos kylvät alalle syyskylvöisiä kasveja.
- Jos päätät viherlannoitusnurmen kasvuston kasvinsuojeluaineilla, et voi ilmoittaa samaa alaa viherlannoitusnurmeksi seuraavana vuonna.

Niitto, laidunnus ja sadonkorjuu:

- Niitä viherlannoitusnurmi vähintään joka toinen vuosi 15.9. mennessä.
  - Jos olet ilmoittanut alan nurmena vuonna 2023, eikä satelliittiseurannassa ole todettu niittoa vuonna 2023, sinun on niitettävä kasvusto vuonna 2024. → Tarkista Vipu-palvelusta löytyvästä karttatasosta, onko ala todettu satelliittiseurannan perusteella niitetyksi vuonna 2023.
- [Vaikeissa rikkakasvitilanteissa](#) sinun on niitettävä viherlannoitusnurmi vuosittain viimeistään 15.9. siten, että rikkakasvien leviäminen estyy.
- Viherlannoitusnurmen laidunnus ja sadonkorjuu on sallittu.

Viherlannoitusnurmien vähimmäistason vaatimukset

Noudata vesistön reunoilla viherlannoitusnurmien vähimmäistasona ehdollisuuden [lannoittamattoman alueen](#) vaatimuksia. Älä lannoita viittä metriä lähempänä vesistöä. Lisäksi seuraavan viiden metrin vyöhykkeellä vesistöä lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden pintalevitys on kielletty, ellei peltoa muokata vuorokauden kuluessa levityksestä.

Vähimmäistason vaatimuksena on myös [ehdollisuuden pysyvän nurmen säilyttämisvaatimus](#). Jos pysyvän nurmen osuus maatalousmaasta vähenee Suomessa yli viisi prosenttia, viherlannoitusnurmen tukea ei makseta pysyvän nurmen aloille.

Viherlannoitusnurmien maksun rajoitukset

Voit saada viherlannoitusnurmien ekojärjestelmätukea samalle alalle enintään kolmena vuonna peräkkäin.

Viherlannoitusnurmien tukea ei makseta seuraavista aloista:

- Vuoden 2022 jälkeen maatalouskäyttöön otettu ala
- Natura-alueiden pysyvän nurmen ala
- Pysyvän nurmen ala silloin, jos ennallistamismenettely olisi käytössä
- Luonnonmukaisessa tuotannossa oleva ala

5. Monimuotoisuuskasvit

Ekojärjestelmätuen monimuotoisuuskasvien toimenpiteessä voit saada tukea pölyttäjähönteis-, maisema-, riista-, niitty- ja peltolintukasvien seoskasvustojen viljelystä. Hae ekojärjestelmätuen monimuotoisuuskasvien tukea Vipu-palvelussa [peltotukien haussa](#). Pienin kasvulohko, josta voit saada tukea, on 0,05 hehtaaria.

Monimuotoisuuskasvien yleiset tukiehdot

Muokkaus, kylvö ja kasvuston säilyttäminen:

- Älä muokkaa monimuotoisuuskasvien kasvustoa muutoin kuin perustamisen tai päättämisen yhteydessä.
- Kylvä monimuotoisuuskasvit tuenhakuvuonna viimeistään 30.6. Voit saada tukea myös syyskylvöisistä monimuotoisuuskasveista, jotka on kylvetty edellisen vuoden syksyllä.
  - Voit ilmoittaa saman niitty- ja peltolintukasvuston monimuotoisuuskasviksi kahtena peräkkäisenä vuonna, jos olet perustanut kasvuston sellaisella hyväksyttävällä siemenseoksella, jossa vähintään kaksi kasvilajia on monivuotisia.
  - Kirjaa viljelymuistiinpanoihin tieto siemenseoksen kasvilajeista ja niiden osuuksista.
  - Voit kylvää riistakasvit kaistoina.
- Et voi perustaa monimuotoisuuskasvien kasvustoa suorakylvämällä nurmeen.
- Säilytä kasvusto ja noudata ehtoja 15.9. asti. Voit päättää kasvuston 16.9. alkaen muokkaamalla.

Lannoitus:

- Voit lannoittaa monimuotoisuuskasveja kasvuston perustamisen yhteydessä.

Kasvinsuojelu:

- Kasvinsuojeluaineiden käyttö on kielletty koko kalenterivuoden ajan.

Niitto, laidunnus ja sadonkorjuu:

- Jos niität kasvuston, tee se vasta kasvuston pääsiallisen kukinnan jälkeen, kuitenkin aikaisintaan 1.8.
- Poikkeus: Voit korjata riistakasveilla kylvetyn kasvuston riistan ruokintaa varten jo ennen 1.8. Voit käyttää korjaamasi kasvuston riistan ruokintaan joko pellolla, sen läheisyydessä tai erillisellä ruokintapaikalla.
- Laidunnus on sallittu 15.9. jälkeen.
- Pölyttäjähönteis- ja maisemakasvien, niitty- sekä peltolintukasvien alalta voit korjata satoa vasta 15.9. jälkeen.

Pölyttäjähönteis- ja maisemakasvien tukiehdot

Kylvä pölyttäjähönteis- ja maisemakasvien kasvusto siemenseoksella, jossa on vain kahden tai useamman seuraavan kasvin tai kasviryhmän siemeniä:

• apilat	• kesämalvikki	• sinappi
• auringonkukka	• maloppi	• sinimailanen
• hunajakukka	• malvat	• suvikakkarat
• kehäkukat	• mesikät	• tattari
• kelta-, sini- ja valkolupiinit	• rapsi	• unikot
• kesäharso	• retikat	• virnat
• kesälemmikki	• ruis- tai ahdekaunokki	• öljypellava
	• rypsi	

Edellä listattujen lisäksi siemenseoksessa voi olla myös muiden kylvövuonna kukkivien kaksisirkkaisten kasvien siemeniä, ei kuitenkaan hampun siemeniä, enintään 30 prosenttia siemenseoksen painosta. Esimerkiksi heinät ja viljat ovat yksisirkkaisia kasveja, joten niitä ei hyväksytä seokseen.

Muita kuin edellä lueteltuja kasveja (esimerkiksi yksisirkkaisia kasveja) ei hyväksytä seokseen.

Riistakasvien tukiehdot

Älä perusta riistakasvikasvustoa sellaisten teiden läheisyyteen, joiden liikennetiheys on yli 3 000 autoa vuorokaudessa. Perustettavan riistakasvikasvuston etäisyyden pitää olla vähintään 50 metriä tällaisesta tiestä.

Kylvä riistakasvien kasvusto siemenseoksella, jossa on vain kahden tai useamman seuraavan kasvin tai kasviryhmän siemeniä:

• apilat	• härkäpapu	• retikat
• auringonkukka	• keltamaite	• ruisvirna
• heinäkasvit.	• keltiö	• ruistankio
Heinäkasveja saa olla enintään 20 % siemenseoksen painosta.	• kumina	• rypsi
• heinäratamo	• mailaset	• sikuri
• herne	• nauriit	• sinappi
• hunajakukka	• rapsi	• tattari
	• rehukaali	• viljat
	• rehusokerijuurikas	• öljypellava
	• rehuvirna	

Jos kylvät riistakasvien siemenseoksen, jossa on viljaa, heinäkasveja ja/tai apilaa, seoksessa pitää aina olla myös jonkin muun edellä listatun kasvin siemeniä, joka ei ole vilja, heinäkasvi tai apila. Esimerkiksi kauran ja apilan seos ei ole riittävä, mutta jos lisäät seokseen hennettä, voit ilmoittaa sen riistakasveilla kylvetyksi monimuotoisuuskasvustoksi.

Seoksessa voi olla yllä listattujen kasvien lisäksi myös muiden kasvien siemeniä enintään 15 % siemenseoksen painosta, ei kuitenkaan hampun siemeniä.

Niittykasvien tukiehdot

Kylvä niittykasvien kasvusto siemenseoksella, jossa on nurmiröllin, lampaannadan tai jäykkänadan siementä sekä vähintään kahden seuraavan niittykasvin siementä:

• ahdekaunokki	• kumina	• ruiskaunokki
• harakankello	• mäkitervakko	• ruusuruoho
• hunajakukka	• nurmikohokki	• särmäkuisma
• kehäkukka	• puna-ailakki	• valkoailakki
• ketoneilikka	• purtojuuri	
• keltasauramo	• päivänkakkara	

Edellä listattujen lisäksi siemenseoksessa voi olla myös muiden yksivuotisten niittykasvien tai virnojen siemeniä, ei kuitenkaan heinien siemeniä.

Peltolintukasvien tukiehdot

Kylvä peltolintukasvien kasvusto siemenseoksella, jossa on vähintään yhden alla olevan niittykasvien listassa luetellun niittykasvin siemeniä sekä vähintään yhden muut peltolintukasvit listassa luetellun kasvin siemeniä.

Niittykasvit:

- ahdekaunokki
- harakankello
- hunajakukka
- kehäkukka
- ketoneilikka
- keltasauramo
- kumina
- mäkitervakko
- nurmikohokki
- puna-ailakki
- purtojuuri
- päivänkakkara
- ruiskaunokki
- ruusuruoho
- särmäkuisma
- valkoailakki

Muut peltolintukasvit:

- auringonkukka
- durra
- hirssi
- kvinoa
- maissi
- mesikät
- pellava
- rapsi
- rypsi
- sikuri
- sinappi
- tattari
- viljojen siemeniä saa olla seoksessa enintään 50 kg/ha.
- virnat
- lisäksi siemenseoksessa voi olla myös muiden yksivuotisten niittykasvien siemeniä, ei kuitenkaan heinien siemeniä.

Monimuotoisuuskasvien vähimmäistason vaatimukset

Noudata vesistön reunoilla monimuotoisuuskasvien vähimmäistasona ehdollisuuden [lannoittamattoman alueen](#) vaatimuksia. Älä lannoita viittä metriä lähempänä vesistöä. Lisäksi seuraavan viiden metrin vyöhykkeellä vesistöstä lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden pintalevitys on kielletty, ellei peltoa muokata vuorokauden kuluessa levityksestä.

Monimuotoisuuskasvien maksun rajoitukset

Voit saada monimuotoisuuskasvien ekojärjestelmätukea samalle alalle ilmoitetuista niittykasveista ja peltolintukasveista enintään kahtena perättäisenä vuonna.

Ympäristökorvauksen sitomusehdot 2024

Julkaisupäivä: 5. huhtikuuta 2024

Muutokset julkaisun jälkeen

12.4.

- muutettu ehtoihin viimeinen sadonkorjuu/laidunnuspäivä 31.8. --> 15.9.

Ympäristösitoumus on viisivuotinen sitoumus, joka sisältää tilakohtaisia- ja lohko-kohtaisia toimenpiteitä.

Korvausta maksetaan kustannuksista ja tulonmenetyksistä, joita näiden toimenpiteiden noudattaminen aiheuttaa.

Korvauksen määrää ja ehtoja voidaan muuttaa sitoumuskauden aikana, jos Euroopan unionin lainsäädännön muutokset, päällekkäisen maksun estäminen tai vähimmäistason vaatimuksia koskevat muutokset sitä edellyttävät. Jos et hyväksy muutoksia, voit luopua sitoumuksesta ilman takaisinperintää.

1. Sitoumuksen ja maksun hakeminen

Voit hakea ympäristösitoumusta ja ympäristökorvauksen maksua vuodelle 2024 [Vipu-palvelussa](#) peltotukien haussa. Peltotukien yleisistä vaatimuksista ja maatalousmaasta on annettu tarkemmat ohjeet [Peltotukien hakuoppaassa](#).

Sitoumuskauden pituus on viisi vuotta ja sitoumusajka 1.5.2024–30.4.2029. Hae korvauksen maksua vuosittain. Sitoumusvuoden ajanjakso on 1.5.–30.4.

Ympäristösitoumuksen hakijan pitää

- olla [aktiivilijelijä](#)
- olla (tai hänen puolisonsa pitää olla) vähintään 18-vuotias viimeistään 31.12.2023*.
- noudattaa [ehdollisuuden](#) vaatimuksia.
- harjoittaa maatalousmaalla [maataloustoimintaa](#).

*Alle 18-vuotiaana voit hakea sitoumusta, jos olet solminut avioliiton, harjoitat maataloutta yhteisomistajana yhdessä vanhempasi kanssa tai ikää koskevasta vaatimuksesta poikkeamiseen on muita erityisiä syitä. Jos sitoumusta haetaan yhtymänä tai yhtiönä, vähintään yhden viljelijän, yhteisön jäsenen, osakkaan tai yhtiömiehen pitää olla vähintään 18-vuotias viimeistään 31.12.2023. Ikäehto ei koske julkisyhteisöjä.

Pinta-alaa koskevat vaatimukset:

- Hakijalla pitää olla hallinnassaan korvauskelpoisia lohkoja vähintään viisi hehtaaria (puutarhakasveja vähintään yksi hehtaari).
- Sitoumus pitää tehdä koko hakijan hallinnassa olevalle korvauskelpoiselle alalle, mutta ala voi muuttua sitoumusvuosien välillä.

2. Ympäristösitomusala ja sen muutokset 5-vuotisella sitomuskaudella

2.1 Ympäristösitomusala

Ympäristösitomusala on kaikki hallinnassasi oleva korvauskelpoinen ala, jonka olet ilmoittanut peltotukien haussa. Korvauskelpoisesta alasta voit lukea tarkemmin Peltotukien hakuoppaan kohdasta [Peruslohkon korvauskelpoisuus](#).

Hallinnassasi pitää olla vähintään viisi hehtaaria korvauskelpoista alaa, jotta voit tehdä ympäristösitoumuksen. Puutarhakasvien viljelyssä alaa pitää olla vähintään yksi hehtaari.

Sitomuksesi pysyy voimassa, vaikka hallinnassasi olevan korvauskelpoisen alan määrä muuttuisi sitomuskauden aikana. Korvauskelpoisen alan lisäämisestä säädetään valtioneuvoston asetuksella vuosittain.

2.2 Ympäristösitoumuksen päätyminen

Sitomuksesi päättyy ilman seuraamuksia seuraavissa tapauksissa:

- Tilasi korvauskelpoinen ala vähenee alle viiteen hehtaarin alan hallinnan siirron vuoksi.
- Puutarhakasvien alasi vähenee alle yhteen hehtaariin.
- Sitomuskausi jatkuu viiden vuoden sitomuskauden jälkeen, mutta et enää sitoudu jatkamaan sitoumusta.

Toimita ylivoimaisesta esteestä vapaamuotoinen, kirjallinen ilmoitus todisteineen kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle 15 arkipäivän kuluessa siitä, kun se on ollut mahdollista toimittaa. Ylivoimainen este voi liittyä pelkästään vuosittaisen maksun hakemiseen tai toimenpiteiden toteuttamiseen, eli sitoumusta ei tarvitse päättää, jos maksu jää jonain vuonna hakematta tai toimenpide toteuttamatta ylivoimaisen esteen takia.

Jos luovut sitoumuksesta ennen viisivuotisen sitomuskauden päättymistä ilman yllä mainittuja syitä, korvaus peritään takaisin sitomuskauden alkuun saakka.

Korvaus peritään takaisin sitomuskaudelta myös tapauksissa, joissa ala pienenee alle minimirajan muusta syystä kuin alan hallinnasta poistumisen takia.

2.3 Ympäristösitoumuksen siirtäminen

Voit siirtää tai jakaa ympäristösitoumuksesi toiselle tuenhakijalle. Sitoumuksen jatkajan ei tarvitse jatkaa samoja toimenpiteitä, joita sinulla on ollut. Sitoumuksen jatkajan on pitää hakea sitoumuksen siirtoa 15 arkipäivän kuluessa hallinnan siirrosta. Siirtoa voi hakea Ruokaviraston lomakkeella 160.

2.4 Ympäristösitoumuksen ja maksun epääminen

Sitoumus voidaan jättää hyväksymättä ja korvaus myöntämättä esimerkiksi silloin, jos korvauksen hakija on antanut vääriä tai harhaanjohtavia tietoja, salannut olennaisesti sitoumuksen tekemiseen vaikuttavia seikkoja taikka jos hän ei noudata sitoumuksen ehtoja. Sitoumus voidaan jättää hyväksymättä ja korvaus myöntämättä myös sellaisessa tapauksessa, että viljelijä ryhtyy sellaisiin pellon hallinnan muutoksia koskeviin tai muihin vastaaviin toimenpiteisiin, joiden ilmeisenä tarkoituksena on kiertää korvauksen myöntämisen edellytyksiä tai välttää noudattamasta korvauksen myöntämisen edellytyksiä.

Sitoumus jätetään hyväksymättä, jos olet luopunut vastaavasta sitoumuksesta kahden edellisen vuoden aikana.

Sitoumuksen perusteella maksettu ympäristökorvaus peritään takaisin koko sitoumuskaudelta, jos edellytykset, joiden perusteella korvausta on myönnetty, eivät ole lainkaan täyttyneet koko sitoumuskauden aikana.

3. Ympäristösitoumuksen toimenpiteet

Ympäristösitoumuksen tilakohtainen toimenpide koostuu tilakohtaisten toimenpiteiden [yleisistä vaatimuksista](#) ja tilakohtaisista [valinnaisista toimenpiteistä](#).

Voit valita ympäristösitoumuksen [lohkokohtaisia toimenpiteitä](#), kun olet antanut ympäristösitoumuksen ja samalla sitoutunut tilakohtaisen toimenpiteen toteuttamiseen. Voit valita lohko-kohtaisia toimenpiteitä haluamasi määrän, mutta niiden valinta ei ole pakollista.

Ympäristösitoumuksen jokaisessa toimenpiteessä on vähimmäistason vaatimuksia. Ne ovat toimenpiteiden pohjana olevia ehdollisuuden tai muiden asetusten vaatimuksia. Korvausta maksetaan ne ylittävistä toimista. Vähimmäistason vaatimukset on kerrottu erikseen jokaisen toimenpiteen kohdalla.

3.1 Ympäristösitoumuksen tilakohtainen toimenpide

Noudata kaikilla korvauskelpoisilla peruslohkoillasi tilakohtaisen toimenpiteen kaikkia kolmea yleistä vaatimusta.

Ympäristösitoumuksen tilakohtaisen toimenpiteen yleiset vaatimukset ovat:

- [viljavuustutkimus](#)
- [lohkokohtaiset muistiinpanot](#)
- [ilmasto- ja ympäristösuunnitelma.](#)

Valitse lisäksi vuosittain kaksi tilakohtaista valinnaista toimenpidettä:

1. [Ilmasto- ja ympäristökoulutus](#)
2. [Monivuotiset monimuotoisuuskaistat](#)
3. [Maaperän seuranta](#)
4. [Orgaaniset ravinteet](#)
5. [Pölyttäjien ravintokasvit](#)
6. [Täsmäviljelymenetelmät](#)
7. [Kasvintuhoojien ja kasvitautien seuranta- ja tunnistusovellukset.](#)

Voit vaihtaa toteuttamiasi tilakohtaisia valinnaisia toimenpiteitä vuosittain lukuun ottamatta monivuotiset monimuotoisuuskaistat -toimenpidettä. Kun olet valinnut monivuotiset monimuotoisuuskaistat -toimenpiteen, noudata sitä sitoumuskauden loppuun asti.

3.2 Tilakohtaisen toimenpiteen yleiset vaatimukset

Viljavuustutkimus

Korvauskelpoisilla peruslohkoilla pitää olla voimassa viljavuustutkimus, jos peruslohkolla ilmoitettavaa kasvia voidaan ehtojen mukaan lannoittaa. Poikkeusta ensimmäisen sitoumusvuoden aikana otettavasta viljavuustutkimuksesta ei enää ole.

Kasvit, joista viljavuustutkimusta **ei vaadita ympäristökorvauksessa**, koska lannoitus ei ole sallittua:

- kesannot
- luonnonhoitonurmi
- ekojärjestelmän viherlannoitusnurmi
- ympäristösopimusalat
- suojakaista (ilmoitettuna kasvikoodina)
- viljelemätön.

Kasvit, joista viljavuustutkimus **vaaditaan perustamisvuonna** (lannoitus sallittu vain perustamisvuonna):

- suojavyöhyke
- monimuotoisuuskasvit

Teetä viljavuustutkimus akkreditoidussa laboratoriossa viiden vuoden välein

Teetä tutkimus laboratoriossa, joka on erikoistunut maa-analyysien tekemiseen. Jos käytät linjanäytteenottoa, ota ja teetä viljavuustutkimus kolmen vuoden välein. Uusien viljavuustutkimusten tulosten pitää olla käytettävissä ennen seuraavaa lannoituskertaa.

Pidä huolta, että viljavuustutkimuksesi on voimassa. Jos analyysitulokset vanhenevat syksyllä, ota uudet maanäytteet samana syksynä ja vie analysoitavaksi. Mikäli analyysitulokset vanhenevat keväällä, ota maanäytteet heti kun mahdollista ja vie analysoitavaksi, tulosten on oltava käytettävissä ennen kuin lannoitat.

Lohkon viljavuustutkimuksesta pitää käydä ilmi sekä päivämäärä, jolloin näytteet ovat saapuneet analysoitaviksi, että päivämäärä, jolloin analyysi on tehty. Lisäksi viljavuustutkimuksesta pitää käydä ilmi lohkon:

- maalaji
- multavuus
- happamuus
- johtokyky
- vaihtuva kalsium
- helppoliukoinen fosfori
- vaihtuva kalium
- vaihtuva magnesium.

Koosta maanäyte useammasta osanäytteestä

Kunkin viljavuustutkimukseen sisältyvän näytteen pitää koostua vähintään seitsemästä osanäytteestä. Ota näytteitä taulukossa 1 kerrottu määrä lohkoa kohti. Ota näytteet niin, että ne edustavat tasaisesti koko lohkoa ja ota ne koko muokkauskerroksen syvyydeltä. Liitä näytteisiin peruslohkotunnukset. Jos peruslohkon korvauskelpoinen ala kasvaa, huomioi taulukon 1. mukaiset vaatimukset.

Taulukko 1. Vaadittujen näytteiden määrä.

Peruslohkon koko	Vaadittujen näytteiden määrä
0–0,5 hehtaaria	Lohkosta ei tarvitse teettää viljavuustutkimusta.
yli 0,5 hehtaaria ja enintään 5 hehtaaria	Yksi näyte / lohko.
yli 5 hehtaaria	Yksi näyte jokaista alkavaa viittä hehtaaria kohti. Esimerkiksi 11 hehtaarin lohkolta on otettava kolme näytettä.
Linjanäytteenotto	Yksi näyte jokaista alkavaa kymmentä hehtaaria kohti.

Huomioi kuitenkin, että [ehdollisuuden vaatimusten](#) mukaan sinulla pitää olla laboratoriossa selvitetty tieto lohkon maalajista ja viljavuusluokasta jo ennen lannoittamista. Fosforilannoituksen voit tehdä myös käyttämällä viljavuusluokan 6 lannoitustasoja, jos analyysiä ei ole. Maalaji on aina selvitettävä laboratoriossa.

Lohkokohtaiset muistiinpanot

Ylläpidä lohkokohtaisia muistiinpanoja perus- ja kasvulohkoista. Lohkokohtaisista muistiinpanoista pitää käydä ilmi:

- lohkon tunnus ja pinta-ala
- lohkolle kylvetyt kasvit
- lannoitus
- kalkitus
- muokkaus
- kastelun käyttö
- ojitus
- havaitut taudit ja tuholaiset
- käytetyt kasvinsuojeluaineet ja -menetelmät
- muut vastaavat lohkolta tehtävät viljelyyn ja muuhun maankäyttöön liittyvät toimenpiteet.

Ilmasto- ja ympäristösuunnitelma

Laadi toisena tai kolmantena sitoumusvuonna tilakohtainen ympäristö- ja ilmastosuunnitelma, jossa kartoitetaan tilan ympäristöhaasteita ja kehittämismahdollisuuksia. Ne voivat liittyä

- maatalouden vesiensuojeluun
- maaperän kasvukunnon parantamiseen
- ilmastonmuutoksen hillintään
- ilmastonmuutokseen sopeutumiseen
- ilmansuojeluun
- energiaan
- maatalousluonnon monimuotoisuuden ylläpitämiseen ja edistämiseen.

3.3 Tilakohtaiset valinnaiset toimenpiteet

Valitse vuosittain kaksi tilakohtaista toimenpidettä seuraavista vaihtoehdoista:

1. [Ilmasto- ja ympäristökoulutus](#)
2. [Monivuotiset monimuotoisuuskaistat](#)

3. [Maaperän seuranta](#)
4. [Orgaaniset ravinteet](#)
5. [Pölyttäjien ravintokasvit](#)
6. [Täsmäviljelymenetelmät](#)
7. [Kasvintuhoojien ja kasvitautien seuranta- ja tunnistusovellukset.](#)

1. Ilmasto- ja ympäristökoulutus

Jos valitset toimenpiteen ilmasto- ja ympäristökoulutus, sinun tai maatilan osallisena olevan henkilön pitää suorittaa joku alla esitetyistä viidestä koulutuksesta sitoumusvuoden aikana 30.4. mennessä. Voit suorittaa koulutuksen ainoastaan verkkokoulutuksena. Verkkokoulutukseen siirrytään Vipu-palvelun kautta, joten sinulla on oltava Vipu-palvelun asiointioikeudet. Voit valita toimenpiteen jokaisena sitoumusvuonna, mutta et voi suorittaa samaa koulutusta kahdesti.

Peltotukien hakemuksella riittää, että valitset toimenpiteen. Sinun ei tarvitse ilmoittaa kevään peltotukihaussa, minkä koulutuksista suoritat. Koulutusten suoritusmahdollisuus avataan vuosittain vasta myöhemmin ilmoitettavana ajankohtana.

Koulutukset ovat seuraavat:

1. hiilensidonta peltomaahan ja maaperän kasvukunto
2. kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen maatilalla
3. maatalousluonnon monimuotoisuuden edistäminen
4. maatilan vesiensuojelu
5. integroidun torjunnan menetelmät.

2. Monivuotiset monimuotoisuuskaistat

Jos valitset toimenpiteen monivuotiset monimuotoisuuskaistat, säilytä tai perusta keskimäärin kolme metriä leveä monivuotinen nurmi- ja niittykasvusto vähintään kahden peruslohkon kaikille reunoille. Toimenpide on monivuotinen. Se tarkoittaa, että jos valitset toimenpiteen lohkoillesi jonakin vuonna, sinun on valittava toimenpide joka vuosi samoille lohkoillesi sen jälkeen sitoumuskauden loppuun asti. Jos et voi valita toimenpidettä samoille lohkoillesi seuraavana vuonna, tee valinta kahdelle muulle yksivuotisten tuotantokasvien lohkoille. Jos sinulla ei ole kahta peruslohkoa yksivuotisten tuotantokasvien viljelyssä, voit valita jonkun muun valinnaisen toimenpiteen.

Voit ilmoittaa toimenpiteen vain peruslohkolle, jolla viljelet yksivuotisia tuotantokasveja. Lohkon on oltava vähintään 0,5 hehtaarin kokoinen. Lohko ei saa sijaita vesistön varrella, eikä sitä saa koskea suojakaistavaatimus. Näet Vipu-palvelusta, mitkä peruslohkot täyttävät ehdot.

Voit ilmoittaa monimuotoisuuskaistan myös yhteiskäyttölohkolle. Tällöin kaikkien yhteiskäyttölohkon haltijoiden on ilmoitettava peruslohkolla yksivuotista tuotantokasvia, muutoin peruslohko ei kelpaa kenenkään toimenpiteeseen. Peruslohko kelpaa kaikkien toimenpiteeseen, jos kaikki ilmoittavat peruslohkolla kokonaan yksivuotisia tuotantokasveja.

Säilytä monimuotoisuuskaista avoimena. Älä lannoita sitä tai käytä kaistalla kasvinsuojeluaineita. Jos kasvusto vaurioituu, perusta se uudelleen heti, kun olosuhteet sallivat.

3. Maaperän seuranta

Jos valitse toimenpiteen maaperän seuranta, teetä kahdesta tilasi yli 0,5 hehtaarin peruslohkosta joko A) laaja maa-analyysi tai B) analyysi peltomaan laatutekijöistä maaperän skannauslaitteistolla.

Jos haluat valita toimenpiteen useana vuonna, voit joko ottaa kahdelta lohkolta näytteet joka vuosi tai halutessasi voit teettää kerralla analyysit useampaa sitoumusvuotta varten. Voit esimerkiksi ilmoittaa toimenpiteen seuraavat viisi vuotta, jos teetät analyysin ensimmäisenä sitoumusvuonna kymmeneltä lohkolta. Lohkojen ei tarvitse olla eri lohkoja joka vuosi. Voit myös toteuttaa toimenpidettä siten, että saat selville lohkolta tapahtuneen muutoksen. Tällöin voit täyttää vaatimuksen toistamalla näytteenoton samoilla lohkoilla myöhempanä sitoumusvuotena. Lohkojen, joille ilmoitat toimenpiteen, on oltava hallinnassasi.

A) Laaja maa-analyysi

Analyysistä pitää käydä ilmi peruslohkon kokonaishiilen määrä ja orgaanisen aineksen määrä. Lisäksi lohkolta pitää tehdä jonkin maan kasvukuntoa tai ravinnetilaa kuvaava tutkimus, joka kuvaa esimerkiksi jotain seuraavista asioista lohkolta:

- maan mikrobiologista aktiivisuus
- kationinvaihtokapasiteetti
- vedenpidätyskyky
- varastoravinteet
- varantoravinteet
- hivenaineet

Ota lohkoista näytteet kohdan Viljavuustutkimukset ohjeiden mukaan. Voit ottaa näytteitä sitoumuskauden alettua eli 1.5. alkaen. Näytteet on toimitettava laboratorioon viimeistään 30.11. sinä vuonna, kun valitset toimenpiteen.

Ota näytteet viljavuustutkimuksen tavoin. Peruslohkolta riittää yksi näyte.

B) Maaperän skannauslaitteistolla tehty analyysi peltomaan laatutekijöistä

Skannaus pitää tehdä laitteistolla, joka mittaa kasvien kasvuun vaikuttavia maaperän ominaisuuksia ja tuottaa reaaliajassa paikkatietoon yhdistettävää visuaalista tietoa lohkon sisäisestä vaihtelusta.

Laitteiston pitää mitata reaaliajassa antureita käyttäen ja paikkatietoon yhdistäen kasvien kasvuun vaikuttavia maaperän ominaisuuksia ja tuottaa visuaalista tietoa lohkon sisäisestä vaihtelusta.

Tuotetun analyysin tulokset pitää kalibroida tutkittavalle lohkolle maanäytteiden avulla.

Teetä analyysi viimeistään 30.11. sinä vuonna, kun olet valinnut toimenpiteen.

4. Orgaaniset ravinteet

Voit valita toimenpiteen, jos jokin seuraavista ehdoista täyttyy:

- A. Erottelet lannan separaattorilla vähintään 25 kuutiometriä lannan jakeita.
- B. Erottelet vähintään 25 kuutiometriä kuiva-ainetta nestejakeesta sellaisella lietteen laskeutusmenetelmällä, jossa hyödynnetään painovoimaa.

- C. Käsittelet maataloustoiminnastasi syntynyttä lantaa biokaasulaitoksessa vähintään 25 kuutiometriä
- D. Luovutat vähintään 25 kuutiometriä maataloustoiminnasta syntynyttä lantaa tiloille, jotka tuottavat itse yhteensä alle 25 kuutiometriä lantaa vuodessa.
- E. Toimitat vähintään 25 kuutiometriä nurmikasvustoa biokaasulaitokseen.
  - o Voit toimittaa nurmikasvustoa tilan ulkopuoliseen biokaasulaitokseen, mutta vaatimus täyttyy myös, jos sinulla on oma biokaasulaitos tai olet osakkaana laitoksessa, johon toimitat nurmea.

Merkitse lohkomuistiinpanoihin lannan separoinnin ja lietteen laskeutusmenetelmän materiaalmäärä. Lannan luovutuksesta tai käsittelystä ja toimitetusta nurmikasvustosta pitää olla kuitti, sopimus tai muu asiakirja viimeistään 30.11.

5. Pölyttäjien ravintokasvit

Voit valita toimenpiteen pölyttäjien ravintokasvit, jos ilmoitat peltotukien haussa vähintään kahdelle peruslohkolle sadontuottotarkoituksessa viljeltäviä pölyttäjien ravintokasveja. Peruslohkojen pitää olla vähintään 0,5 hehtaarin kokoisia ja/tai peruslohkolla tulee olla vähintään 1,00 hehtaarin kokoinen kasvulohko. Ilmoita jotakin pölyttäjien ravintokasvia peruslohkon kaikille kasvulohkoille tai vähintään 1,00 hehtaarin kasvulohkolle. Näet Vipu-palvelusta, mitkä peruslohkot täyttävät ehdot.

Voit ilmoittaa pölyttäjien ravintokasvit- toimenpiteen myös **yhteiskäyttölohkolle**. Kaikkien yhteiskäyttölohkon haltijoiden on ilmoitettava peruslohkolla kokonaan pölyttäjien ravintokasvia, muutoin peruslohko ei kelpaa kenenkään toimenpiteeseen. Peruslohko kelpaa kaikkien toimenpiteeseen, jos kaikki ilmoittavat peruslohkolla kokonaan pölyttäjien ravintokasvia. Yhteiskäyttölohkolla ehdon täyttää myös vähintään 1,00 hehtaarin kasvulohkon ilmoittaminen, jolloin muuta alaa ei tarvitse ilmoittaa pölyttäjien ravintokasvina.

Voit käyttää alalla lannoitteita ja kasvinsuojeluaineita.

Pölyttäjien ravintokasveja ovat

• Auringonkukka	• Muut marjakasvit	• Syysrapsi
• Avomaankurkku	• Omena	• Syysrypsi
• Härkäpapu	• Parsa	• Tarhaherne, teoll. Sop.tuotanto
• Karviainen	• Pensasmustikka	• Tarhaherne, tuoretuotanto
• Kevätrapsi	• Pensaspapu	• Tattari
• Kevätrypsi	• Punaherukka	• Tyrni
• Kirsikka	• Päärynä	• Vadelma ja mesivadelma
• Korianteri	• Rehuherne	• Valkoherukka
• Kumina	• Ruistankio (Camelina, Kitupellava)	• Vuohenherne
• Kurpitsa	• Ruokaherne	• Öljyhamppu
• Luumu	• Saskatoon (marjatuomipihlaja)	• Öljypellava
• Mansikka	• Seoskasvusto (öljykasvit)	• Öljyretikka
• Marja-aronia	• Sinappi	
• Mesimarja	• Soijapapu	
• Morsinko		
• Mustaherukka		
• Muut hedelmät		

6. Täsmäviljelymenetelmät

Jos valitset toimenpiteen täsmäviljelymenetelmät, tilallasi pitää käyttää sitoumusvuoden aikana täsmäviljelymenetelmiä yhdessä tai useammassa työvaiheessa. Voit toteuttaa menetelmää itse tai käyttää urakoitsijaa (kohdat A–D). Menetelmää ei tarvitse käyttää tilan kaikilla lohkoilla.

Kirjaa käyttämiesi laitteiden toimintaperiaatteet lohkomuistiinpanoihin. Jos käytät urakoitsijaa, sinulla pitää olla urakoitsijan kuittaus tai kuitti viimeistään 30.11. sinä vuonna, kun haet toimenpiteen korvausta. Menetelmistä A ja D on säilytettävä tulosteet tai menetelmän käytön on oltava muutoin selvitetävissä.

Täsmäviljelymenetelmiä ovat:

- A. Paikkakohtaiseen kuvantamiseen perustuva automatiikka, joka mahdollistaa tuotantopanosten sijoittamisen ja levittämisen peltoon paikkakohtaisesti. Kuvantaminen voidaan toteuttaa satelliitilla, ilmakuvalla, reaaliaikaisella sensorilla, kameralla tai pellon vyöhykekartoituksella.
- B. Kasvinsuojeluruiskun tai lannoitteenlevittimen lohkoautomatiikka, jonka avulla voidaan estää kasvinsuojeluaineen tai lannoitteen päällekkäinen ruiskutus tai levitys kasvustoon.
- C. Optiikkaa hyödyntävä hara rikkakasvien mekaanisessa torjunnassa.
- D. Paikkatietoon perustuva leikkuupuimurin tai ajosilppurin satotasomittaus.
- E. Traktori tai työkone, joka on varustettu vähintään sellaisella ajoautomatiikalla, joka valitsee ja säilyttää ajolinjan ilman kuljettajaa. Tässä menetelmässä urakoitsijan traktori tai työkone ei riitä täyttämään ehtoa. Hallinnassasi oleva laite kelpaa täyttämään ehdon (esim. leasing-sopimuslaite tai yhteisomistuksessa oleva laite).

7. Kasvintuhoojien ja kasvitautien seuranta- ja tunnistussovellukset

Jos valitset toimenpiteen, sinun on käytettävä tietokoneella tai mobiililaitteella toimivaa vuorovaikutteista sovellusta, jolla voit tunnistaa rikkakasveja, kasvitauteja tai kasvintuhoojia ja seurata tilan kasvukaudenaikaista kasvitauti- ja tuholaitilannetta.

Sovellus voi olla usean tai yksittäisten tuotantokasvien kasvinsuojelun päätöksentekoa tukeva sovellus. Sovelluksen pitää olla käytössäsi koko kasvukauden ajan. Sovelluksen käyttö pitää dokumentoida esimerkiksi kuvakaappauksin. Ota tarvittava määrä kuvakaappauksia sovelluksen käytöstä, josta voidaan todeta, että kasvin tai kasvien seuranta on tehty. Osoita kirjallisesti edellä mainitulla tavalla sovelluksen käyttö viimeistään 30.11.

Tuotantokasveiksi luetaan kaikki viljeltyt tuotantokasvit mukaan lukien tuotantonurmet.

Ympäristökorvauksen valinnaiseen tilakohtaiseen toimenpiteeseen kelpaavia sovelluksia ja ohjelmia on listattu alle. Listaa voidaan päivittää tarpeen mukaan. Viljelijällä tulee olla viljelyksessä sitä kasvia, joiden kasvitauti- ja tuhoajatilannetta käytössä olevalla sovelluksella voidaan seurata.

Kasvintuhoojien ja kasvitautien seuranta- ja tunnistussovellukset – toimenpiteeseen kelpaavia sovelluksia

- LukeKasKas
- RapsiApp
- Minun Maatilani- WisuEnnuste
- AgAssist
- Cordulus Farm

- Agriportal
- Sirppi-mobiilisovellus (versio 2.4.)
- AgriSmart

3.4. Tilakohtaisen toimenpiteen vähimmäistason vaatimukset

Pidä kirjaa kasvinsuojeluaineiden käytöstä ja noudata kasvinsuojeluaineiden käytössä integroidun torjunnan yleisiä periaatteita.

Kirjaa lohko kohtaisiin muistiinpanoihin käyttämäsi kasvinsuojeluaine, käyttömäärä ja koska käytit ainetta. Kirjaa muistiinpanoihin myös tieto siitä, mitä havaitsemaasi kasvitautia, tuhoeläimiä tai rikkakasveja torjuit

Pidä kirjaa lannoitteiden käytöstä. Kirjaa lohko kohtaisiin muistiinpanoihin käyttämäsi lannoitteen tyyppi tai nimi, levitysmäärä, typen ja fosforin ravinnepitoisuudet, lannoitusajankohta, fosforintasauksen alkamisajankohta, tieto satotasokorjaukseen käytettävistä aiemmista satotasosta ja lannoitusvuoden satotaso.

3.5 Lohko kohtaiset toimenpiteet

Voit valita tilasi peruslohkoille tai kasvulohkoille yhden tai useamman lohko kohtaisen toimenpiteen, Sinun ei ole pakko valita yhtään lohko kohtaista toimenpidettä.

Muista valita kaikki lohko kohtaiset toimenpiteet jo peltotukihaussa, joita tulet toteuttamaan. Valitse peltotukihaussa myös toimenpiteet, joiden alat ilmoitat vasta syysilmoituksella.

Lohko kohtaisia toimenpiteitä ovat:

1. [maanparannus- ja saneerauskasvit](#)
2. [kerääjäkasvit](#)
3. [kiertotalouden edistäminen](#)
4. [suojavyöhykkeet](#)
5. [turveltojen nurmet](#)
6. [valumavesien hallinta](#) (säättösalaojitus ja kuivatusvesien kierrätys)
7. [puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu](#)
8. [lintupellot](#)

Voit vaihtaa lohkoille ilmoittamiasi toimenpiteitä vuosittain. Poikkeuksena ovat toimenpiteet suojavyöhykkeet, turveltojen nurmet ja valumavesien hallinta. Edellä mainittuja toimenpiteitä sinun täytyy noudattaa sitoumuskauden loppuun saakka samalla alalla. Jos et noudata toimenpidettä sitouduttuasi siihen, maksettu korvaus peritään takaisin sitoumuskauden alkuun saakka. Takaisinperintää ei tule, jos toimenpiteeseen ilmoittamasi lohko poistuu hallinnastasi tai maatalouskäytöstä tai luovut toimenpiteen toteuttamisesta 5- vuotisen sitoumuskauden jälkeen mahdollisten jatkositoumusvuosien aikana.

1. Maanparannus- ja saneerauskasvit

Voit ilmoittaa maanparannuskasveja tai saneerauskasveja lohkoille, joilla on viljelty edellisenä vuonna yksivuotisia tuotantokasveja. Et voi viljellä maanparannuskasveja satokasvin aluskasvina. Näet edellisen vuoden yksivuotisten tuotantokasvien alat Vipu-palvelun karttatasolta.

Toimenpiteestä voidaan maksaa enintään 20 prosentille korvauskelpoisesta alasta.

Maanparannus tai saneerauskasveja ovat:

- aitohunajakukka
- auringonkukka
- kumina (ensimmäisen vuoden kasvusto)
- mailaset
- mesikät
- rehuvirna
- ruisvirna
- samettikukka
- sikuri
- sinappi (vain valkosinappi eli keltasinappi)
- öljy- ja muokkausretikka (voi olla myös muokkausretiisi)
- edellä mainittujen kasvien seokset.

Kylvä maanparannus- ja saneerauskasvit keväällä. Saat niittää tai murskata kasvuston ja käyttää kasvuston hyödyksi. Saat muokata kasvuston maahan kahden kuukauden kuluttua kylvöstä.

Maanparannus- ja saneerauskasveja koskevat seuraavat ehdot:

- Kasveja saa lannoittaa.
- Kasvit pitää kylvää keväällä ja kasvuston saa muokata maahan kahden kuukauden kuluttua kylvöstä.
- Kasvusto voidaan niittää tai murskata kasvukauden aikana ja sen saa käyttää hyödyksi.
- Kasvustolla voi käyttää kasvinsuojeluaineita ja sen voi päättää kemiallisesti.
- Voit perustaa saneerauskasvilla seuraavan vuoden kasvuston.
- Muita kuin listassa mainittuja kasveja ei voi olla seoksessa tai aluskasvina.

Maanparannus- ja saneerauskasvien vähimmäistason vaatimukset

Et voi polttaa maatalousmaalla olevaa sänkeä.

2. Kerääjäkasvit

Voit ilmoittaa kerääjäkasveja yksivuotisen tuotantokasvin viljelyssä olevalle alalle. Toimenpiteestä voidaan maksaa enintään 30 prosentille korvauskelpoisesta alasta.

Kerääjäkasvi voi olla

- italianraiheinä tai muu nurmiheinä
- apilat, mailaset, virnat, keltamaite
- usean kasvilajin seos, joka voi sisältää enintään 10 % siemenseoksen painosta muita kukkivia yksivuotisia kasveja.
- yksivuotisilla puutarhakasveilla ja varhaisperunalla hunajakukka, öljyretikka tai muokkausretikka.
- vilja, jos lohkolla on samana vuonna viljelty varhaisperunaa tai varhaisvihanneksia.

Huomioi, että kerääjäkasvikasvusto ei saa koostua yksinomaan typensitojakasveista.

Kylvä kerääjäkasvi viimeistään 15.8. Voit kylvää kerääjäkasvin viljelykasvin aluskasviksi kylvön yhteydessä tai viljan orasvaiheessa.

Lannoitus: Voit lannoittaa kerääjäkasvia ilmoittamasi viljelykasvin mukaisesti. Et saa lannoittaa kerääjäkasvia erikseen viljelykasvin korjuun jälkeen.

Päättäminen

- Saat päättää kasvuston kasvinsuojeluaineilla aikaisintaan 15.9.
- Voit muokata kasvuston aikaisintaan 1.10.
- Aiempi päättäminen ja muokkaus on sallittua, jos lohkolle kylvetään syyskylvöinen satokasvi.
- Kerääjäkasvin kasvuajan pitää olla vähintään kuusi viikkoa.
- Voit perustaa kerääjäkasvilla seuraavan vuoden kasvuston.

Kerääjäkasvien vähimmäistason vaatimukset

[Ehdollisuuden viljelykiertovaatimus](#) vaikuttaa kerääjäkasvin maksuun. Huomioi seuraavat ehdot:

- Jos valitset kerääjäkasvit-toimenpiteen, noudata ehdollisuuden viljelykiertovaatimusta.
- 33 prosentilla lohkoista, joille on vuonna 2023 ilmoitettu yksivuotista viljelykasvia, pitää viljellä vuonna 2024 eri kasvia.
- Kaikki vuonna 2023 yksivuotisten kasvien viljelyssä ollut peltoala otetaan huomioon. Myös hallintaasi tulleista aloista on huomioitava vuonna 2023 viljelyssä olleet yksivuotiset viljelykasvit
- Vipu-palvelu huomauttaa, jos viljelykiertovaatimus ei täyty.

Esimerkki:

Tilalla on vuonna 2024 50 hehtaaria peltoa, joka on ollut vuonna 2023 yksivuotisten viljelykasvien viljelyssä. Viljelijä ilmoittaa kerääjäkasvi-toimenpiteen jollekin lohkolle (pinta-alalla ei ole merkitystä).

- Ala tai osa alasta on voinut olla jonkun toisen hallinnassa vuonna 2023
- Vuoden 2023 yksivuotisten kasvien viljelyalalla on viljeltävä vuonna 2024 vähintään 16,5 hehtaarilla (= 50 ha x 0,33) jotain muuta viljelykasvia kuin vuonna 2023.

3. Kiertotalouden edistäminen

Jos valitset toimenpiteen kiertotalouden edistäminen, noudata lohkolle jompaa kumpaa seuraavista ehdoista:

- A. Levitä peltolohkolle lietelantaa, virtsaa, lietelannasta erotettua nestejätettä tai nestemäistä orgaanista lannoitetta sijoittavilla tai multaavilla laitteilla.
- B. Lisää peltolohkolle orgaanista materiaalia, jonka kuiva-ainepitoisuus on vähintään 20 prosenttia. Orgaanisella materiaalilla tarkoitetaan:
  - orgaanisia lannoitteita
  - orgaanisia maanparannusaineita
  - orgaanisten lannoitteiden ja orgaanisten maanparannusaineiden seoksia

Saat kuitenkin korvauksen orgaanisena aineena levitettävästä oman tilan kuivalannasta, jos aine on kierrätetty biokaasulaitoksen kautta. Muussa tapauksessa korvausta ei makseta oman tilan kuivalannasta.

Toimenpiteestä voidaan maksaa enintään 80 prosentille korvauskelpoisesta alasta.

Toteuta lietelannan ja vastaavien aineiden sijoittaminen peltoon laitteella, joka leikkaa pintaan viillon ja valuttaa tai ruiskuttaa lietelannan viiltoon. Voit käyttää myös multaavia laitteita, jotka on kytketty aineita levittävään työkoneeseen.

Hyväksyttävät sijoittavilla tai multaavilla laitteilla levitettävät aineet:

- Lietelanta
- Virtsa
- Lietelannasta erotettu nestejää

Lisäksi hyväksyttävät kansalliset lannoitevalmisteiden tyyppinimet:

- 1B1 8 Orgaaninen eläinperäinen lannoitevalmiste
- 1B2 4 Orgaaninen lannoitevalmiste
- 1B3 2 Merileväuute
- 1B3 4 Humusvalmiste tai -uute
- 1B3 5 Alkoholisten vesiliuos tai öljyemulsio
- 1B3 6 Kasviuute
- 1B3 7 Aminohappovalmiste
- 1B4 1 Melassiuute
- 1B4 2 Vinassi ja vinassiuute
- 1B4 3 Perunan soluneste
- 1B4 4 Rejektivesi
- 3A2 6 Hapotettu ja stabiloitu puhdistamoliete
- 3A2 7 Maanparannuslahote
- 3A5 1 Kalkkistabiloitu puhdistamoliete
- 3A5 2 Määtysjäätös
- 3A5 3 Lahotettu puhdistamoliete
- 3A5 7 Kemiallisesti hapetettu puhdistamoliete

Hyväksyttävät aineet, joiden kuiva-ainepitoisuuden on oltava yli 20 prosenttia

- Kuivalanta
- Lannasta erotettu kuivajää

Lisäksi hyväksyttävät kansalliset lannoitevalmisteiden tyyppinimet:

- 1B1 Orgaaniset eläinperäiset lannoitteet
- 1B2 Orgaaniset ei-eläinperäiset lannoitteet
- 1C1 1 Orgaaninen eläinperäinen kivennäislannoite
- 3A1 Maanparannusurpeet
- 3A2 Orgaaniset maanparannusaineet
- 3A5 Maanparannusaineena sellaisenaan käytettävät sivutuotteet
- 5A1 Turpeet
- 5A2 1 Lannoitettu ja/tai kalkittu irtomulta
- 5A2 2 Kompostimulta
- 5A2 3 Juuresmulta
- 5A2 7 Teknisesti käsitelty irtomulta

Minimimäärät/Toimenpiteessä hyväksytyt lannan tai lannoitteen minimimäärät:

- Sijoitettavilla tai multaavilla laitteilla levitettävien aineiden levitysmäärän pitää olla vähintään 15 kuutiometriä hehtaarille.
- Orgaanisen materiaalin, jonka kuiva-ainepitoisuus on vähintään 20 prosenttia, levitysmäärän pitää olla vähintään 10 kuutiometriä hehtaarille. (liitä syysilmoitukseen selvitys kuiva-ainepitoisuudesta)
- Korkean ravinnepitoisuuden sisältävien nestemäisten aineiden, joiden fosforipitoisuus on vähintään 3 kilogrammaa kuutiometriä kohden, levitysmäärän pitää olla vähintään 5 kuutiometriä hehtaarille. (liitä syysilmoitukseen selvitys fosforipitoisuudesta)
- Korkean ravinnepitoisuuden sisältävien kiinteiden aineiden, joiden fosforipitoisuus on vähintään 3 kilogrammaa kuutiometriä kohden, levitysmäärän pitää olla vähintään 5 kuutiometriä hehtaarille. (liitä syysilmoitukseen selvitys fosforipitoisuudesta)

Voit ilmoittaa samalle alalle vain yhden yllä mainitun levitystavan.

Kiertotalouden edistämisen vähimmäistason vaatimukset

- Pidä kirjaa fosforilannoitteiden käytöstä. Kirjaa lohko kohtaisesti muistiinpanoihin käyttämäsi lannoitteen tyyppi tai nimi, levitysmäärä, fosforin ravinnepitoisuus, lannoitusajankohta, fosforintasauksen alkamisajankohta ja tieto satotasokorjaukseen käytettävistä aiemmista satotasoista.
- Varmista, että levittämäsi aineen typpi- tai fosforimäärä ei ylitä sallittuja lannoitustasoja (kg/ha).
- Levitä lannoitteet pellolle siten, että valumia vesiin ei tapahdu eikä pohjamaan tiivistymisvaaraa ole.
- Älä levitä lantaa ja orgaanisia lannoitevalmisteita pellolle 1.11.–31.3. välisenä aikana.
- Älä levitä lannoitteita lumipeitteiseen, routaantuneeseen tai veden kyllästämään maahan.
- Muokkaa pellon pintaan levitetty lanta ja orgaaniset lannoitevalmisteet maahan vuorokauden sisällä levityksestä, lukuun ottamatta levitystä kasvustoon letkulevittimellä tai hajalevityksenä.
- Levitä kasvipeitteisenä talven yli pidettäville aloille lanta ja orgaaninen lannoitevalmiste 15.9. jälkeen vain sijoittamalla.
- Jätä vesistöjen varsille 5 m leveä lannoittamaton suojakaista. Lisäksi muokkaa pelto vuorokauden kuluessa, jos levität lantaa tai orgaanista lannoitevalmistetta pintalevityksenä seuraavalla 5 m matkalla.
- Levitä lietelantaa, virtsaa ja nestemäisiä orgaanisia lannoitevalmisteita vain sijoittamalla, jos pellon tai sen osan kaltevuus on yli 15 prosenttia.

4. Suojavyöhykkeet

Perusta monivuotisen nurmikasvuston peittämä suojavyöhyke. Suojavyöhykettä ei kuitenkaan tarvitse erikseen perustaa, jos lohkolla on aikaisemmin perustettu monivuotinen nurmikasvusto.

Suojavyöhykealaksi luetaan myös lohkolla oleva kaksitasouoman ala.

Voit valita toimenpiteen kasvulohkolle vain sitoumuskauden ensimmäisenä tai toisena vuonna (vuonna 2023 tai 2024). Säilytä ja hoida suojavyöhykettä ehtojen mukaan koko sitoumuskauden ajan.

Suojavyöhykkeellä ei ole minimileveyttä.

Suojavyöhykkeestä maksettu ympäristökorvaus peritään takaisin, jos ilmoitat sitoumusaikana suojavyöhykealalle jotain muuta kuin suojavyöhykkeen ja lohko pysyy hallinnassasi.

Suojavyöhykkeen sijainti

Suojavyöhyke voi sijaita pohjavesialueella tai Natura-alueella. Jos edellä mainittuja aloja on peruslohkollasi, koko peruslohko voi olla suojavyöhykettä.

Suojavyöhyke voi sijaita lisäksi myös vesistön varrella tai kosteikon reuna-alueella, jos peruslohkon osa on enintään 10 metrin päässä vesistöstä tai kosteikosta. Tällöin 50 metrin kaista peruslohkon reunassa voi olla suojavyöhykettä siinä kohtaa, jossa vesistö on enintään 10 m päässä peruslohkosta. Lisäksi suojavyöhyke voi sijaita meren rannalla, tulva-alueella tai lohkolla, joka on erittäin eroosioherkkä ja sijaitsee enintään 20 metrin etäisyydellä vesistöstä. Jos peruslohko on edellä mainitun tavoin osittain suojavyöhykkeeksi soveltuvaa alaa, se katsotaan kokonaan suojavyöhykkeeksi, jos

- lohko on alle yhden hehtaarin kokoinen tai
- lohkoista vähintään 50 prosenttia on suojavyöhykkeeksi soveltuvaa alaa.

Lisäksi lohko voi olla kokonaan suojavyöhykettä, jos se rajoittuu vesistöön, jonka ekologinen tila on huono tai välttävä, tai lohko sijaitsee merenrannalla, tulva-alueella, pohjavesi- tai Natura-alueella taikka se on erittäin eroosioherkkä ja sijaitsee enintään 20 metrin etäisyydellä vesistöstä.

Vipu-palvelun karttatase osoittaa joka tapauksessa alan, josta voit saada korvauksen suojavyöhykkeestä. Et saa korvausta alasta, jonka ilmoitat yli suojavyöhykkeen karttatason alueen. Suojavyöhykkeen ylittävä suojavyöhykkeeksi ilmoitettu ala ei ole kuitenkaan veloitettu säilyttämään suojavyöhykkeenä.

Suojavyöhykkeen kasvusto

Suojavyöhykkeellä pitää olla monivuotinen nurmik kasvusto. Kasvustoa koskevat seuraavat ehdot:

- Aiemmin perustettu nurmik kasvusto käy suojavyöhykkeeksi
- Voit lannoittaa kasvustoa sen perustamisen yhteydessä.
- Jos perustat kasvuston suojaviljaan, tee se jo edellisenä kasvukautena.
- Et saa muokata tai lannoittaa suojavyöhykettä perustamisen jälkeen. Ehto ei koske tilanteita, joissa vahingoittunut kasvusto pitää uusia.
- Voit käyttää kasvinsuojeluaineita alalla ainoastaan hukkakauran tai vaikeiden tuulilevitteisten rikkakasvien torjunnassa.
- Suojavyöhykkeellä ylläpidettävä kasvusto saa vanhetessaan olla monilajisempi kuin perustettaessa.

Niitto ja korjuu

Niitä ja korjaa suojavyöhykkeen kasvusto vuosittain viimeistään 15.9. Kaksitasouoman kasvusto on niitettävä ja korjattava vähintään kerran sitoumuskauden aikana. Ota niitossa huomioon luonnonvaraisten lintujen ja nisäkkäiden elinolot. Korjaa niitetty kasvimassa pois suojavyöhykkeeltä. Voit käyttää kasvimassan hyödyksi, mutta käsittele ja varastoi se niin, etteivät suojavyöhykkeen vesiensuojelutavoitteet vaarannu. Et saa kuljettaa kasvimassa metsään tai joutomaalle.

Voit käyttää suojavyöhykettä laitumena, jos siitä ei aiheudu eroosiota, luonnon monimuotoisuus ei vaarannu, voit toteuttaa sen ilman lisärehun antamista ja laidunnukselle ei ole vesiensuojelullista estettä.

Pelkkä laiduntaminen kelpaa täyttämään korjuuvaatimuksen, jos sen ansiosta sadon saa kokonaan korjattua viimeistään 15.9.

Kasvuston uusiminen

Suojavyöhykkeen ja siihen sisältyvän kaksitasouoman kasvusto pitää uusia, jos

- kasvuston kyky tuottaa kasvimassaa heikkenee merkittävästi.
- kasvuston kyky sitoa eroosioainesta ja ravinteita heikkenee merkittävästi.
- lohkolle taimettuu vähäistä enemmän muuta kuin peltomaalle ominaista kasvillisuutta.
- suojavyöhykkeen kasvillisuus vaurioituu tai tuhoutuu talven aikana, hukkakauran torjunnan takia, vesitaloutta parantavien lyhytaikaisten toimenpiteiden takia tai muista vastaavista syistä.

Perusta uusi nurmik kasvusto heti, kun olosuhteet sallivat. Jos kasvusto on tuhoutunut kasvukauden ulkopuolella, perusta se uudelleen seuraavana keväänä. Tee merkinnät lohko kohtaisesti muistiinpanoihin kasvuston tuhoutumisesta, hukkakauran tai vaikeiden tuulilevitteisten rikkakasvien torjunnasta sekä kasvuston uudelleen perustamisesta ja sen syistä.

Ehtojen mukaisia toimia ei tarvitse tehdä tai niistä ei aiheudu takaisinperintää, jos ehdoista poikkeaminen aiheutuu suojavyöhykkeen viereisen vesistön vesiensuojelutoimenpiteistä.

Suojavyöhykkeiden vähimmäistason vaatimukset

- Älä päästä ja tai johda pohjaveteen mitään sellaista ainetta, joka voi pilata pohjaveden laatua.
- Noudata luonnonsuojelulain mukaisen suojelualueen rauhoitusmääräyksiä.
- Noudata Natura 2000 -verkostoon kuuluvan luonnonsuojelulain mukaisen suojelualueen rauhoitusmääräyksiä.
- Älä muokkaa, lannoita tai käytä kasvinsuojeluaineita vesistön varrella olevalla lohkolle vähintään 3 metriä leveällä kasvipeitteisellä suojakaistalla.

5. Turvepeltojen nurmet

Perusta kokonaan turvemaata olevalle peruslohkolle monivuotinen nurmikasvusto koko sitoumuskauden ajan. Nurmikasvustoa ei kuitenkaan tarvitse erikseen perustaa, jos lohkolle on aikaisemmin perustettu monivuotinen nurmikasvusto. Voit valita toimenpiteen kasvulohkolle vain sitoumuskauden ensimmäisenä tai toisena vuonna. Turvepeltojen nurmesta maksettu ympäristökorvaus peritään takaisin, jos ilmoitat sitoumusaikana alalle jotain muuta kuin turvepellon nurmen ja lohko pysyy hallinnassasi.

Toimenpiteeseen kelpaava turvemaata on todettava viljavuustutkimuksen perusteella.

- Sinulla on oltava käytössäsi viljavuustutkimus viimeistään 30.9. sen kasvukauden aikana, jolloin ensimmäisen kerran valitset turvepeltojen nurmet -toimenpiteen.
- Viljavuustutkimuksessa todetun maalajin pitää olla jokin turvemaata eli maalajin nimessä pitää olla mainittuna sana *turve*. Muita maalajeja ei voi olla mainittuna tutkimuksessa.

Noudata seuraavia ehtoja kasvustosta ja sen korjaamisesta:

- Huolehdi nurmikasvuston laadusta ja sadontuottokyvystä koko sitoumuskauden ajan.
- Saat uusia nurmen sitoumuskauden aikana vain ilman muokkausta.
- Saat lannoittaa kasvustoa.
- Et saa käyttää alalla kasvinsuojeluaineita.
- Korjaa sato vuosittain viimeistään 15.9.
- Niitä kasvusto niin, etteivät lintujen pesinnät tai nisäkkäiden poikaset vaarannu.
- Niitä keskeltä reunoja kohti.
- Voit käyttää lohkoa laitumena, jos nurmipeite säilyy.
  - Pelkkä laiduntaminen kelpaa täyttämään korjuuvaatimuksen, jos sen avulla sadon saa kokonaan korjattua viimeistään 31.8.

Voit tehdä turvepeltojen nurmella

- salaojitusta
- kalkitusta
- valtaojien kaivuuta ja perkausta
- muita vastaavia maan rakennetta ja vesitaloutta parantavia lyhytaikaisia toimenpiteitä.

Kylvä edellä mainittujen toimien yhteydessä rikkoutunut tai tuhoutunut kasvusto heti uudelleen nurmi- tai heinäkasveilla. Jos kasvusto on tuhoutunut kasvukauden ulkopuolella, perusta se uudelleen seuraavana keväänä.

Turvepeltojen nurmien vähimmäistason vaatimukset

- Voit kytää turvemaata-alalla olevan pysyvä nurmen korkeintaan kerran neljässä vuodessa. Tämä ehto tulee voimaan ensimmäisen kerran vuonna 2025.

- Pidä pellon ja pysyvien kasvien yhteenlasketusta alasta vähintään 33 % on kasvipeitteisenä 31.10.–15.3. välisen ajan.

6. Valumavesien hallinta

Jos valitset valumavesien hallinta -toimenpiteen, sitoudut toteuttamaan kuivatusjärjestelmien avulla pellolta lähtevien valumavesien määrän säätelyä joko säätösaloajitetulla lohkolle tai lohkolle, jossa on altakastelu- tai kuivatusvesien kierrätysjärjestelmä.

Kuivatusjärjestelmän pitää olla rakennettuna ennen sitoumusvuoden alkua.

Voit valita yllä mainittuja toimenpiteitä peruslohkolle, jos jokin kolmesta seuraavasta ehdosta täyttyy:

- 1. Lohko sijaitsee happamalla sulfaattimaalla.**
  - Peruslohko on hapanta sulfaattimaata, jos lohkolta on 0,5–1,5 metrin syvyydeltä otetusta näytteestä laboratorioissa ilman inkubaatiota määritetty pH on alle 4,5 tai enintään 16 viikon inkubaation jälkeen mitattu pH on alle 4,0.
  - Lohkon happamuus pitää todentaa laboratorion tekemän maa-analyysin perusteella. Katso näytteenottotiheys kohdasta [Viljavuustutkimus](#).
  - Jos Geologian tutkimuskeskus on ottanut lohkolta näytteen ja todennut sen perusteella lohkon happamaksi sulfaattimaaksi tai todennäköisesti happamaksi sulfaattimaaksi, erillistä näytteen analysointia ei tarvita. Nämä peruslohkot näytetään Vipu-palvelun kartalla.
- 2. Lohkon maalaji on turve.**
  - Lohkon maalaji on todettava viljavuustutkimuksen perusteella. Katso näytteenottotiheys kohdasta [Viljavuustutkimus](#). Viljavuustutkimuksessa todetun maalajin pitää olla jokin turvemaa, eli maalajin nimessä pitää olla mainittuna sana *turve*. Muita maalajeja ei voi olla mainittuna tutkimuksessa.
- 3. Peruslohkon alalla on ollut vuosien 2015 ja 2022 välisenä aikana ainakin yhtenä vuonna valumavesien hallinta -toimenpide.**
  - Ilmoittamasi toimenpiteen ei tarvitse olla sama kuin lohkolle aiemmin ilmoitettu toimenpide.
  - Voit ilmoittaa toimenpiteen suuremmalle peruslohkon alalle, jos toimenpiteessä aiemmin olleen lohkon korvauskelpoinen ala on kasvanut peruslohkon muodon parantamisen johdosta, edellyttäen että kasvanut ala on samaa ojastoa.

Sinulla on oltava käytössä viljavuustutkimus viimeistään 30.9. sen kasvukauden aikana, jolloin ensimmäisen kerran haet valumavesien hallinta -toimenpidettä.

Sinulla on oltava käytössä ojastokartta viimeistään 30.9. sen kasvukauden aikana, jolloin ensimmäisen kerran haet korvausta. Kartasta pitää käydä ilmi ojaston pinta-ala ja säätökaivojen paikat. Ojastokarttoja saa salaojayhdistykseltä osoitteen [salaojayhdistys.fi](#) kautta.

A) Säätösaloajitus

Toteuta säätösaloajitetulla lohkolle vedenpinnan säätöä nostamalla tai laskemalla padotuskorkeutta kokoojaojaan asennetuissa säätökaivoissa tai muilla padotuslaitteilla.

Huomioi padotuksessa

- kylvö- ja korjuukoneiden vaatima maan kantavuus

- kevätkosteuden varastoiminen peltoon
- kasvien vesitaloudesta huolehtiminen
- varastotilavuuden lisääminen ennen rankkasateita ja syysateita sekä kevään sulamisvesiä ravinteiden huuhtoutumisen ehkäisemiseksi.

Kun et tee pellolla viljelytoimenpiteitä, käytä padotuskorkeutta, joka nostaa pohjaveden pinnan lohkolla mahdollisimman korkealle ja hidastaa siten turpeen hajoamista tai sulfaattimaan päästöjä.

Ota huomioon veden korkeuden säätelyssä viljelykasvien tarkoituksenmukainen vesitalous ja kevään sulamisvesien vaatima riittävä varastotilavuus, jotta ravinteet eivät huuhtoudu. Huolehdi mahdollisesta lisäveden johtamisesta ja padotuslaitteiden kunnosta. Hoida padotusta sää- ja kasvuolosuhteiden sekä viljelytoimenpiteiden mukaan. Hyödynnä myös sääennusteita.

Tee lohkokohtaisia muistiinpanoja toimenpiteen toteutuksesta. Merkitse niihin säätö-, hoito- ja huoltotoimenpiteet sekä niiden ajankohdat.

B) Altakastelu tai kuivatusvesien kierrätys

Altakastelussa peltoalueen vesitaloutta pitää säädellä kokonaisvaltaisesti salaojajastojen kautta tapahtuvan kastelun ja säädetyn kuivatuksen avulla.

Kuivatusvesien kierrätyksessä peltoalueelta kertyvät valumavedet pitää varastoida kevätvalunnan ja rankkasateiden aikana erilliseen valumavesiä keräävään altaaseen, josta ne kuivana kautena johdetaan kasteluvetenä takaisin pellolle. Altaan pitää olla tilavuudeltaan riittävän suuri.

Johda ojastoihin kasteluvettä luonnonvesistä pumpaamalla tai painovoimaisesti johtamalla. Voit johtaa kasteluveden salaojajastoon joko ojaston ylä- tai alapäästä. Patoa vesi säätökaivojen tai muiden padotuslaitteiden avulla alueen salaojajastoihin, joista se imeytyy maaperään. Ota huomioon kasteluveden johtamisessa alueelle sää- ja kasvuolosuhteet sekä viljelytoimenpiteet. Johda kuivatusvesien kierrätyksessä lisäveden hankintapaikasta tai erillisestä varastoaltaasta peräisin oleva vesi peltoalueelle altakastelujärjestelmän avulla sää- ja kasvuolosuhteet sekä viljelytoimenpiteet huomioiden.

Tee toteutuksesta lohkokohtaiset muistiinpanot. Merkitse niihin säätö-, hoito- ja huoltotoimenpiteet sekä niiden ajankohdat.

Säädä padotuskorkeutta asianmukaisesti ja huolehdi mahdollisesta lisäveden johtamisesta ja laitteiden kunnosta. Tavoitteina ovat viljelytoimenpiteet ja mahdollisimman korkea pohjaveden pinnan taso, jossa on huomioitu kevään sulamisvesien vaatima varastotilavuus.

Valumavesien hallinnan vähimmäistason vaatimukset

- Tarkista pitääkö kasteluveden ottamiseen olla lupa. Noudata luvan ehtoja.

7. Puutarhakasvien vaihtoehtoiset kasvinsuojelumenetelmät

Jos valitset toimenpiteen puutarhakasvien vaihtoehtoiset kasvinsuojelumenetelmät, toteuta tilallasi jotakin biologisista tai mekaanisista kasvinsuojelumenetelmistä. Voit valita eri menetelmiä eri kasvulohkoille ja vaihtaa niitä vuosittain. Toimenpidettä ei tarvitse toteuttaa joka vuosi. Tee lohkokohtaisia muistiinpanoja kasvuston tai kasvituhoojien tarkkailusta ja torjunnasta sekä esitä tarvittaessa ostokuitti tiettyjen

valmisteiden hankinnasta tai urakointityöstä. Voit saada luomualalle korvauksen ainoastaan kohdan F menetelmästä.

Laadi viimeistään 31.5. vaihtoehdoisen kasvinsuojelun suunnitelma lohko- ja kasvikohtaisesti.

Suunnitelmasta pitää käydä ilmi:

- mitä vaihtoehdoisen kasvinsuojelun menetelmää aiot käyttää kullakin kasvilajilla ja lohkolla
- kuvaus, mitä seurannan apuvälineitä aiot käyttää lohkolla vaihtoehdoisen kasvinsuojelumenetelmän tarpeen ja onnistumisen seurantaan
- tilanteet, joissa vaihtoehdoista kasvinsuojelumenetelmää voidaan täydentää muilla menetelmillä (esim. kemiallisilla kasvinsuojeluaineilla).
- Muiden menetelmien käytön pitää perustua vaihtoehdoisen menetelmän tehon riittävän pitkään seurantaan ja todettuun täydennystarpeeseen. Seurannasta ja täydennystarpeesta pitää olla merkinnät lohkokirjanpidossa.

Puutarhakasvien vaihtoehtoisia kasvinsuojelumenetelmiä ovat seuraavat:

A) Mekaanisesti levitettävien mikrobiologisten kasvinsuojeluaineiden käyttö kasvitautien tai tuholaisten torjunnassa

- Voit käyttää menetelmää marjoille, hedelmille ja vihanneksille, joille on saatavilla Suomessa hyväksytty mekaanisesti levitettävä mikrobivalmiste, jonka käyttökohteeksi on hyväksytty kyseisen kasvin kasvintuhoaja.
- Hanki joka sitoumusvuodelle mikrobiologiset valmisteet
- Kirjaa käytettävä menetelmä ennakkosuunnitelmaan ja seuraa menetelmän toteutumista silmämääräisesti. Käytä lajikohtaisia seurantavälineitä ja kirjaa seurannan tulokset lohkomuistiinpanoihin.
- Kemiallisten kasvinsuojeluaineiden käyttö on sallittu vain tietyillä poikkeuksilla. Kasvinsuojeluaineiden käytön pitää perustua ennakkosuunnitelmaan ja tehtyihin seurantahavaintoihin tai neuvojan lausuntoon.

B) Kasvukauden aikainen orgaaninen tai biohajoava kate yksivuotisilla kasveilla

- Voit käyttää menetelmää marjojen, hedelmien ja vihannesten rikkakasvien torjuntaan.
- Katteen pitää olla paikoillaan viimeistään 30.6. Esikasvin vaativilla kasveilla sekä salaattikasveilla, kiinankaalilla, kukkakaalilla tai parsakaalilla määräpäivä on 31.7. Säilytä kate sadonkorjuuseen saakka.
- Rivin katteen on peitettävä katettavasta alasta vähintään 90 prosenttia.
- Kata kasvi rivien kohdalta oljella, hakkeella, ruhosilpulla, biohajoavalla kalvolla, katepaperilla tai muulla maaperälle haitattomalla orgaanisella materiaalilla.
- Et saa käyttää kasvinsuojeluaineita rikkakasvien torjuntaan aloilla, joilla toteutat toimenpidettä. Voit torjua rikkakasveja tarvittaessa mekaanisesti.
- Seuraa menetelmän toteutumista tarkkailemalla rikkakasvien esiintymistä ja kirjaa seurannan tulokset lohkomuistiinpanoihin.

C) Hyönteisverkot

- Voit käyttää menetelmää vihanneksille ja marjoille lentäviä tuhohyönteisiä vastaan.
- Käytä hyönteistorjuntaan tarkoitettuja verkkoja.

- Kirjaa ennakkosuunnitelmaan kohdetuholaiset ja niiden esiintymisaika, jolloin hyönteisverkkoa käytetään.
- Tuholaisten esiintymisajan ulkopuolella voit käyttää alalla myös kasvinsuojeluaineita, jos ennakkosuunnitelmassa on tälle perusteet ja seurantahavainnot tai neuvojan havainnot niin edellyttävät.
- Seuraa menetelmän toteutumista silmämääräisesti ja kirjaa seurannan tulokset lohkomuistiinpanoihin.

D) Pölyttäjähönteisten levittämien mikrobiologisten kasvinsuojeluaineiden käyttö kasvitautien torjunnassa

- Voit käyttää menetelmää marjoille ja hedelmille, joiden kasvitautien torjuntaan on olemassa Suomessa hyväksytty mikrobivalmiste.
- Hanki joka sitomusvuodelle mikrobiologiset valmisteet
- Tilalla pitää olla vähintään kaksi mehiläispesää hehtaaria kohden kukinta-aikaan pölyttäjähönteisten levitysalueella tai riittävä määrä muiden pölyttäjähönteisten pesiä (kimalaisilla 6–9 pesää/hehtaari)
- Pölyttäjähönteispesissä pitää olla asianmukainen kasvinsuojeluaineen levitinlaite sekä erilliset ulostulo- ja sisäänmenoaukot pölyttäjähönteisille.
- Seuraa menetelmän toteutumista silmämääräisesti ja kirjaa seurannan tulokset lohkomuistiinpanoihin.
- Kemiallisten kasvinsuojeluaineiden käyttö on sallittu vain poikkeustapauksissa. Kasvinsuojeluaineiden käytön pitää perustua ennakkosuunnitelmaan ja tehtyihin seurantahavaintoihin tai neuvojan lausuntoon.

E) Makroeliötuotteiden käyttö kasvintuhoojien torjunnassa

- Voit käyttää menetelmää marjoille ja hedelmille, joille on saatavilla Suomessa hyväksytty makroeliötuote, jonka käyttökohteeksi on hyväksytty kyseisen kasvin tuhoeliö.
- Hanki joka sitomusvuodelle makroeliöt.
- Kirjaa menetelmä ennakkosuunnitelmaan ja seuraa sen toteutumista silmämääräisesti luupilla tai mikroskoopilla. Kirjaa seurannan tulokset lohkomuistiinpanoihin.
- Et saa käyttää loholla torjuntaeliöiden toiminta-aikana torjuntaeliöille haitallisia kasvinsuojeluaineita.

F) Kasvukauden aikainen orgaaninen tai biohajoava kate tai leikattava nurmikate monivuotisilla kasveilla.

- Voit käyttää menetelmää marjojen ja hedelmien rikkakasvien torjuntaan.
- Katteen on oltava paikoillaan viimeistään 30.6. Esikasvin vaativilla kasveilla määräpäivä on 31.7. Säilytä kate koko kasvukauden ajan ja kasvin viimeisenä viljelyvuonna sadonkorjuuseen saakka.
- Katetun rivin tai rivivälin pitää peittää katettavasta alasta vähintään 90 prosenttia.
- Voit kattaa alat
  - kasvien rivien kohdalta oljella, hakkeella, ruohosilpulla, biohajoavalla kalvolla, katepaperilla tai muulla maaperälle haitattomalla orgaanisella materiaalilla
  - perustamalla kasvien riviväleihin tai riveihin ja riviväleihin leikattavan nurmikatteen tai kukinnan jälkeen niitettävän kukkakaistan. Leikattavan nurmikatteen pitää olla peittävä viimeistään sadonkorjuun aikaan. Pidä katetta lyhyenä leikkaamalla sitä riittävän usein.
- Et saa käyttää kemiallisia kasvinsuojeluaineita rikkakasvien torjuntaan aloilla, joilla toteutat toimenpidettä. Voit torjua rikkakasveja tarvittaessa mekaanisesti.

- Seuraa menetelmän toteutumista tarkkailemalla rikkakasvien esiintymistä ja kirjaa seurannan tulokset lohkomuistiinpanoihin.

Puutarhakasvien vaihtoehtoisten kasvinsuojelumenetelmien vähimmäistason vaatimukset

- Pidä kirjaa kasvinsuojeluaineiden käytöstä. Käytä kasvinsuojelulaineita tarkoitusta vastaavalla tavalla.
- Tee kasvinsuojeluaineiden käsittely, varastointi, pakkausten ja jäännösten hävittäminen asianmukaisesti.
- Testaa käytetty ruisku tai uusi ruisku on ehtojen mukaisesti.
  - Vuoden 2020 loppuun saakka 5 vuoden välein. Esim. jos ruisku on testattu 31.12.2020, pitää ruisku testauttaa uudestaan 31.12.2025 mennessä.
  - Vuoden 2021 alusta lähtien 3 vuoden välein. Esim. jos ruisku on testattu 1.1.2021, on testaus voimassa kolme vuotta, jolloin seuraava testaus pitää tehdä viimeistään 1.1.2024.
- Suorita kasvinsuojeluinventointi viiden vuoden välein, jos levität kasvinsuojeluaineita.

Taulukko 2. Puutarhakasvien vaihtoehtoisten kasvinsuojelumenetelmien torjuntamenetelmät

Kasvinsuojelumenetelmä	Viljeltävä kasvi	Torjuttava kasvintuhoaja	Seurantamenetelmä (kaikissa vaatimuksena ennakkosuunnitelma ja seuranta)	Kemiallisen kasvinsuojeluaineen käyttömahdollisuus
Mekaanisesti levitettävät biologiset makroeliötuotteet, jotka on hyväksytty kasvinterveyslain (2019/1110) 8 §:ssä tarkoitetulla tavalla	Marjat ja hedelmät, joille on saatavilla Suomessa hyväksytty makroeliötuote	Kyseisen makroeliötuotteen käyttökohteeksi hyväksytty tuhoeliö	Seurantapalvelu tai silmämääräinen seuranta luupilla/mikroskoopilla, muistiinpanot	Torjuntaeliölle haitallisten insektisidien käyttö kielletty torjuntaeliön toiminta-aikana
Mehiläisten tai muiden pölyttäjiä avulla levitettävät mikrobivalmisteet, jotka on rekisteröity kasvinsuojeluaineista annetun lain (1563/2011) 5 ja 35 §:ssä tarkoitetulla tavalla.	Marjat ja hedelmät, joiden tautitorjuntaan on saatavilla Suomessa hyväksytty mikrobivalmiste	Kyseisen kasvinsuojeluaineen käyttökohteeksi hyväksytty kasvitauti. Kasvinsuojeluaineen lupapäätöksen liitteenä olevaa käyttöohjetta noudattaen.	Silmämääräinen seuranta, muistiinpanot	Fungisidien käyttö mikrobivalmisteella torjuttavaa tautia vastaan on sallittu vain poikkeustapauksissa. Käytön perustuttava ennakkosuunnitelmaan ja tehtyihin seurantahavaintoihin tai neuvojan lausuntoon.
Hyönteisverkot	Vihannekset, marjat	Lentävät tuhohyönteiset	Silmämääräinen seuranta, muistiinpanot	Ennakkosuunnitelmaan kirjataan kohdetuholaiset ja niiden esiintymisaika, jolloin hyönteisverkkoa käytetään. Insektisidejä saa käyttää esiintymisajan ulkopuolella, jos seurantahavainnot tai neuvojan lausunto osoittavat tarpeen.

Kasvinsuojelu- menetelmä	Viljeltävä kasvi	Torjuttava kasvintuhooja	Seurantamenetelmä (kaikissa vaatimuksena ennakosuunnitelma ja seuranta)	Kemiallisen kasvinsuojeluaineen käyttömahdollisuus
Mekaanisesti levitettävät mikrobivalmisteet jotka on rekisteröity kasvinsuojeluaineista annetun lain (1563/2011) 5 ja 35 §:ssä tarkoitetulla tavalla	Marjat, hedelmät ja vihannekset, joille on saatavilla Suomessa hyväksytty mekaanisesti levitettävä mikrobivalmiste	Kyseisen kasvinsuojeluaineen käyttökohteeksi hyväksytty kasvintuhooja	Silmämääräinen seuranta, tuohyönteisten lajikohtaiset seurantavälineet käytössä, muistiinpanot	Fungisidien ja insektisidien käyttö on sallittu vain tietyillä poikkeuksilla. Torjuntatarve perustuu ennakosuunnitelmaan ja tehtyihin seurantahavaintoihin tai neuvojan lausuntoon.
Kattaminen, yksivuotiset puutarhakasvit	Marjat, hedelmät ja vihannekset	Rikkakasvit	Seurataan rikkakasvien esiintymistä.	Herbisidien käyttö kielletty. Tarvittaessa mekaaninen torjunta.
Kattaminen, monivuotiset puutarhakasvit	Marjat ja hedelmät	Rikkakasvit	Seurataan rikkakasvien esiintymistä.	Herbisidien käyttö kielletty. Tarvittaessa mekaaninen torjunta tai orgaanisen katteen lisäys.

8. Lintupellot

Voit ilmoittaa lintupelloiksi peruslohkoja, jotka on tunnistettu kurkien, hanhien tai joutsenten merkittäviksi muutonaikaisiksi levähdys- ja ruokailupaikoiksi. Voit ilmoittaa lintupelloiksi vuonna 2024 peruslohkot, joille on vuosina 2017–2022 maksettu vähintään kaksi kertaa ELY-keskuksen korvausta rauhoitettujen lajien aiheuttamasta satovahingosta.

Lintupelloksi ilmoitettavan erillisalan pitää olla vähintään 10 hehtaaria. Ala voi koostua yhdestä tai useammasta hallinnassasi olevasta perus- tai kasvulohkosta, jotka sijaitsevat alle kahden kilometrin säteellä toisistaan. Erillisaloja voi olla useampia. Lintupelloiksi soveltuvat peruslohkosi esitetään Vipu-palvelussa karttatasolla ja peruslohkolistauksena toimenpiteen valinnan alla. Peruslohkolistausta erillisalueesta ei näy, jos erillisalue on alle 10 hehtaaria.

Viljele lintupelloiksi ilmoittamallasi alalla tuotantokasveja. Viljele siten, että voit tuottaa normaalin sadon. Lohkolla olevan markkinakelpoisen sadon korjuu on sallittua, vaikka linnut olisivat käyttäneet alaa hyödykseen. Myös käytöltä säilyneen lohkon sato on mahdollista korjata normaalisti pois.

Voit saada lintupellon alalle korvauksen, jos linnut hyödyntävät alalla viljeltyä tuotantokasvin alaa vuonna 2024 riippumatta peltotukihaussa ilmoitetusta kasvista. Esim. keväällä hyödyksi käytetty nurmi tai syksyllä kylvetty syysvilja kelpaa korvaukseen. Kerääjäkasvia ei lueta tuotantokasviksi ja korvaukseen oikeuttavaksi, jos linnut hyödyntävät kerääjäkasvia syksyllä.

Lintujen on saatava levätä ja ruokailla häiriöttömästi ilmoittamallasi alalla. Lohkon viljelytoimenpiteet pitää ajoittaa ja toteuttaa lintuja häiritsemättä. Lintujen saapumista lohkolle ei saa estää ennalta ja niiden tahallinen häirintä ei ole sallittua.

Jotta voit saada korvauksen, lintupelloksi ilmoittamallasi lohkolle tai sen osalla pitää olla havaittavissa lintuparvi levähtämistä tai ravinnonhankintaa. Ala on korvaukseen oikeutettu vuonna 2024 riippumatta siitä, onko vaurio tapahtunut kevät- tai syysmuuton aikana tai muuna kasvukauden aikana. Ota Vipu-

mobiiliin avulla tai muulla tavalla pelloista useita valokuvia lintujen parveilemisesta lohkolta sekä lohkon kasvuston vaurioista lintuparvienv levähdyksen ja lintujen ravinnonhankinnan vuoksi.

Voit saada toimenpiteestä korvausta korkeintaan 50 prosentille tilasi korvauskelpoisesta alasta. Ilmoita syysilmoituksella lopulliset alat, joilla olet todennut lintujen aiheuttamia vahinkoja ja liitä ilmoitukseen ottamasi valokuvat. Ilmoitettava vaurioitunut ala voi olla pienempi kuin peltotukien haussa ilmoitettu peruslohkojen ala (vähintään 0,05 ha).

Lintupeltojen vähimmäistason vaatimukset

- Älä vaaranna toimillasi alueen suojelua luonnonsuojeluohjelmaan kuuluvalla maatalousmaalla.
- Noudata luonnonsuojelulain mukaisen suojelualueen rauhoitusmääräyksiä.
- Älä heikennä muita erityisesti suojeltavien lintulajien kannalta tärkeitä esiintymispaikkoja.
- Älä heikennä Natura 2000 -verkostoon valinnan perusteena olevia lintulajeja tai niiden elinympäristöjä.
- Ilmoita ELY-keskukseen toimenpiteistä, jotka saattavat merkittävästi heikentävää Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja.

4. Korvauksen määrä

Taulukko 3: Tilakohtaiset toimenpiteet: ympäristökorvauksen määrä €/hehtaari.

Yleiset vaatimukset ja valinnaiset toimenpiteet	Korvaus €/ha
Peltokasvit	45
Puutarhakasvit ja kumina	113

Taulukko 4: Lohkokohtaiset toimenpiteet: ympäristökorvauksen määrä €/hehtaari

Lohkokohtaiset toimenpiteet	Korvaus €/ha
Maanparannus- ja saneerauskasvit	190
Kerääjäkasvit	97
Kiertotalouden edistäminen	37
Suojavyöhykkeet	350
Turveltojen nurmet	100
Valumavesien hallinta: Säätosalaajitus	77
Valumavesien hallinta: Altakastelu ja kuivatusvesien kierrätys	214
Puutarhakasvien vaihtoehtoiset kasvinsuojelumenetelmät	500
Lintupellot	600

Korvauksen maksamisen rajoitteita

Alla olevassa kuvassa on esitetty rajauksia ympäristösitoumuksen valittaviin toimiin ja myöskin muihin tukijärjestelmiin liittyen. Selitykset merkinnöille ovat taulukossa ja taulukon alla.

Voiko toimenpide olla samanaikaisesti samalla loholla ja maksetaanko lohkolle tukea molemmista toimenpiteistä?

		Tilakohtainen toimenpide, peltokasvit																	
Ympäristökorvaus	Tilakohtainen toimenpide, puutarhakasvit	3	Tilakohtainen toimenpide, puutarhakasvit																
	Maanparannus- ja saneerauskasvit	1	1	Maanparannus- ja saneerauskasvit															
	Kerääjäkasvien viljely	1	1	3	Kerääjäkasvien viljely														
	Kiertotalouden edistäminen	1	1	1	1	Kiertotalouden edistäminen													
	Suojavyöhykkeet	3	3	3	3	3	Suojavyöhykkeet												
	Turvelpeltojen nurmet	1	3	3	3	1	3	Turvelpeltojen nurmet											
	Valumavesien hallinta, säätösalaajitus	1	1	1	1	1	1	1	3	Valumavesien hallinta, säätösalaajitus									
	Valumavesien hallinta, altakastelu	1	1	1	1	1	1	1	1	3	Valumavesien hallinta, altakastelu								
	Puutarhakasvien vaihtoehtoiset kasvinsuojelumenetelmät	3	1	3	1	1	3	3	1	1	Puutarhakasvien vaihtoehtoiset kasvinsuojelumenetelmät								
	Lintupellot	1	1	3	1	1	3	1	1	1	3	Lintupellot							
Luomukorvaus	Kasvinviljely	1	1	1	1	1	4 ^A	1	1	1	3 ^B	1	Kasvinviljely						
	Avomaavihannekset	1	1	3	1	1	3	3	1	1	3 ^B	1	3	Avomaavihannekset					
	Kotieläintuotanto	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3 ^B	1	1	1	Kotieläintuotanto				
Ekojärjestelmätuki	Talviaikainen kasvipeitteisyys	1	1	1	1	1	3	3	1	1	1	1	1	1	Talviaikainen kasvipeitteisyys				
	Viherlannoitusnurmet	2 ^C	3	3	3	3	3	3	1	1	3	3	3	3	1	Viherlannoitusnurmet			
	Monimuotoisuuskasvit	2 ^C	3	3	3	1 ^E	3	3	1	1	3	3	2 ^D	3	1 ^F	1	3	Monimuotoisuuskasvit	
	Luonnonhoitonurmet	2 ^C	3	3	3	3	3	3	1	1	3	3	2 ^D	3	1 ^F	1	3	3	Luonnonhoitonurmet

1	voi ilmoittaa samalle lohkolle, molemmat maksetaan
2	lohkolle maksetaan vain ekojärjestelmätuki
3	ei voi ilmoittaa samalle lohkolle
4	lohkolle maksetaan vain ympäristökorvaus

- A. Voit ilmoittaa ympäristökorvauksen *suojavyöhyke*-toimenpiteen luonnonmukaisen tuotannon sitoumuslohkolle, mutta silloin lohokosta ei makseta luonnonmukaisen tuotannon korvausta.
- B. Voit saada luonnonmukaisen tuotannon sitoumuslohkolle tukea myös ympäristökorvauksen *puutarhakasvien vaihtoehtoiset kasvinsuojelumenetelmät* -toimenpiteestä, jos valitset Kasvukauden aikainen orgaaninen tai biohajoava kate tai leikattava nurmikate monivuotisilla kasveilla.
- C. Jos ilmoitat sitoumuslohkolle ekojärjestelmätuen *viherlannoitusnurmi*-, *monimuotoisuuskasvi*- tai *luonnonhoitonurmi*-toimenpiteen, maksetaan hakuvuonna vain ekojärjestelmätuen toimenpiteestä.
- D. Jos ilmoitat sitoumuslohkolle ekojärjestelmätuen *monimuotoisuuskasvi*- tai *luonnonhoitonurmet*-toimenpiteen, maksetaan hakuvuonna vain ekojärjestelmätuen toimenpiteestä.
- E. Voit ilmoittaa alalle ympäristökorvauksen *kiertotalouden edistäminen* -toimenpiteen vain sinä vuonna, kun perustat monimuotoisuuskasvien kasvuston.
- F. Luomukotieläinlannoitus maksetaan sitoumusalan perusteella niin monelle hehtaarille kuin tilan eläinmäärä riittää (0,5 3y/ha) kasvilajista riippumatta.

Huomio lintupelloista: Voit saada lintupellon alalle korvauksen, jos linnut hyödyntävät alalla viljeltyä tuotantokasvin alaa vuonna 2024 riippumatta peltotukihaussa ilmoitetusta kasvista. Esim. keväällä hyödyksi käytetty nurmi tai syksyllä kylvetty syysvilja kelpaa korvaukseen. Kerääjäkasvia ei lueta tuotantokasviksi ja korvaukseen oikeuttavaksi, jos linnut hyödyntävät kerääjäkasvia syksyllä.

Ympäristökorvauksen tilakohtaisesta toimenpiteestä ei makseta korvausta seuraavista ilmoitetuista kasveista:

- kasvimaa
- kesanto
- puuvartisten energiakasvien ala
- muun hampun kuin perustulotukeen oikeuttavan hampun ala
- suojavyöhyke
- ekojärjestelmän viherlannoitusnurmi, luonnonhoitonurmi tai monimuotoisuuspelto.

Jos olet ilmoittanut kasville lohko-kohtaisen toimenpiteen "Maanparannus- ja saneerauskasvit", toimenpiteeseen ilmoitetulle kasville ei makseta erikoiskasvipalkkiota.

Toimenpiteittäin pienin ala, josta voit saada korvauksen on 0,05 hehtaaria. Pienin maksettava ympäristökorvauksen summa on 100 euroa.

5. Syysilmoitus

Ilmoita syysilmoituksella seuraaviin ympäristösitoumuksen toimenpiteisiin kuuluva ala:

- kiertotalouden edistäminen
- valumavesien hallinta
- lintupellot

Jos olet sitoutunut puutarhakasvien vaihtoehtoiset kasvinsuojelumenetelmät -toimenpiteeseen, ilmoita syysilmoituksella käyttämäsi kasvinsuojeluaineet kasvulohkoittain.

Syysilmoituksessa pitää ilmoittaa ehdollisuuden vaatimuksiin kuuluva talviaikainen kasvipeitteisyysala, joten se koskee kaikkia tuenhakijoita. Syysilmoituksen tekeminen ohjeistetaan erikseen syksyllä 2024.

6. Säädosluettelo

Katso Peltotukien hakuoppaan luku [säädökset ja määräykset 2024](#).

Luonnonmukaisen tuotannon korvauksen sitomusehdot 2024

Julkaisupäivä: 5. huhtikuuta 2024

Luonnonmukaisen tuotannon korvauksella edistetään luonnonmukaista kasvintuotantoa ja kotieläintuotantoa sekä luonnonmukaiseen tuotantotapaan siirtymistä. Sitoumus voi kattaa sekä tilan kasvintuotannon että kotieläintuotannon. Sitoumus voidaan tehdä myös vain luonnonmukaisesta avomaan vihannesten viljelyssä olevasta alasta.

Korvauksen määrää ja ehtoja voidaan muuttaa sitoumuskauden aikana, jos Euroopan unionin lainsäädännön muutokset, päällekkäisen maksun estäminen tai vähimmäistason vaatimuksia koskevat muutokset sitä edellyttävät. Jos et hyväksy muutoksia, voit luopua sitoumuksesta ilman takaisinperintää.

1. Sitoumuskauden pituus

Luonnonmukaisen tuotannon korvauksen sitoumuskausi on viisi vuotta. Sitoumuskausi ja -vuosi alkavat 1.5. sinä vuonna, kun sitoumusta haetaan. Sitoumuskausi ja -vuosi päättyvät 30.4.

Sitoumuskauden päätyttyä sitoumusta voidaan jatkaa tuenhakijan suostumuksella enintään kahdella vuodella kerrallaan, jos CAP-suunnitelman rahoituskautta pidennetään.

2. Sitoumuksen ja maksun hakeminen

Voit hakea luonnonmukaisen tuotannon korvauksen sitoumusta (jatkossa sitoumus) ja sitoumuksen maksua vuodelle 2024 Vipu-palvelussa peltotukien haussa.

Voit hakea

- koko tilalle joko kasvintuotannon sitoumusta tai kotieläintuotannon sitoumusta.
- osittaista sitoumusta osalle tilan lohkoista, jos viljelet avomaan vihanneksia. Huomioi tällöin, että jokaisena sitoumusvuonna sinulla tulee olla vähintään hehtaari avomaan vihannesten viljelyssä, jotta sitoumuksen perusteella voidaan maksaa luonnonmukaisen tuotannon korvaus viljeltyjen kasvien mukaan.

3. Sitoumuksen yleiset edellytykset

Sitoumuksen hakijan pitää

- olla [aktiiviviljelijä](#)
- olla (tai hänen puolisonsa pitää olla) vähintään 18-vuotias viimeistään 31.12.2023*
- noudattaa [ehdollisuuden](#)
- olla ilmoittautunut luonnonmukaisen tuotannon valvonta järjestelmään ja noudattaa luonnonmukaisen tuotannon tuotantoehtoja.

*Alle 18-vuotiaana voit hakea sitoumusta, jos olet solminut avioliiton, harjoitat maataloutta yhteisomistajana yhdessä vanhempasi kanssa tai ikää koskevasta vaatimuksesta poikkeamiseen on muita erityisiä syitä. Jos sitoumusta haetaan yhtymänä tai yhtiönä, vähintään yhden viljelijän, yhteisön jäsenen, osakkaan tai yhtiömiehen pitää olla vähintään 18-vuotias viimeistään 31.12.2023. Ikäehto ei koske julkisyhteisöjä.

Sitoumusalaa koskevat vaatimukset

- Hakijalla pitää olla hallinnassaan ja sitoumuksellaan koko sitoumuskauden ajan korvauskelpoisia peltoalaa vähintään viisi hehtaaria tai [puutarhakasveja](#) vähintään yksi hehtaari.
- Sitoumus pitää tehdä koko hakijan hallinnassa olevalle [korvauskelpoiselle alalle](#) (paitsi jos haet osittaista sitoumusta avomaan vihanneksista).
- Sitoumusalalla on oltava [maataloustoimintaa](#).

Luonnonmukaisen tuotannon koulutusvaatimus

Sinun tai tilasi hoidosta vastaavan henkilön on suoritettava

A)	vähintään viiden päivän pituinen luonnonmukaisen viljelyn peruskurssi.
B)	viiden päivän peruskurssin lisäksi vähintään kahden päivän pituisen luonnonmukaisen kotieläintuotannon peruskoulutus (eläintilat).
C)	vaihtoehtoisesti on oltava muu vastaava koulutus luonnonmukaisen maataloustuotannon harjoittamisesta tai luonnonmukaisen kotieläintuotannon harjoittamisesta.

sekä

D)	sitoumuskauden aikana yhden päivän pituinen lisäkoulutus.
----	---

Yhteisömuotoisella tilalla maatalan hoidosta vastaavan henkilön on täytettävä koulutusvaatimus.

Koulutusvaatimus (a-c) on täytettävä viimeistään 30.4. luomusitoumuksen hakuvuonna. Toimita todistus koulutusvaatimuksen täyttämisestä ELY-keskukseen sitoumuksen antamisvuonna viimeistään peltotukien viimeisenä hakupäivänä.

Koulutusvaatimuksen (a-c) täyttymistä ei edellytetä, jos sitoumuksen antajalla on ollut ennen sitoumuksen antamista vuosina 2015–2022 voimassa oleva luonnonmukaisen tuotannon sitoumus tai luonnonmukaisen kotieläintuotannon sitoumus.

A) Luonnonmukaisen viljelyn peruskurssi

Peruskurssin on oltava vähintään viiden päivän pituinen ja siihen on sisällyttävä perusteet luonnonmukaisesta tuotannon viljelystä kuten

- kasvinvuorotuksen periaatteista
- viljelykierrosta
- kasvinsuojelusta
- kasvitautien ja -tuholaisten torjunnasta Suomessa tai vastaavissa ilmasto-olosuhteissa sekä luonnonmukaisen tuotannon tuotantoehdoista ja luonnonmukaisen tuotannon valvonnasta ja sitomusehdoista.

B) Luonnonmukaisen kotieläintuotannon peruskurssi

Hakiessasi kotieläintuotannon sitoumusta, sinun on luonnonmukaisen viljelyn peruskurssin lisäksi suoritettava vähintään kahden päivän pituinen luonnonmukaisen kotieläintuotannon peruskurssi.

Koulutuksen on sisällettävä perusteet luonnonmukaisen kotieläintuotannosta, kuten

- eläinten hankinnasta
- lääkinnästä
- ruokinnasta
- eläintenhoitosuunnitelmasta
- tuotantorakennuksista
- luonnonmukaisen kotieläintuotannon valvonnasta ja sitoumusehdoista

Jos sinulla on ollut luonnonmukaisen tuotannonsitoumus (kasvitila) ja haet sitoumusta kotieläintuotannosta, sinun on käytävä kaksi lisäkoulutuspäivää ennen kotieläintuotannon sitoumuksen hakemista. Koulutus on suoritettava viimeistään 30.4. sitoumuksen hakuvuonna.

C) Peruskursseja vastaava koulutus

Muusi vastaavaksi koulutukseksi hyväksytään esimerkiksi oppilaitoksessa suoritettut opinnot luonnonmukaisesta viljelystä. Myös omatoiminen verkko-opiskelu hyväksytään, jos siihen liittyy koulutuksen suorittamisen vahva todentaminen ja koulutuksen laajuus vastaa vaadittua viiden tai seitsemän päivän pituutta.

D) Sitoumuskauden aikana käytävä yhden päivän lisäkoulutus

Peruskurssin lisäksi sinun tai tilasi hoidosta vastaavan henkilön on sitoumuskauden aikana suoritettava yhden päivän pituinen noin viisi tuntia kestävä koulutus. Voit korvata koulutuksen myös hyödyntämällä henkilökohtaisesti [EU:n maaseuturahastosta tuettua neuvontaa](#). Suorita koulutus sitoumuskauden aikana viimeistään 30.4. mennessä viimeisenä sitoumusvuonna. Toimita todistus koulutusvaatimuksen täyttämisestä ELY-keskukseen viimeistään 30.4. mennessä viimeisenä sitoumusvuonna.

Jos tilallesi siirretään sitoumus toiselta tilalta, suorita lisäkoulutus ennen alkuperäisen sitoumuskauden päättymistä.

Koulutuksen on sisällettävä

- luonnonmukaisen tuotannon tuotantoehtoja, sitoumusehtoja ja luonnonmukaista viljelyä koskevaa koulutusta

TAI

- [EU:n maaseuturahastosta tuettua neuvontaa](#) luonnonmukaisesta tuotannosta vähintään kolme tuntia. Neuvonta-aikaan ei lasketa neuvojan käyttämää valmistautumisaikaa.

4. Luonnonmukaisen tuotannon vähimmäisvaatimukset

Luonnonmukaista kasvintuotantoa koskevan sitoumuksen antaneen viljelijän on noudatettava seuraavia vähimmäistason vaatimuksia:

Sängenspolttkielto

- Älä polta viljojen, tattarin, kvinoan, öljykasvien, kuitukasvien, palkokasvien ja siemenmausteiden sänkeä.

Kirjaa kasvulohkoittain seuraavat tiedot:

- maalaji
- viljavuusluokka
- satotaso
- lannoituspäivä tai -päivät
- lannan, väkilannoitteiden ja orgaanisten lannoitevalmisteiden lajit ja määrät
- lohkolle levitetyn liukoisen ja kokonaistypen määrä
- lohkolle levitetyn kokonaisfosforin määrä
- fosforin tasauksen alkaminen ja tasausvuosi
- tiedot lannan tai mädätteen fosforinerotuksesta ja jakeen tyyppien ja fosforin suhteesta, jos käytät fosforin kierrätykseen annettua poikkeusta viljavuusluokissa 6 ja 7.

Lannan varastointi

- Jos tilallasi kertyy lantaa tuotantoeläinten pidosta, tulee sinulla olla säädöksen vaatimukset täyttävä lannan varastointitila (lantala).
- Lantalan tilavuuden tulee riittää vähintään 12 kuukauden aikana kertyvälle lannalle. Noudatettavat lantaloiden vähimmäistilavuudet eri lantalajeille ja prosessoiduille lannoille on esitetty [Ehdollisuuden oppaan](#) luvussa 3.5. Lantalan vähimmäistilavuuden laskemisessa voidaan ottaa huomioon viljelijöiden yhteiset lantalat ja pihattojen kuivikepohjat sekä samana laidunkautena laitumelle jäävä lanta. Naudoilla, lukuun ottamatta ympärivuotisesti ulkona kasvatettavia lajeja, huomioon voidaan ottaa enintään neljän kuukauden aikana laitumelle jäävä lanta. Vähimmäistilavuudesta voidaan poiketa, jos lantaa luovutetaan sellaiselle hyödyntäjälle, joka voi vastaanottaa sitä ympäristönsuojelulain 27 §:n nojalla myönnetyn luvan perusteella tai jos lantaa luovutetaan toiselle tilalle edellä säädetyllä tavalla varastoitavaksi lantalassa.
- Jos tilallasi kertyy varastoitavaa kuivalantaa enintään 25 m³ vuodessa tai jos tilallasi varastoidaan kerrallaan enintään 25 m³ kuivalantaa, voit varastoida lannan lantalan sijaan tiiviillä siirtolavalla tai muulla vastaavalla alustalla, joka on katoksessa tai joka katetaan peitteellä.
- Jos otat vastaan tai varastoit lantaa, sinulla tulee olla lantala, joka mitoitetaan vuosittain vastaanotettavan määrän mukaan.
- Lantala ei edellytetä silloin, jos lannan kuiva-ainepitoisuus on vähintään 30 prosenttia ja säilytät sallittuna levitysaikana lantaa pellolla enintään neljä viikkoa levitystä odottamassa.

Rakenteelliset vaatimukset

- Huolehdi, että lannan ja pakkaamattomien orgaanisten lannoitevalmisteiden varastointitilat, lantakourut ja muut lannan johtamiseen tarkoitetut rakenteet ovat vesitiiviitä.
- Huolehdi, että laitteet ja rakenteet ovat sellaiset, ettei lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden siirron, käsittelyn ja varastointitilan tyhjennyksen aikana nesteistä pääse ympäristöön.
- Kuormaa lanta ja orgaaniset lannoitevalmisteet kovapohjaisella alustalla, joka kestää koneiden painon ja liikkumisen ja jolta voidaan tarvittaessa kerätä varissut tai imeytynyt lanta tai orgaaninen lannoitevalmiste talteen.
- Huolehdi, että pysyvät ruokinta- ja juottoapaikat ovat katettuja ja tiivispohjaisia ja niille kertynyt lanta on poistettu riittävän usein. Kattamisvaatimus ei kuitenkaan koske toiminnallisesti eläinsuojan yhteydessä sijaitsevien ulkotarhojen ja jaloittelalueiden pysyviä ruokinta- ja juottopaikkoja.

- Hoida jaloittelualueita siten, ettei pinta- ja pohjavesiin aiheudu ravinnepäästöjä.
- Ota säilörehun valmistuksessa syntyvä puristeneste talteen ja varastoi tiiviissä säiliössä, ellei sitä käsitellä erillisessä puhdistamossa.

Kuivalannan varastointi poikkeustilanteessa

- Jos tilallasi kertyy lantaa tuotantoeläintenpidosta, voit työtekniikan tai hygieenisen syyn vaatiessa varastoida aumassa lantaa, jonka kuiva-ainepitoisuus on vähintään 30 prosenttia.
- Varastoinnista ei saa aiheutua vesistön pilaantumista tai sen vaaraa. Varastointi aumassa on aina kielletty pohjavesialueella ja tulvanalaisella alueella.
- Sijoita auma kantavalle peltoalueelle ja kaltevalla pellolla lähelle pellon yläreunaa. Älä sijoita aumaa alle 100 metrin etäisyydelle vesistöä, valtaojasta tai talousvesikaivosta eikä alle viiden metrin etäisyydelle ojasta. Levitä auman pohjalle vähintään 20 senttimetrin nestettä sitova kerros ja peitä auma tiiviillä peitteellä. Poista aumantekopaikalta lumi ja muotoile alusta siten, että nesteiden pääsy ympäristöön estyy.
- Sijoita yhteen aumaan on vähintään yhden hehtaarin alalle tai enintään koko lohkolle ja siihen rajautuville lohkoille levitettävä määrä orgaanista lannoitevalmistetta.
- Levitä aumaan varastoitu orgaaninen lannoitevalmiste viimeistään vuoden kuluttua auman perustamisesta.
- Saat sijoittaa samalle paikalle uuden auman aikaisintaan kahden väli vuoden jälkeen.
- Jos varastoit kuivalantaa eläinlääkärin hyväksymän hygieenisen syyn vuoksi aumassa, ei aumattua lantaa ole välttämätöntä levittää viimeistään vuoden kuluttua auman perustamisesta. Tällöin myöskään aumaan sijoitettavan kuivalannan määrää ei ole rajoitettu

Lannoitteiden käyttö

- Levitä lannoitteet pellolle siten, että valumia vesiin ei tapahdu eikä pohjamaa tiivisty.
- Huomioi lannoituksessa keskimääräinen satotaso, viljelyvyöhyke, kasvinvuorotus ja maalaji.
- Levitä lanta ja orgaaniset lannoitevalmisteet 1.4. ja 31.10. välisenä aikana. Voit levittää lantaa poikkeuksellisesta sääolosuhteesta johtuvasta syystä marraskuun loppuun saakka, jos suuret sademäärät ja vähäinen haihdunta ovat estäneet lannoitteiden hyödyntämisen ravinteena pellolla kasvukauden aikana ja mikäli levitysolosuhteet muuten sen sallivat.
- Älä levitä lannoitteita lumipeitteeseen, routaantuneeseen tai veden kyllästämään maahan.
- Jos levität pellon pintaan lantaa tai orgaanisia lannoitevalmisteita, pitää lanta mullata tai pelto kynätä vuorokauden sisällä levityksestä. Jos levität lannan tai orgaanisen lannoitevalmisteen kasvuun letkulevittimellä tai hajalevityksenä, ei multaamista edellytetä.
- Jos peltosi on talven yli kasvipeitteisenä, lantaa ja orgaanisia lannoitevalmisteita saa levittää 15.9. alkaen lohkolle vain sijoittamalla.
- Kasvipeitteisenä talven yli pidettävälle lohkolle lantaa ja orgaanista lannoitevalmistetta voit levittää 15.9. jälkeen vain sijoittamalla.
- Jätä vesistöjen varrelle 5 metriä leveä suojakaista, johon et levitä lannoitteita.
- Jos levität suojakaistaa seuraavalle 5 metrin vyöhykkeelle lantaa tai orgaanisia lannoitevalmisteita pellon pintaan, muokkaa pelto vuorokauden kuluessa levityksestä.
- Levitä lietelantaa, virtsaa ja nestemäisiä orgaanisia lannoitevalmisteita vain sijoittamalla, mikäli lohkon tai sen osan kaltevuus on yli 15 prosenttia.
- Jos levität yli 15 prosenttia kalteville peltolohkon osille muita kuin em. lannoitteita, muokkaa ne maahan 12 tunnin sisällä levityksestä.
- Jos käytät säilörehun puristenesteitä ja jaloittelualueiden valumavesiä lannoitteena, noudata niiden käytössä myös levityksen rajoituksia.

Noudata typpilannoituksen enimmäismääriä

- Tuotantoeläinten lannassa ja lantaa sisältävissä orgaanisissa lannoitevalmisteissa vuosittain levitettävä kokonaistypen määrä saa olla enintään 170 kg/ha.
- Noudata typpilannoituksessa liukoisen typen käyttömäärille annettuja enimmäisrajoja. Liukoisen typen enimmäismääriin sisältyvät epäorgaanisissa lannoitteissa, tuotantoeläinten lannassa, mukaan lukien eläinten laiduntaessa syntyvä lanta, sekä orgaanisissa lannoitevalmisteissa annettu liukoinen typpi.
- Typpilannoituksen kasvilajikohtaiset enimmäismäärät on esitetty taulukossa ([Ehdollisuuden opas, taulukko 2](#)). Laidunnukseen käytettävillä peltolohkoilla laitumelle jäävän lannan sisältämä typpi on otettu huomioon taulukossa typpilannoituksen enimmäismäärissä.
- Jos liukoisen typen lannoitusmäärä ylittää 150 kg/ha vuodessa, on määrä jaettava vähintään kahteen erään. Levittämisen välillä on oltava vähintään kaksi viikkoa.
- Syksyllä 1.9. alkaen tuotantoeläinten lannassa ja orgaanisissa lannoitevalmisteissa levitettävän liukoisen typen määrä saa olla enintään 35 kg/ha. Huomioi syksyllä levitetyn liukoisen typen määrä kokonaisuudessaan osana seuraavan viljelykasvin lannoitusta.

Lannan ravinnepitoisuuksien määrittäminen ja kirjanpitovelvollisuus

- Huolehdi, että lantalajeista, joita tilallasi syntyy ja/tai otat vastaan yli 25 m³ vuodessa, on voimassa lanta-analyysi.
- Pidä kirjaa lannoitteiden käytöstä. Kirjanpidon tulee sisältää tiedot peltojen ravinnelisykseen käytetyn lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden ja typpilannoitteiden määrästä sekä niiden sisältämästä liukoisesta typestä ja kokonaistypestä, satotasoista ja ajankohdista, jolloin lantaa tai orgaanisia lannoitevalmisteita on levitetty pellolle.

Kasvinsuojelu

- Käytä tilallasi vain Suomessa hyväksytyjä kasvinsuojeluaineita.
- Noudata tilallasi kasvinsuojeluaineen myyntipäällyksmerkintöjä.
- Pidä kirjaa kasvinsuojeluaineiden käytöstä kasvulohkoittain. Kirjaa viljelykasvi, kasvinsuojeluaineen täydellinen nimi, kasvinsuojeluaineen käyttöajankohta ja –määrä, pinta-ala, jolle kasvinsuojeluainetta on käytetty.
- Noudata kasvinsuojeluaineiden käytössä integroidun torjunnan yleisiä periaatteita. Kirjaa lohkoittain muistiinpanoihin käyttämäsi kasvinsuojeluaine, käyttömäärä ja koska käytit ainetta. Kirjaa muistiinpanoihin myös tieto siitä, mitä havaitsemasi kasvitautia, tuhoeläimiä tai rikkakasveja torjuit.

5. Ilmoittautuminen luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmään

Sinun on kuuluttava valvontajärjestelmään (jatkossa valvontajärjestelmä) koko sitoumuskauden ajan ja sinulla on oltava voimassa oleva luonnonmukaisen tuotannon sertifikaatti.

Ilmoittaudu valvontajärjestelmään viimeistään 30.4. sinä vuonna, kun haet sitoumusta ensimmäisen kerran palauttamalla ELY-keskukseen [Ruokaviraston lomakkeet](#):

- [Ilmoittautumislomake \(pdf\)](#)
- [Peltokasvintuotanto ml. avomaan puutarhaviljely ja hedelmänviljely \(pdf\)](#)

Valvontajärjestelmään on kuuluttava peltokasvi- ja kasvihuonetuotannon osalta.

Kotieläinsitoumuksen tekemisen edellytyksenä on, että sinut on hyväksytty valvontajärjestelmään niiden eläinlajien osalta, joista annat sitoumuksen.

Ilmoittaudu eläintuotannon osalta valvontajärjestelmään viimeistään 30.4. sinä vuonna, kun haet kotieläinsitoumusta ensimmäisen kerran palauttamalla ELY-keskukseen Ruokaviraston lomakkeet:

- [Ilmoittautumislomake \(pdf\)](#)
- [Peltokasvintuotanto ml. avomaan puutarhaviljely ja hedelmänviljely \(pdf\)](#)
- [Eläintuotanto \(pdf\)](#)

Tuotantosuunnan tai eläinlajin vaihtamisesta on tehtävä ilmoitus valvontajärjestelmään.

Sitoumus voidaan hyväksyä, kun tilallasi on tehty ensimmäinen tuotantotarkastuskäynti. Vaatimus täyttyy myös, jos tilasi kuuluu jo luomujärjestelmään ja ensimmäinen tuotantotarkastuskäynti on tehty aiemmin.

Tilalla on noudatettava luonnonmukaisen tuotannon ehtoja 1.5. alkaen.

6. Sitoumusala

Sinun on annettava luomusitoumus kaikesta hallinnassasi olevasta korvauskelpoisesta alasta lukuun ottamatta sellaista pysyvää nurmea olevaa alaa, joka ei ole maankäyttömuodoltaan peltoa.

[Korvauskelpoista alaa](#) on sellainen ala, joka oli korvauskelpoista vuonna 2023.

Sitoumuslohkojen siirtäminen luonnonmukaiseen tuotantoon

Sinun on siirrettävä kaikki maatilasi sitoumukseen sisältyvät lohkot luonnonmukaiseen tuotantoon.

Aloita lohkojen viljeleminen luonnonmukaisesti ensimmäisen sitoumusvuoden alussa

- vähintään viiden hehtaarin alalla tai
- vähintään yhden hehtaarin alalla puutarhakasveja, jos sitoumusalasi on alle viisi hehtaaria.

Kaikkien lohkojen on oltava luonnonmukaisesti viljeltyjä viimeistään toisesta sitoumusvuodesta alkaen. Voit siirtää luonnonmukaiseen tuotantoon myös kasvulohkoittain.

Jos lisäät sitoumukselle lohkoja sitoumuskauden aikana, sinun on noudatettava lohkojen viljelyssä luonnonmukaisen tuotannon ehtoja sen sitoumusvuoden kasvukauden alusta lähtien, jolloin lisäät lohkon sitoumukseen.

Puutarhakasveja ovat:

- **Koristekasvit**, mukaan lukien yksi- ja monivuotiset avomaalla leikko- ja kuivakukiksi viljeltyt koristekasvit.
- **Hedelmä- ja marjakasvit**, mukaan lukien pähkinät.
- **Vihannekset**, mukaan lukien tilli, persilja, maa-artisokka, piparjuuri, raparperi ja parsat.
- **Mausteyrtit ja lääkekasvit**, mukaan lukien basilika, etelänarnikki, helokki, iisoppi, kamomillasaunio, kangasajuruoho, kehäkukka, keltakatkerokko, kesäkynteli, kissanminttu, koiruoho, kultapiisku, liperi, maraljuuri, maurinmalva, maustekirveli, maustemeirami, mintut, mäkikuisma, särmäkuisma, mäkimeirami, niittyhumala, nokkonen (ei kuitenkaan kuitunokkonen), punahattu, purasruoho, rakuuna, ratamot, reunuspäivänkakkara, rohtoraunioyrtti, rohtosormustinkukka, rohtovirmajuuri, ryytisalvia, saksankirveli, siankärsämä, sitruunamelissa, takiaiset, timjami, tuoksuampiaisyrtti,

ukontulikukka, rohtotulikukka, unikko, öljyunikko, villasormustinkukka, väinönputki ja yrtti-iiso, ei kuitenkaan siemenmausteet.

Avomaan vihannekset

- avomaankurkku
- keltajuurikas
- kesäkurpitsa
- kiinankaali
- kukkakaali
- kurpitsa
- kyssäkaali
- lamopinaatti
- lanttu
- latva-artisokka
- lehtikaali
- lehtimangoldi
- lehtiselleri
- maa-artisokka
- meloni
- mukulaselleri
- muut vihannekset
- nauris
- palsternakka
- parsakaali
- parsa
- parsakaali
- pehmeä keräsalaatti
- pensaspapu
- persilja
- pinaatti
- piparjuuri
- porkkana
- punajuurikas
- punakaali
- purjo
- raparperi
- rapeakeräsalaatti
- retiisi
- ruokasipuli (sisältää punasipulin ja jättisipulin)
- ruusukaali
- salaatti
- salaattifenkoli
- salaattisikuri
- savojijinkaali (kurttukaali)
- sipulin pikkuistukkaat
- tarhaherne (teollinen sopimustuotanto)*
- tilli
- valkosipuli
- valko- eli keräkaali
- yrttikasvit (alle tai yli 5 vuotta)

* Viljelysopimus pitää olla tehty 15.6. mennessä

Osittainen sitoumus avomaan vihanneksista

Voit antaa myös vain osittaisen kasvintuotannon sitoumuksen osasta tilan korvauskelpoisista lohkoista, jos viljelet sitoumusalalla vuosittain [avomaan vihanneksia](#) vähintään 1 hehtaarin alalla. Huomioi, että jokaisena sitoumusvuonna sinulla tulee olla vähintään hehtaari avomaan vihannesten viljelyssä, jotta sitoumuksen perusteella voidaan maksaa luonnonmukaisen tuotannon korvaus viljeltyjen kasvien mukaan.

Jos teet vain osittaisen sitoumuksen, et voi antaa muita luomusitoumuksia.

Voit viljellä sitoumuksen kohteena olevilla peruslohkoilla avomaavihannesten lisäksi muita kasveja, jos

- sinulla on tuotantoon rinnakkaisviljelylupa ja/tai
- tuotanto on järjestetty eri tuotantoyksiköihin luomusasetuksen mukaisesti siten, ettei samaa kasvia viljellä sekä luomuna että tavanomaisena.

Sitoumuksen ulkopuoliset alat

Voit jättää luomusitoumuksen ulkopuolelle alat,

- joilla [myyntikasvien](#) tuottaminen on vaikeaa
- joilla et voi noudattaa viljelykiertoa
- jotka poistat maatalouskäytöstä sitoumuskauden aikana.

Tällaisia lohkoja voivat olla esimerkiksi:

- lohkot, joilla on ympäristösitoumuksen suojavyöhyke-toimenpide tai turvepeltojen nurmet -toimenpide, joiden ehdot rajoittavat lohkon käyttöä viljelykierrrossa.
- lohkot, joilla kasvaa monivuotinen kasvusto (esimerkiksi lyhytkiertoisia energiakasveja), joista ei makseta luonnonmukaisen tuotannon korvausta, eikä alaa ole tarkoitus ottaa viljelykiertoon.
- erittäin kiviset lohkot.
- yksittäiset pienet lohkot, jotka sijaitsevat kaukana tilan muista peruslohkoista.
- lohkot, joihin kohdistuu jokin ulkoinen rajoite, kuten kunnan määräys, joka vaikeuttaa luonnonmukaisesti tuotettujen myyntikasvien viljelyä lohkoilla.

Sinun on viljeltävä myös luomusitoumuksen ulkopuolelle jätettyjä aloja luonnonmukaisen tuotannon ehtojen mukaisesti.

Alat, joista et voi antaa sitoumusta

Et voi antaa sitoumusta

- alasta, jolla viljelet ruokohelpeä sopimustuotantona energiantuotantotarkoitukseen tai kasvualustaksi
- kosteaviljelyalasta, jolla ei harjoiteta viljelykiertoa
- alasta, joka on yhteisessä käytössä tavanomaisen tilan kanssa.

Kosteaviljelyalalla tarkoitetaan maatalousmaata, jolla pohjaveden pintaa nostetaan säätösalaajituksella tai muilla teknisillä ratkaisuilla, ja jolla on tarkoitus tuottaa maataloustuotteita.

Voit kuitenkin viljellä ruokohelpeä sitoumuksen ulkopuolisilla lohkoilla luonnonmukaisesti tai tavanomaisesti, edellyttäen että järjestät tuotannon tuotantoyksiköihin luonnonmukaisen tuotannon ehtojen mukaisesti.

Kasvihuonetuotanto

Maatilalla voi olla muuta kuin luonnonmukaista tuotantoa kasvihuonetuotannossa, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- kasvihuoneissa viljellään eri kasvilajeja tai -lajikkeita kuin avomaalla
- tuotanto on järjestetty tuotantoyksiköihin luomusasetuksen mukaisesti
- ala ei kuulu luomusitoumukseen.

7. Myyntikasvivaatimus

Sinun on viljeltävä maatilallasi myyntikasveja jokaisena sitoumusvuonna vähintään 30 % **luomuvaiheessa olevasta sitoumusalasta**. Myyntikasvialan laskennassa ei huomioida luomun siirtymävaiheessa olevia aloja. Lohko katsotaan siirtymävaiheen ohittaneeksi, jos sen siirtymävaihe on päättynyt viimeistään 30.4.

Myyntikasveiksi luettavat kasvit 2024

Viljat

- durumvehnä
- hirssi
- kaura
- kevätruus
- kevätruusvehnä
- kevätspelttvehnä
- kevätvehnä
- kvinoa (kinua)
- maissi
- mallasohra
- rehuohra
- ruusvehnä
- syyskaura
- syysohra
- syysruis
- syyspelttvehnä
- syysvehnä
- tattari

Öljykasvit

- auringonkukka
- kevätrapsi
- kevätrypsi
- ruistankio (Camelina, kitupellava)
- soijapapu
- syysrapsi
- syysrypsi
- öljyhamppu
- öljypellava

Valkuaiskasvit

- härkäpapu
- linssi
- kikherne
- rehuherne
- ruokaherne
- sinilupiini (makea lupiini)

Perunat

- ruokaperuna
- ruokateollisuusperuna
- siemenperuna
- tärkkelysperuna
- varhaisperuna

Avomaanvihannekset

- avomaankurkku
- keltajuurikas
- kesäkurpitsa
- kiinankaali
- kukkakaali
- kurpitsa
- kyssäkaali
- lamopinaatti
- lanttu
- latva-artisokka
- lehtikaali
- lehtimangoldi
- lehtiselleri
- maa-artisokka
- meloni
- mukulaselleri
- muut vihannekset
- nauris
- palsternakka
- parsakaali
- pensaspapu
- persilja
- pinaatti
- piparjuuri
- porkkana
- punajuurikas
- punakaali
- purjo
- raparperi
- retiisi
- ruokasipuli (sisältää punasipulin ja jättisipulin)
- ruusukaali
- salaatti (Lactuca-suku)
- salaattifenkoli
- salaattisikuri (Cichorium-suku)
- savoiijinkaali (kurttikaali)
- sipulin pikkuistukkaat
- tarhaherne (teollinen sopimustuotanto)*
- tarhaherne, tuoretuotanto
- tilli
- valkojuurikas
- valkokaali (keräkaali)
- valkosipuli

*Viljelysopimus pitää olla tehty 15.6. mennessä

Mauste- ja lääkekasvit

- korianteri
- kumina
- parsia
- siemenmausteet ja lääkekasvit
- sinappi
- yrttikasvit alle 5 v.
- yrttikasvit väh. 5 v.

Hedelmä- ja marjakasvit

- karviainen
- kirsikka
- luumu
- mansikka
- marja-aronia
- mesimarja
- mustaherukka
- muut hedelmät
- muut marjakasvit
- omena
- pensasmustikka
- pihlaja (marjantuotantoon)
- punaherukka
- päärynä
- saskatoon (marjatuomipihlaja)
- taimitarhat (alle tai yli 5 vuotta, marja-, hedelmä- ja koristekasvit)
- tyrni
- vadelma ja mesivadelma
- valkoherukka
- viinirypäle

Nurmet

- apilan siemen, valvottu tuotanto
- englanninraiheinän siemen, valvottu tuotanto
- italianraiheinän (westerw.) siemen, valvottu tuotanto
- nurminadan siemen, valvottu tuotanto
- ruokonadan siemen, valvottu tuotanto
- timotein siemen, valvottu tuotanto

Muut kasvit

- aitohunajakukka
- humala
- kuituhamppu
- kuitunokkonen
- kuitupellava
- sokerijuurikas
- sokerimaissi
- tupakka
- koristekasvit, 5 v. ja yli, jatkuva sato avomaalta, esimerkiksi leikkoperennat
- koristekasvit, alle 5 v. esimerkiksi avomaalta myyntiin menevät leikkokukat ja leikkovihreät.

Seoskasvustot

Seoskasvustoista hyväksytään myyntikasveiksi

- viljojen ja palkokasvien sekä palkokasvien ja öljykasvien tuleentuneet kasvustot, joiden sadosta eri viljelykasvien siemenet voidaan erotella.
- viljojen ja öljykasvien seoskasvustot
- valkuaiskasvien ja öljykasvien seoskasvustot
- valkuaiskasvien seoskasvustot
- öljykasvien seoskasvustot.

Seoskasvustojen tulee koostua myyntikasveiksi hyväksytyistä kasveista.

Myyntikasveiksi hyväksyttävät seoskasvustot ilmoitetaan alla olevilla nimikkeillä:

- Seos, herne/härkäpapu/makea lupiini/linssi/vilja
- Seoskasvusto, valkuaiskasvit + öljykasvit

- *Seoskasvusto, vilja + öljykasvit*
- *Seoskasvusto, herne/härkäpapu/makea lupiini/linssi/öljykasvit*
- *Seoskasvusto, valkuaiskasvit* kasvusto sisältää vain valkuaiskasveja
- *Seoskasvusto, öljykasvit* kasvusto sisältää vain öljykasveja

Tuoreena korjattavia ja säilöttäviä tai viljan seoskasvustoja ei hyväksytä myyntikasveiksi.

Myyntikasviksi ei lueta ennen tuleentumista korjattavia viljoja eikä palkokasveja ja niiden seoskasvustoja. Tuleentumisella tarkoitetaan sadon valmistumista, jolloin kasvuston väri muuttuu vihreästä kellertävän ruskeaksi, ja jyvän tai siemenen maitomainen sisus kovettuu kiinteäksi ja kestäväksi (keltatuleentumisaste).

Myyntikasvivaatimus koskee myös avomaan vihannesten perusteella tehtyä tilan osittaista sitoumusta. Avomaanvihannesten alat huomioidaan kaikilla luomutiloilla laskennassa kaksinkertaisina.

Esimerkki 1:

Tilalla on viljelyssä 10 hehtaaria peltoa, joista 2 hehtaarilla kasvaa porkkanaa.

Porkkana-alat huomioidaan laskennassa kaksinkertaisina eli

$2 \times 2 \text{ ha} = 4 \text{ ha}$

$\rightarrow 4 \text{ ha} / 10 \text{ ha} * 100 = 40 \%$

$\rightarrow$ Myyntikasvivaatimus täyttyy.

Myyntikasvivaatimuksesta vapautuminen

Sinun ei tarvitse noudattaa myyntikasvivaatimusta, jos jokin seuraavista vaihtoehdoista toteutuu:

1. Tilallasi on luomukotieläintuotannositoumus ja tuotat vuosittain rehua vähintään 50 % sitoumusalastasi sitoumuksen kohteena olevan karjan rehuksi (nurmet ja kaikki rehuksi kelpaava):

- Sinun tulee viljellä vähintään 50 % sitoumusalasta eläinten rehuksi tarkoitettuja kasveja.
- Rehukasveiksi hyväksytään kaikki rehuksvit, joita eläinten ruokinnassa voidaan hyödyntää.
- Myyntikasvivaatimus koskee myös kotieläintuotannon sitoumusta, jos eläinmäärä suhteessa sitoumusalaan on pieni. Tällä tarkoitetaan tilannetta, jossa tilan sitoumusalalla tuotettua rehua tulee huomattavasti enemmän kuin tilan eläinmäärän ruokinnassa sitä pystytään hyödyntämään ja tilan eläintiheys on alle 0,3 ey/ha.

2. Tilasi tuottaa vuosittain vähintään 50 % sitoumusalasta rehua luomukotieläintuotannon sitoumuksen tehneen tilan karjan rehuksi (nurmet ja kaikki rehuksi kelpaava):

- Sinun tulee viljellä vähintään 50 % sitoumusalasta eläinten rehuksi tarkoitettuja kasveja.
- Rehuksi hyväksytään kaikki rehuksvit, joita vastaanottavan yhteistyötahon eläinten ruokinnassa voidaan hyödyntää.
- Tee tilojen välisestä yhteistyöstä kirjallinen rehuntuotantosopimus. Sopimuksesta on käytävä ilmi yhteistoiminnan laajuus, luonne ja voimassaoloaika sekä perustelut vastaanottavan luomukotieläintilan rehun tarpeelle. Palauta jäljennös sopimuksesta peltotukien haun aikana sitoumushakemuksen liitteenä.

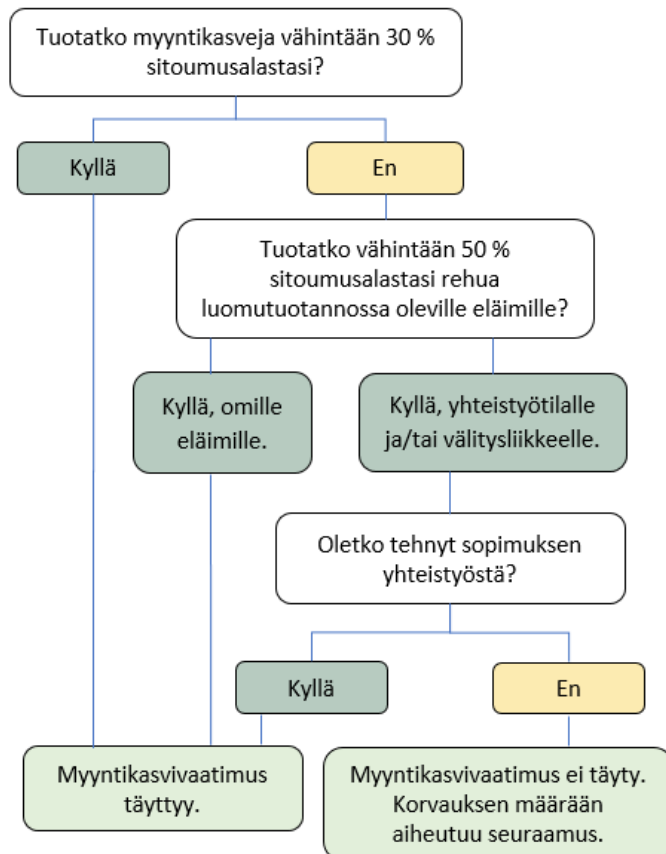

3. Tilasi tuottaa sekä luomukotieläinsitoumuksen tehneen tilan karjalle ja välitysliikkeelle rehua yhteensä vähintään 50 % sitoumusalastasi.

- Sinun tulee viljellä vähintään 50 % sitoumusalasta eläinten rehuksi tarkoitettuja kasveja.
- Rehuksi hyväksytään kaikki rehuksvit, joita vastaanottavan yhteistyötahon eläinten ruokinnassa voidaan hyödyntää.
- Tee tilojen välisestä yhteistyöstä kirjallinen rehuntuotantosopimus. Sopimuksesta on käytävä ilmi yhteistoiminnan laajuus, luonne ja voimassaoloaika sekä perustelut vastaanottavan luomukotieläintilan rehun tarpeelle. Palauta jäljennös sopimuksesta peltotukien haun aikana sitoumushakemuksen liitteenä.
- Tee välitysliikkeen kanssa kirjallinen tuotanto- tai viljelysopimus, josta käy ilmi luonnonmukaisesti tuotettu rehu, rehun määrä ja toimitus sekä välitysliikkeen kuuluminen luomuvalvontaan. Palauta jäljennös sopimuksesta peltotukien haun aikana sitoumushakemuksen liitteenä.

Esimerkki 2.

Tuotat sitoumusalastasi naapuritilan luomukotieläimille 40 % rehua (nurmet ja kaikki rehuksi kelpaava) ja 10 % välitysliikkeelle seoskasvustoja.

Kaavio 1. Myyntikasvivaatimuksen täyttymisestä

8. Kesannot ja viherlannoitusnurmi

Sitoumuksen kohteena olevasta alasta voi olla kesantona vuosittain enintään 25 prosenttia. Jos kesantoala on suurempi, sille voidaan maksaa korvausta, joka saadaan jakamalla maatilan muiden korvaukseen oikeuttavien peltoalojen summa kolmella.

Esimerkki 3:

Tilalla on viljelyssä 20 hehtaaria, joista kesannolla on 7 hehtaaria eli 35 %. Tilalle voidaan maksaa luomukorvausta $(20 \text{ ha} - 7 \text{ ha}) / 3 = 4,33$ hehtaarille.

Yksittäinen sitoumukseen kuuluva lohko voi olla viherlannoitusnurmena enintään kolme vuotta peräkkäin.

9. Kotieläintuotannon sitoumus

Voit antaa luonnonmukaisen kotieläintuotannon sitoumuksen vain, jos annat myös kasvintuotannon sitoumuksen. Lisäksi sinulla on oltava jokaisena sitoumusvuonna hallinnassasi vähintään viisi eläinyksikköä (ey) luonnonmukaisessa kotieläintuotannossa. Eläimiä ei tarvitse olla hallinnassa joka kuukausi viittä eläinyksikköä, kunhan eläinyksikkömäärä täyttyy keskimäärin vuoden aikana.

Luonnonmukaisen kotieläintuotannon on oltava sitoumuskaudella jatkuvaa. Tuotannossa olevat eläinlajit voivat kuitenkin vaihdella. Eläinyksikkömäärää laskettaessa otetaan huomioon tilallasi luonnonmukaisessa kotieläintuotannossa olevat, sinun tai perheenjäsesi hallinnassa olevat naudat (pois lukien vesipuhvelit), lampaat, vuohet, siat sekä kanat, kukot, broilerit, kalkkunat, hanhet ja ankat ja edellä mainitun siipikarjan emolinnut.

Maatilallasi voi olla myös muuta kuin luonnonmukaista kotieläintuotantoa, jos eläimet ovat eri eläinlajeja kuin luomutuotannossa olevat ja niiden hoito on järjestetty tuotantoyksiköihin luomusäätöasetuksen mukaisesti.

Luonnonmukaisen kotieläintuotannon vähimmäistason vaatimukset ja eläinlajikohtaiset suojeluasetukset

Sinun on noudatettava tilallasi luonnonmukaista kotieläintuotantoa koskevia vähimmäistason vaatimuksia, jotka perustuvat eläinsuojelulain ja eläinsuojeluasetuksen vaatimuksiin sekä eri eläinlajeista annettujen eläinlajikohtaisiin suojeluasetuksiin.

Eläinten hyvinvoinnista annetun lain edellyttämät vaatimukset

Eläinten ruokinta ja juotto

- Hoidossa olevien eläinten ruokinnassa ja juotossa on otettava huomioon eläimen fysiologiset tarpeet ja varmistettava, että eläin saa sopivassa määrin hyvälaatuaista ravintoa ja vettä tai muuta juotavaa.
- Ravinnon ja juotavan koostumuksen ja tarjoamistavan on vastattava eläimen fysiologisia tarpeita ja olennaisia käyttäytymistarpeita.

Pitopaikan yleiset vaatimukset

- Eläimen on voitava pitopaikassaan seistä ja levätä luonnollisessa asennossa sekä vaihtaa asentoaan vaikeuksitta.
- Samassa pitopaikassa pidettävillä eläimillä on oltava mahdollisuus yhtäaikaiseen lepoon.
- Pitopaikassa on voitava ylläpitää eläimen hyvinvoinnin kannalta riittävää puhtautta ja hygieniää.
- Pitopaikassa oleva eläin on voitava tarkastaa ja sitä on voitava hoitaa vaikeuksitta.

Pitopaikan turvallisuus

- Eläimen pitopaikan on oltava materiaaleiltaan, rakenteiltaan ja muilta ominaisuuksiltaan sellainen, että eläimen vahingoittumisen ja sairastumisen vaara, karkaamisvaara ja pitopaikan palovaara on mahdollisimman vähäinen.

Eri eläinlajeista annetut eläinlajikohtaiset suojeluasetukset:

Naudat

- Eläinsuojasta ulkotarhaan ja laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava naudoille turvallisia ja sellaisia, että naudat eivät tarpeettomasti likaannu minään vuodenaikana.
- Ulkotarhan ja laitumen aitojen on oltava naudoille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään nautojen vahingoittuminen ja karkaaminen. Sähköistetyt aidat on rakennettava ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu naudoille tarpeetonta kärsimystä.
- Naudalle annettavan rehun on oltava ravintoainekoostumukseltaan sille sopivaa
- Naudan pysyvässä pitopaikassa on oltava jatkuvasti vettä eläimen saatavilla. Jatkuvasti saatavilla olevaa vettä ei kuitenkaan edellytetä silloin, kun vesi sääolosuhteiden takia jäätyy sellaisissa vasikoiden siirrettävissä ulkokarsinoissa, joissa vasikalla on käytössään vain kevytrakenteinen säänsuoja. Vasikalle on tällöin tarjottava vettä vähintään kolme kertaa päivässä.
- Sairaana tai vahingoittuneena vasikan saatavilla on oltava jatkuvasti puhdasta vettä.
- Kuumalla säällä kaikkien vasikoiden saatavilla on oltava jatkuvasti puhdasta vettä.
- Nautojen juoma-astiat ja juottolaitteet on pidettävä puhtaina.
- Virtsa ja ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä.

Lampaat

- Eläinsuojasta lampaiden ulkotarhaan ja laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava lampaille turvallisia ja sellaisia, että lampaat eivät tarpeettomasti likaannu.
- Lampaille annettavan rehun on oltava ravitsevaa ja tasapainoitettua sekä tarvittaessa kivennäisillä täydennettyä.
- Lampaiden juottolaitteet ja juoma-astiat on pidettävä puhtaina.
- Virtsa ja ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä, eikä vesi saa päästä jäätymään.

Vuohet

- Eläinsuojasta vuohien ulkotarhaan ja laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava vuohille turvallisia ja sellaisia, että vuohet eivät tarpeettomasti likaannu.
- Vuohille annettavan rehun on oltava ravitsevaa ja tasapainotettua sekä tarvittaessa kivennäisillä täydennettyä.
- Vuohien juottolaitteet ja juoma-astiat on pidettävä puhtaina.
- Virtsa ja ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä, eikä vesi saa päästä jäätymään.
- Lypsettävien kuttujen saatavilla on oltava jatkuvasti puhdasta vettä.

Kanat

- Jos kanoilla on mahdollisuus päästä ulos, eläinsuojasta ulos johtavan kulkureitin on oltava kanoille turvallinen. Ulkotarhan aitojen on oltava kanoille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia.
- Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään kanojen vahingoittuminen.
- Ulkotarhan on oltava riittävän tilava ottaen huomioon kanojen lukumäärä ja tarhan pohjan laatu.
- Tarhan pohjan on oltava sellainen, että se voidaan pitää kuivana.
- Ulkotarhassa ei saa olla rakenteita tai esineitä, jotka saattavat vahingoittaa lintuja.

- Kanoilla on tarvittaessa oltava ulkona sopivia säänsuojia.
- Kanoille annettavan rehun on oltava ravitsevaa ja tasapainotettua sekä tarvittaessa kivennäisillä täydennettyä.
- Kanojen saatavilla on oltava riittävästi rehua sekä jatkuvasti juomavettä. Ruokinnassa on vältettävä rehun koostumuksen tai määrän äkillisiä muutoksia.
- Kanojen ruokintaan ja juottamiseen tarkoitetut laitteet ja välineet on pidettävä puhtaina.
- Ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä.

Siat

- Jos sioilla on mahdollisuus päästä ulos liikkumaan, eläinsuojasta ulkotarhaan tai laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava sioille turvallisia.
- Ulkotarhan ja laitumen aitojen on oltava sioille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia.
- Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään sikojen vahingoittuminen ja karkaaminen.
- Sähköistetyt aidat on rakennettava sellaisiksi ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu sioille tarpeetonta kärsimystä.
- Sioilla on tarvittaessa oltava pääsy sopivaan säänsuojaan.
- Yli kahden viikon ikäisten sikojen saatavilla on oltava jatkuvasti riittävästi raikasta ja puhdasta vettä.
- Sikojen juoma-astiat ja juottolaitteet on pidettävä puhtaina.
- Ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä.
- Sikojen ruokintaan käytettävän ruokintakaukalon on oltava taulukon mukainen, jollei rehua ole jatkuvasti tarjolla.

Taulukko: Sikojen ruokintaan käytettävän ruokintakaukalon pituus sikaa kohden

Sian paino (kg)	Ruokintakaukalon reunan pituus vähintään (cm/eläin)
< 25	15
25–50	25
> 50	30

Broilerit

- Jos broilereilla on mahdollisuus päästä ulos, kasvatusosastosta ulos johtavan kulkureitin on oltava broilereille turvallinen.
- Ulkotarhan aitojen on oltava broilereille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia.
- Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään broilereiden vahingoittuminen.
- Ulkotarhan on oltava riittävän tilava ottaen huomioon broilereiden lukumäärä ja tarhan pohjan laatu.
- Tarhan pohjan on oltava sellainen, että se voidaan pitää kuivana.
- Ulkotarhassa ei saa olla rakenteita tai esineitä, jotka saattavat vahingoittaa broilereita.
- Broilereilla on tarvittaessa oltava ulkona sopivia säänsuojia.
- Broilereille annettavan rehun on oltava ravitsevaa ja tasapainotettua.
- Broilereiden ruokinnassa ja ravinnon koostumuksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota nivel- ja luustovaurioiden ehkäisemiseen.
- Broilereiden saatavilla on oltava riittävästi rehua joko jatkuvasti tai annosruokintana.
- Juomavettä on oltava saatavilla jatkuvasti.
- Ruokinnassa on vältettävä rehun koostumuksen tai määrän äkillisiä muutoksia.
- Broilereiden ruokintaan ja juottamiseen tarkoitetut laitteet ja välineet on pidettävä puhtaina.
- Ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä.

Kalkkunat

- Jos kalkkunoilla on mahdollisuus päästä ulos, eläinsuojasta ulos johtavan kulkureitin on oltava kalkkunoille turvallinen.
- Ulkotarhassa ei saa olla rakenteita tai esineitä, jotka saattavat vahingoittaa kalkkunoita.
- Tarhan pohjan on oltava sellainen, että se voidaan pitää kuivana.
- Ympäristön on oltava riittävän rauhallinen ja meluton.
- Ulkotarhan aitojen on oltava kalkkunoille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia.
- Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään kalkkunoiden vahingoittuminen ja karkaaminen.
- Jos aitaamiseen käytetään verkkoaitaa, verkon silmäkoon on oltava sellainen, että kalkkunat eivät voi jäädä siihen kiinni.
- Kalkkunoiden saatavilla on oltava riittävästi ravintoainekoostumukseltaan niille sopivaa rehua sekä jatkuvasti juomavettä.
- Kalkkunoiden ruokintaan ja juottamiseen tarkoitetut laitteet ja välineet on pidettävä puhtaina.
- Ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä.
- Ruokinnassa on vältettävä rehun koostumuksen tai määrän äkillisiä muutoksia.

Ankat ja hanhet

- Eläinsuojasta ulos johtavan kulkureitin on oltava linnuille turvallinen.
- Ulkotarhassa ja muussa ulkotilassa ei saa olla sellaisia rakenteita tai esineitä, jotka saattavat vahingoittaa lintuja.
- Maapohjan on oltava sellainen, että se voidaan pitää sopivan kuivana.
- Ympäristön on oltava riittävän rauhallinen ja meluton.
- Ulkotarhan aitojen on oltava linnuille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia.
- Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään lintujen vahingoittuminen.
- Jos aitaamiseen käytetään verkkoaitaa, verkon silmäkoon on oltava sellainen, että linnut eivät voi jäädä siihen kiinni päästään, raajoistaan tai muista ruumiinosistaan.
- Ankalle ja hanhelle annettavan rehun on oltava ravitsevaa ja tasapainotettua sekä tarvittaessa kivennäisillä täydennettyä.
- Lintujen saatavilla on oltava riittävästi rehua ja juomavettä.
- Ruokinnassa on vältettävä rehun koostumuksen tai määrän äkillisiä muutoksia.
- Ruokintaan ja juottamiseen tarkoitetut laitteet ja välineet on pidettävä puhtaina.
- Ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä.
- Ruokinta- ja juottopaikoilla on oltava riittävästi tilaa siten, että juomasta tai rehusta ei synny tarpeetonta kilpailua.
- Erityistä huomiota on kiinnitettävä lintujen juomapaikkojen sekä muiden vesiastioiden ympäristön pitämiseen riittävän kuivana.

Eläinmäärän laskeminen

Tilan eläinmäärää laskettaessa otetaan huomioon maatilan keskimääräinen eläinmäärä kalenterivuoden aikana. Eläinmäärien laskenta-aika on kalenterivuosi.

Poikkeukset: Jos eläimet liitetään luomuvälvontaan

- sitomusvuoden jo alettua (1.5. jälkeen), laskenta-aika on seuraavan kalenterivuoden alusta 1.1.—31.12.

- ennen sitoumusvuoden alkua, laskenta-aika on 1.5.—31.12. Seuraavina vuosina laskenta-aika on kalenterivuosi.

Voit muuttaa laskennan perusteena olevaa eläinlajia vain sitoumus- tai kalenterivuoden alusta.

Jos jonkin eläinryhmän tuotanto on aloitettu tai lopetettu kesken tuen määräytymisajanjakson, eikä kyseessä ole koko tilan hallintaoikeuden siirto, eläinryhmän keskimääräistä lukumäärää laskettaessa eläinten lukumäärät merkitään nolaksi aloittamista edeltävinä tai lopettamista seuraavina laskentapäivinä.

Nautojen eläinyksiköiden laskeminen ja ilmoittaminen

Nautojen eläinyksikköjen laskennassa käytetään eläinrekisteriin merkittyjen eläinten eläinryhmittäistä määrää ja taulukon 1 eläinyksikkökertoimia.

Taulukko 1. Nautojen eläinyksikkökertoimet

Nautaeläimet	Kerroin
yli 2 vuotiaat <ul style="list-style-type: none"> • sonnit ja härät • emolehmät ja emolehmähiehot • lypsylehmät • muut naudat (ei vesipuhvelit) 	1
6 kuukauden – 2 vuoden ikäiset <ul style="list-style-type: none"> • sonnit ja härät • emolehmät ja emolehmähiehot • lypsylehmät • muut naudat (ei vesipuhvelit) 	0,6
Alle kuukauden ikäiset naudat (ei vesipuhvelit)	0,4

Lampaiden ja vuohien eläinyksiköiden laskeminen ja ilmoittaminen

Lampaiden ja vuohien eläinyksikköjen laskennassa käytetään eläinrekisteriin merkittyjen eläinten eläinryhmittäistä määrää ja taulukon 3 eläinyksikkökertoimia.

Keskimääräistä eläinmäärää laskettaessa otetaan huomioon ne lampaiden ja vuohien poikimisilmoitukset, jotka on tehty viimeistään tukivuotta seuraavana vuonna viimeistään 31.1.

Taulukko 3. Lampaiden ja vuohien eläinyksikkökertoimet

Lampaat ja vuohet	Kerroin
Uuhet ja pässit	0,2
Vähintään 2 kk ikäiset karitsat	0,06
Kutut ja pukit	0,2
Vähintään 2 kk ikäiset kilit	0,06

Sikojen eläinyksiköiden laskeminen ja ilmoittaminen

Sikojen eläinyksikköjen laskennassa käytetään eläinrekisteriin merkittyjen eläinten eläinryhmittäistä määrää ja taulukon 2 eläinyksikkökertoimia.

Sikojen eläinyksikköjen määrää laskettaessa jätetään keskimääräisten eläinyksikkömäärien laskennasta pois ne kaksi kuukautta, jolloin eläinmäärä on ollut pienin. Laskennassa huomioidaan 0-3 kuukauden ikäisistä porsaista vain kaksi kolmasosaa.

Taulukko 2. Sikojen eläinyksikkökertoimet

Siat	Kerroin
Emakot	0,5
Muut siat Porsaas 0–3 kk ikäluokasta 2/3	0,3

Siipikarjan eläinyksiköiden laskeminen ja ilmoittaminen

Siipikarjan eläinyksikköjen laskennassa käytetään eläinmääräilmoituksella ilmoittamiasi eläinmääriä ja taulukon 4 eläinyksikkökertoimia. Ilmoita siipikarjan eläinmäärät Vipu-palvelussa vuosittain eläinmääräilmoituksella Ruokaviraston erikseen määräämänä ajankohtana, tavallisesti tukivuotta seuraavan kalenterivuoden tammi-helmikuussa. Ilmoita laskentapäivien eläinmäärät. Laskennassa huomioidaan kuusi kuukautta, jona eläinmäärä on ollut suurin. Hallinto poistaa automaattisesti kuusi pienintä arvoa.

- **Broilerin laskentapäivät:** Käytä broilereiden eläinmäärän laskennassa joka kuun ensimmäisen ja viidennen päivän välistä korkeinta vähintään yhden vuorokauden ajan pidettyä todellista eläinmäärää.
- **Muun siipikarjan laskentapäivät:** Käytä laskemisessa joka kuun ensimmäisen päivän todellista eläinryhmittäistä määrää.

Taulukko 4. Siipikarjan eläinyksikkökertoimet

Siipikarja	Kerroin
kalkkunat	0,03
hanhet, ankat	0,03
broilerit	0,007
munivat kanat	0,014
kukot	0,03
emoankat ja hanhet	0,03
broileriemot	0,02
kalkkunaemot	0,05

Yhteisömuotoisen yrityksen eläinmäärän huomioiminen

Voit halutessasi pyytää, että eläintiheyden laskennassa huomioidaan yhteisömuotoisen yrityksen eläinmäärä, jos yhtiö ei ole hakenut hakuvuonna luonnonmukaisen kotieläintuotannon korvausta.

Yrityksen määräysvallan on oltava perheyrityksen jäsenten hallinnassa siten, että

- määräysvalta avoimessa yhtiössä tai kommandiittiyhtiössä on yhtiösopimuksen mukaan yhdellä tai useammalla sellaisella yhtiömiehellä, joka on viljelijäperheen jäsen
- määräysvalta osakeyhtiössä on yhdellä tai useammalla sellaisella osakkaalla tai osuuskunnassa jäsenellä, joka on viljelijäperheen jäsen.

Määräysvallalla osakeyhtiössä tarkoitetaan osakeomistusta, joka tuottaa viljelijälle ja hänen perheyrityksensä jäsenille yhteensä suoraan yli puolet yhtiön kaikkien osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä. Määräysvallan on yhteisömuotoisessa yrityksessä oltava viljelijällä tai tämän perheyrityksen jäsenillä viimeistään 30.4. ennen alkavaa sitoumusvuotta.

Yhteisömuotoisen yrityksen eläimet voidaan lukea vain yhden sellaisen maatilan hyväksi, joka on kokonaan perheyrityksen jäsenten hallinnassa.

Eläintenpitokiellon vaikutus kotieläinkorotuksen laskentaan ja maksamiseen

Tuenhakijan, tilan osallisen tai heidän kanssaan yritystoimintaa harjoittavan perheenjäsenen saama eläintenpitokielto vaikuttaa eläinperusteisten tukien myöntämiseen ja maksamiseen. Tukea ei makseta rikoksen tekovuoden ja eläintenpitokiellon päättymisen välisenä ajanjaksona siitä eläinlajista, jota eläintenpitokielto koskee. Jos eläintukia on maksettu ennen eläintenpitokiellon määräämistä, tuet peritään takaisin rikoksen tekovuodesta lähtien.

Tukien maksaminen keskeytetään ja mahdollinen takaisinperintä aloitetaan vasta, kun eläintenpitokieltoa koskeva tuomio on lainvoimainen. Kun rikosasian käsittelyn on kesken, tukien maksaminen jatkuu normaalisti.

10. Muiden tukien vaikutus sitoumukseen

Ympäristösitoumus

Voit antaa yhtä aikaa sekä luomusitoumuksen että ympäristösitoumuksen. Puutarhakasvien vaihtoehtoiset kasvinsuojelumenetelmät -toimenpiteestä voit valita vain toimenpiteen *Kasvukauden aikainen orgaaninen tai biohajoava kate tai leikattava nurmikate monivuotisilla kasveilla*.

Jos valitset lohkolle Kiertotalouden edistäminen -toimenpiteen, voit käyttää lohkolla vain luomussa sallittuja lannoitteita.

Ekojärjestelmä

Et voi valita luomusitoumuksen kohteena olevalla sitoumuslohkolle ekojärjestelmätuen viherlannoitusnurmi -toimenpidettä.

Eläinten hyvinvointikorvaus

Jos sinulla on luomukotieläinsitoumus, et voi valita seuraavia eläinten hyvinvointikorvauksen toimenpiteitä sitoumuksen kohteena oleville eläimille:

- nuorkarjan laidunnus
- emo- ja lypsylehmien laidunnus
- nautojen ulkoilu

- lampaiden ja vuohien laidunnus

Sinun on luovuttava edellä mainituista eläinten hyvinvointikorvauksen toimenpiteistä ennen kuin luomukotieläinsitoutumus voidaan hyväksyä.

Korvauksen maksamisen rajoitteita

Alla olevasta kuvasta (Kuva 1) voit luonnonmukaisen sitoumuksen vaikutukset ympäristökorvauksen (ympäristösitoutumus) ja ekojärjestelmätuen maksuun.

Voiko toimenpide olla samanaikaisesti samalla lohkolle ja maksetaanko lohkolle tukea molemmista toimenpiteistä?

		Tilakohtainen toimenpide, peltokasvit																
Ympäristökorvaus	Tilakohtainen toimenpide, puutarhakasvit	3	Tilakohtainen toimenpide, puutarhakasvit												1	voi ilmoittaa samalle lohkolle, molemmat maksetaan		
	Maanparannus- ja saneerauskasvit	1	1	Maanparannus- ja saneerauskasvit										2	lohkolle maksetaan vain ekojärjestelmätuki			
	Kerääjäkasvien viljely	1	1	3	Kerääjäkasvien viljely									3	ei voi ilmoittaa samalle lohkolle			
	Kiertotalouden edistäminen	1	1	1	1	Kiertotalouden edistäminen							4	lohkolle maksetaan vain ympäristökorvaus				
	Suojavyöhykkeet	3	3	3	3	3	Suojavyöhykkeet											
	Turvepeltojen nurmet	1	3	3	3	1	3	Turvepeltojen nurmet										
	Valumavesien hallinta, säätösalaajitus	1	1	1	1	1	1	1	Valumavesien hallinta, säätösalaajitus									
	Valumavesien hallinta, altakastelu	1	1	1	1	1	1	1	3	Valumavesien hallinta, altakastelu								
	Puutarhakasvien vaihtoehdotiset kasvinsuojelumenetelmät	3	1	3	1	1	3	3	1	1	Puutarhakasvien vaihtoehdotiset kasvinsuojelumenetelmät							
	Lintupellot	1	1	3	1	1	3	1	1	1	3	Lintupellot						
Luomukorvaus	Kasvinviljely	1	1	1	1	1	4 ^A	1	1	1	3 ^B	1	Kasvinviljely					
	Avomaavihannekset	1	1	3	1	1	3	3	1	1	3 ^B	1	3	Avomaavihannekset				
	Kotieläintuotanto	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3 ^B	1	1	1	Kotieläintuotanto			
Ekojärjestelmätuki	Talviaikainen kasvipeitteisyys	1	1	1	1	1	3	3	1	1	1	1	1	1	Talviaikainen kasvipeitteisyys			
	Viherrannoitusnurmet	2 ^C	3	3	3	3	3	3	1	1	3	3	3	3	Viherrannoitusnurmet			
	Monimuotoisuuskasvit	2 ^C	3	3	3	1 ^E	3	3	1	1	3	3	2 ^D	3	1 ^F	1	3	Monimuotoisuuskasvit
	Luonnonhoitonurmet	2 ^C	3	3	3	3	3	3	1	1	3	3	2 ^D	3	1 ^F	1	3	3

- A. Voit ilmoittaa ympäristökorvauksen *suojavyöhyke*-toimenpiteen luonnonmukaisen tuotannon sitoumuslohkolle, mutta silloin lohkolle ei makseta luonnonmukaisen tuotannon korvausta.
- B. Voit saada luonnonmukaisen tuotannon sitoumuslohkolle tukea myös ympäristökorvauksen *puutarhakasvien vaihtoehdotiset kasvinsuojelumenetelmät* -toimenpiteestä, jos valitset Kasvukauden aikainen orgaaninen tai biohajoava kate tai leikattava nurmikate monivuotisilla kasveilla.
- C. Jos ilmoitat sitoumuslohkolle ekojärjestelmätuen *viherrannoitusnurmi*-, *monimuotoisuuskasvi*- tai *luonnonhoitonurmi*-toimenpiteen, maksetaan hakuvuonna vain ekojärjestelmätuen toimenpiteestä.
- D. Jos ilmoitat sitoumuslohkolle ekojärjestelmätuen *monimuotoisuuskasvit*- tai *luonnonhoitonurmet*-toimenpiteen, maksetaan hakuvuonna vain ekojärjestelmätuen toimenpiteestä.
- E. Voit ilmoittaa alalle ympäristökorvauksen *kiertotalouden edistäminen* -toimenpiteen vain sinä vuonna, kun perustat monimuotoisuuskasvien kasvuston.
- F. Luomukotieläin korotus maksetaan sitoumusalan perusteella niin monelle hehtaarille kuin tilan eläinmäärä riittää (0,5 3y/ha) kasvilajista riippumatta.

11. Korvauksen maksaminen

Luonnonmukaisen tuotannon korvauksen määrä

Sitoumuksen tyyppi	Korvauksen määrä
Kasvintuotannon sitoumus	160 €/ha
Kotieläintuotannon sitoumus	130 €/ha, niille hehtaareille, joilla 0,5 ey/ha täyttyy.
Avomaan vihannekset	590 €/ha

Kotieläintuotannon sitoumuksen korvausmäärä

Tilalla on oltava vähintään 5 ey kotieläinsitoumukseen sisältyviä eläimiä.

Korvausta maksetaan sitoumuksella ilmoitettujen eläinten eläinyksikkömäärän perusteella 130 €/ha sille sitoumuksen peltoalalle, joilla 0,5 ey/ha täyttyy.

- Jos eläimiä on vähän, korvausta maksetaan ainoastaan sitoumusalasta, johon eläinmäärä riittää (esimerkki 4).

Esimerkki 4. Kotieläinsitoumuksen korvausmäärän laskeminen

Voit saada luomukorvausta:

Kasvituotannosta: 100 ha x 160 €/ha = 16000 €

Eläintuotannosta: 40 ey : 0,5 ey/ha = 80 ha → Korvaus maksetaan 80 hehtaarille
80 ha x 130 €/ha = 10 400 €

Yhteensä luomukorvausta maksetaan tilalle 16 000 € + 10 400 € = 26 400 €.

- Jos eläimiä on paljon, korvausta ei kuitenkaan makseta sitoumusalaa suuremmalle alalle (esimerkki 5).

Esimerkki 5. Kotieläinsitoumuksen korvausmäärän laskeminen

Tilan luomusitoumuksella on alaa 100 hehtaaria ja tilalla on 40 nautaa = 40 ey.

Tilan luomusitoumuksella on alaa 50 hehtaaria ja tilalla on 50 nautaa = 50 ey.

Voit saada luomukorvausta:

Kasvituotannosta: 50 ha x 160 €/ha = 8000 €

Eläintuotannosta: 50 ey : 0,5 ey/ha = 100 ha → Korvaus maksetaan kuitenkin vain 50 hehtaarille → 50 ha x 130 €/ha = 6 500 €

Yhteensä luomukorvausta maksetaan tilalle 8 000 € + 6 500 € = 14 500 €.

Lisäksi voit saada korvausta 590 €/ha aloista, joilla viljellään avomaan vihanneksia.

Avomaan vihannekset

Tilan avomaavihannesala saa korvauksen sitoumustyypistä riippumatta.

Korvauksen maksamisen edellytykset

Sinun on sitoumuksen hakemisen lisäksi haettava korvauksen maksamista vuosittain peltotukien haussa. Et voi saada korvausta, ellei hae vuosittaista maksua.

Korvaus voidaan maksaa sitoumukseen sisältyvistä korvauskelpoisista aloista,

- jotka ilmoitat vuosittain tukihakemuksella Ruokaviraston määräämällä tavalla
- jotka ovat hallinnassasi hakuvuonna viimeistään 15.6.
- joita on viljelty luonnonmukaisen tuotantotavan mukaisesti sitoumusvuoden kasvukauden alusta lähtien
- jotka olet ilmoittanut olevan luonnonmukaisessa viljelyssä tai 1.–3. vuoden siirtymävaiheessa.

Luonnonmukaisen tuotannon korvaus voidaan maksaa ensimmäisenä sitoumusvuonna sen jälkeen, kun viljelijän tilalle tehty ensimmäinen tuotantotarkastus on hyväksytty.

Tuen toinen erä voidaan maksaa sen jälkeen, kun tilalla on tehty vuotuinen luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmän tuotantotarkastus ja maataloustukien valvonnat on suoritettu.

Pienin lohkokoko, josta voidaan maksaa korvausta, on 0,05 hehtaaria. Korvauksen maksamisen edellytyksenä on, että maksettavan korvauksen määrä sitoumusvuodelta on vähintään 100 euroa.

Osittainen sitoumuksen maksaminen

Korvausta voidaan maksaa vain tilan osittaisen sitoumuksen perusteella ilmoitetun kasvin mukaisesti, jos ilmoitat vuosittain tukihakemuksessa avomaan vihanneksia vähintään 1 hehtaaria.

Jos ilmoitat avomaavihanneksia jonakin vuonna alle 1 hehtaaria, mutta sitoumuksen vähimmäisalavaatimus (5 ha tai 1 ha) täyttyy, korvausta ei makseta, mutta sitoumus pysyy voimassa.

Alat, joista ei makseta luomukorvausta

Luonnonmukaisen tuotannon korvausta ei makseta:

- puuvartisten energiakasvien alasta
- muun kuin perustulotukeen oikeuttavan hampun alasta
- ympäristökorvauksen suojavyöhykenurmesta
- ekojärjestelmätuen luonnonhoitonurmista
- ekojärjestelmätuen monimuotoisuuskasveista
- kasvimaasta
- ruokohelpialoista, jotka viljellään energiatuotantotarkoitukseen
- yhteiskäyttölötköistä, joita viljellään yhdessä tavanomaisen tilan kanssa
- Jaloittelutarha-aloista, jotka on ilmoitettu Muu luomuvälvönnän ala (ei maatalousmaata).

12. Sitoumusalan muutosmahdollisuudet

Sitoumukseen sisältyvää alaa voidaan muuttaa sitoumuskauden aikana valvonnan, peltolohkokisterin ajantasaistuksen tai korvauksen saajan hakemuksen perusteella.

Sitoumusalan lisääminen

Voit lisätä vuosittain sitoumukselle korvauskelpoista peltoalaa, jos ala on korvauskelpoista ja sisältynyt toisen luomusitoumuksen antaneen viljelijän sitoumukseen edellisellä vuonna.

Lisäksi voit lisätä sitoumukseen korvauskelpoisia aloja, jotka eivät ole olleet edellisellä vuonna yhdenkään hakijan luomusitoumuksella, jos se on mahdollista valtion talousarvion määrärahatilanteen perusteella.

Voit hakea alan lisäämistä vuosittain peltotukien haun yhteydessä Vipu-palvelussa. Lisäalojen perusteella ei jatkossa tehdä enää uusia sitoumuksia.

Kaksi viljelijää, joilla kummallakin on luomusitoumus, voivat myös vaihtaa sitoumuskauden aikana keskenään sitoumuksiin sisältyviä peltolohkoja.

Sitoumusalan poistaminen

Voit siirtää ilman seuraamuksia sitoumuslohkoja ja niiden korvauskelpoisuuksia sitoumuskauden aikana toiselle viljelijälle, jolla on luomusitoumus tai viljelijälle, jolla ei ole luomusitoumusta. Voit poistaa sitoumukselta alaa, jos siirrät alan korvauskelpoisuuden hallinnassasi olevalle korvauskelvottomalle alalle, jonka liität sitoumukselle.

Poista sitoumuksista alat, jotka eivät enää ole maatalousmaata, mutta jotka jäävät hallintaasi.

13. Sitoumuksen päättymisen

Sitoumuksesi päättyy ilman seuraamuksia seuraavissa tapauksissa:

- Tilasi korvauskelpoinen ala vähenee alle viiteen hehtaarin alan hallinnan siirron vuoksi.
- Puutarhakasvien alasi vähenee alle yhteen hehtaariin.
- Tilasi eläinmäärä laskee alle 5 ey hallinnan siirron vuoksi.
- Et enää sitoudu jatkamaan sitoumusta sitoumuskauden päätettyä.

Jos luovut sitoumuksista ennen viisivuotisen sitoumuskauden päättymistä ilman yllä mainittuja syitä, korvaus peritään takaisin sitoumuskauden alkuun saakka.

Korvaus peritään takaisin sitoumuskaudelta myös tapauksissa, joissa ala pienenee alle minimirajan muusta syystä kuin alan hallinnasta poistumisen takia.

14. Sitoumuksista luopuminen

Voit luopua sitoumuksista ilman takaisinperintää, jos tilalla on hyväksytty [ylivoimainen este tai poikkeuksellinen olosuhde](#). Toimita vapaamuotoinen, kirjallinen ilmoitus ylivoimaisesta esteestä ELY-keskukseen 15 työpäivän kuluessa siitä, kun se on ollut mahdollista toimittaa.

Jos luovut sitoumuksista muusta kuin ylivoimaisesta esteestä tai poikkeuksellisesta olosuhteesta johtuvasta syystä, haettu korvausta ei makseta tai se peritään takaisin.

Sitoumuksista luopumisella tarkoitetaan myös tilannetta, jossa et hae korvauksen vuosittaista maksua Vipupalvelussa eikä hakematta jättämisen syynä ole edellä tarkoitettu ylivoimainen este tai poikkeuksellinen olosuhde. Tällaisessa tapauksessa ELY-keskus kuulee sinua ennen mahdollista korvauksen takaisinperintää ja sitoumuksen päättymistä koskevan päätöksen tekemistä.

15. Sitoumuksen muuttaminen, siirtäminen ja peruminen

Sitoumustyyppin muuttaminen

Voit muuttaa kasvintuotantositoumuksen kotieläintuotannon sitoumuksiksi sitoumuskauden aikana. Jos luomukotieläinsitoumuksen eläinyksikkömäärä laskee alle 5 eläinyksikön, voit muuttaa sitoumuksen kasvintuotannon sitoumuksiksi. Luopuessasi luomukotieläinsitoumuksista, sinun tulee kuulua eläinten osalta luomuvalvontaan sitoumusvuoden loppuun saakka.

Sinun on noudatettava muutettua sitoumusta alkuperäisen sitoumuksen voimassaolon loppuun saakka. Ilmoita sitoumustyyppin muutoksesta peltotukien haun yhteydessä. Et voi muuttaa sitoumustyyppiä [muutosvaiheen](#) aikana.

Siirtäminen

Voit siirtää sitoumuksen saman tilan osalliselle tai toiselle tilalle. Voit myös jakaa osan sitoumuksista toiselle tilalle. Jos siirrät koko sitoumusalan tai osa sitoumusalasta toiselle henkilölle sitoumuksen voimassaoloaikana, toinen henkilö voi jatkaa sitoumusta siirrettyllä alalla. Jos toinen henkilö ei jatka

sitoumusta siirretyllä alalla, sitoumus raukeaa siirretyn alan osalta eikä siirrettyyn alaan kohdistu takaisinperintää.

Sitoumuksen vastaanottajan on täytettävä sitoumuksen antajalle asetetut vaatimukset ennen sitoumuksen siirtämistä mm. koulutusvaatimus ja luomuvalvontaan liittyminen.

Sitoumuksen vastaanottajan on suoritettava lisäksi sitoumuksen yleisissä edellytyksissä mainittu [lisäkoulutus](#) ennen sitoumuskauden päättymistä.

Sitoumuksen siirtämistä on haettava 15 työpäivän kuluessa omistus- tai hallintaoikeuden siirtymisestä toimittamalla [lomake 160](#) ELY-keskukseen.

16. Sitoumuksen ja korvauksen epääminen

Sitoumus voidaan jättää hyväksymättä tai korvaus myöntämättä, jos korvauksen saamiseksi olosuhteelle tai toimenpiteelle on annettu sellainen muoto, joka ei vastaa asian varsinaista luonnetta tai tarkoitusta. Sitoumus voidaan jättää hyväksymättä ja korvaus myöntämättä esimerkiksi silloin, jos korvauksen hakija on antanut vääriä tai harhaanjohtavia tietoja, salannut olennaisesti sitoumuksen tekemiseen vaikuttavia seikkoja taikka jos hän ei noudata sitoumuksen ehtoja.

Sitoumus voidaan jättää hyväksymättä ja korvaus myöntämättä myös sellaisessa tapauksessa, että viljelijä ryhtyy sellaisiin pellon hallinnan muutoksia koskeviin tai muihin vastaaviin toimenpiteisiin, joiden ilmeisenä tarkoituksena on kiertää korvauksen myöntämisen edellytyksiä tai välttää noudattamasta korvauksen myöntämisen edellytyksiä.

Sitoumus voidaan jättää hyväksymättä myös, jos hakija on kesken sitoumuskauden luopunut vastaavasta sitoumuksesta eikä luopumisesta ole kulunut kahta vuotta.

Sitoumuksen perusteella maksettu korvaus peritään takaisin koko sitoumuskaudelta, jos korvauksen edellytykset, eivät ole lainkaan täyttyneet koko sitoumuskauden aikana.

18. Valvonta

Korvauksen myöntämisen perusteita ja ehtojen noudattamista valvontaan sekä tiloilla paikan päällä [tehtävissä valvonnoissa](#) että [hallinnollisin tarkastuksin](#).

Paikan päällä tehtävässä valvonnassa tarkastetaan, että ilmoittamasi tiedot ovat oikein, täytät korvauksen myöntämisen perusteet, olet noudattanut sitoumuksen ehtoja ja korvaukseen liittyviä vähimmäistason vaatimuksia. Lisäksi tarkastetaan, että olet noudattanut ehdollisuuden vaatimuksia.

Hakemustietojen perusteella voidaan tarkastaa hallinnollisesti joitain luonnonmukaisen tuotannon korvauksen vaatimuksia esimerkiksi myyntikasvivaatimuksen toteutuminen tai luomun tuotantoehtojen noudattamista Jos hakemuksen perusteella vaatimukset eivät täyty, ELY-keskus määrittää laiminlyönnistä seuraamuksen. Hallinnollisena valvontana tarkistetaan mm. oletko aktiiviviljelijä, oletko palauttanut hakemuksesi ajoissa ja sisältääkö hakemuksesi vaaditut liitteet.

Korvauksen alentaminen ja seuraamukset

Korvausta voidaan alentaa tai korvaus voidaan jättää maksamatta, jos lainsäädäntö tätä edellyttää tai olet jättänyt noudattamatta korvauksen ehtoja. Tehtävän vähennyksen määrään vaikuttavat laiminlyönnin vakavuus, laajuus, kesto ja toistuvuus. Luonnonmukaisen tuotannon tuotantotarkastuksissa havaitut tuotantoehdorikkomukset voivat myös johtaa korvauksen vähentämiseen.

Jos ehdon laiminlyönti katsotaan vakavaksi, korvaus evätään hakuvuodelta ja sitä seuraavalta vuodelta. Virheellisesti tai perusteetta maksettu korvaus peritään takaisin, jos

- korvauksen myöntämisen tai maksamisen edellytykset eivät ole täyttyneet
- et ole noudattanut korvauksen ehtoja
- olet antanut sellaisen virheellisen tai puutteellisen tiedon, joka on olennaisesti vaikuttanut korvauksen myöntämiseen tai maksamiseen,
- estät tarkastuksen toteuttamisen
- Euroopan unionin lainsäädäntö tätä edellyttää.

18. Asiakirjojen säilyttäminen

Säilytä sitoumukseen liittyvät muistiinpanot ja todistukset, joita et toimiteta korvauksen myöntävälle viranomaiselle, vähintään neljän vuoden ajan sitoumuskauden päättymisestä.

Tukiehdot: erikoiskasvipalkkio 2024 2023

Julkaisupäivä: 5. huhtikuuta 2024

Erikoiskasvipalkkio on EU:n kokonaan rahoittama eli suora tuki. Erikoiskasvipalkkioita maksetaan tiettyjen peltokasvien viljelyalasta.

Tukikohtaisten ehtojen lisäksi sinun on

1. oltava [aktiiviviljelijä](#)
2. noudatettava [ehdollisuuden vaatimuksia](#).
3. harjoitettava maatalousmaalla [maataloustoimintaa](#).

Erikoiskasvipalkkion hakeminen ja tukiehdot

Hae erikoiskasvipalkkiota [Vipu-palvelussa](#) peltotukien haussa.

Peltotukien hakemisesta ja päivämääristä on kerrottu tarkemmin [Peltotukien hakuoppaalla](#). Pienin kasvulohko, josta tukea voidaan maksaa, on 0,05 hehtaaria. Palkkiota ei myönnetä sellaiselle alalle, jolla viljelykasvin juuret eivät ole yhteydessä maaperään.

Voit saada erikoiskasvipalkkiota, jos sinulla on hakuvuonna viljelyssä jotakin seuraavista kasveista:

- Sokerijuurikas
- Tattari
- Linssi
- Peltoherne (ruokaherne tai reuherne)
- Kikherne
- Härkäpapu
- Makea lupiini
- Kevätrypsi ja syysrypsi
- Kevätrapsi ja syysrapsi
- Ruistankio
- Öljypellava
- Öljyhamppu
- Ihmisravinnoksi käytettävät avomaanvihannekset AB-tukialueella.

Erikoiskasvipalkkioon oikeuttavien valkuais- ja öljykasvien seokset ovat palkkiokelpoisia. Ilmoita tällainen seos kasvukoodilla Seoskasvusto, öljykasvit tai Seoskasvusto, herne/härkäpapu/makea lupiini/linssi/öljykasvit, vaikka seos sisältäisi vain kahta edellä mainituista.

Voit käyttää peltoherneellä ja linssillä pienen määrän viljaa tukikasvina. Pienenä määränä voidaan pitää alle 10 % osuutta kasvustosta.

Auringonkukan viljelyalalle ei makseta erikoiskasvipalkkiota enää vuonna 2024.

Sokerijuurikas

Voit saada erikoiskasvipalkkiota sokerijuurikkaan viljelystä sokerintuotantoon, jos sinulla on viljelysopimus sokerijuurikasteollisuuden kanssa. **Tee sokerijuurikkaan viljelysopimus 18.6.2024 mennessä. Liitä kopio viljelysopimuksesta tukihakemukseesi Vipu-palvelussa.**

Sokerijuurikkaan viljelijöiden saama *todistus sokerijuurikkaan viljelysopimuksesta* hyväksytään viljelysopimukseksi.

Makea lupiini

Voit saada erikoiskasvipalkkiota makean lupiinin viljelystä, jos lajike on hyväksytty jonkin EU:n jäsenmaan virallisessa lajikeluettelossa ja on makea. Ilmoita lupiinin lajike tukihakemuksessasi. Jos lajike ei ole tukikelpoinen, palkkiota ei makseta.

Lupiinin tukikelpoiset lajikkeet listataan Viljelykasvien yleisessä lajikeluettelossa ja sen täydennysosissa, jotka julkaistaan EU:n virallisessa lehdessä. Lajikeluettelo ja sen täydennysosat ovat saatavilla osoitteesta ec.europa.eu → Plants → Plant reproductive material → Plant variety catalogues, databases & information system. Lupiinilajikkeet ovat luettelon kohdassa 37–39. Lupiinin tukikelvottomat karvaat (kitkerät) lajikkeet on merkitty lajikeluetteloon koodilla 13.

Säilytä lupiinin siementen vakuustodistus ja ostokuitti. ELY-keskus tarkastaa kylvetyn siemenen alkuperän mahdollisessa valvonnassa. Ellei vakuustodistusta ja ostokuittia ole, osoita siementen alkuperä muulla luotettavalla tavalla.

Öllyhamppu

Lue öljyhampun tukiehoista tarkemmin Peltotukien hakuoppaan [Hamppu](#)-luvusta.

Ihmisravinnoksi käytettävät avomaanvihannekset AB-tukialueella

Palkkiokelpoisia avomaanvihanneksia ovat:

- avomaankurkku
- keltajuurikas
- kesäkurpitsa
- kiinankaali
- kukkakaali
- kurpitsa
- kyssäkaali
- lamopinaatti
- lanttu
- latva-artisokka
- lehtikaali
- lehtimangoldi
- lehtiselleri
- maa-artisokka
- meloni
- mukulaselleri
- nauris
- palsternakka
- parsaa
- parsakaali
- pensaspapu
- pinaatti
- piparjuuri
- porkkana
- punajuurikas
- punakaali
- purjo
- raparperi
- retiisi
- ruokasipuli (sisältää punasipulin ja jättisipulin, ei kuitenkaan sipulin pikkuistukkaita)
- ruusukaali
- salaatti (Lactuca-suku)
- salaattifenkoli
- salaattisukurit (Cichorium-suku)
- savoiijinkaali (kurttikaali)
- tarhaherne (sisältää tuleentumattomia korjattavat silpo-, silpoydin-, sokeri- ja taittoherneen),
- valkokaali (keräkaali)
- valkosipuli

Palkkiota maksetaan vain ihmisravinnoksi käytettävien avomaanvihannesten viljelyaloille. Jos vihannesten käyttö on muuhun kuin ihmisravinnoksi, ilmoita käytöstä kasvuohkotiedoissa.

Erikoiskasvipalkkion määrä

Erikoiskasvipalkkiota voidaan myöntää vuosittain enintään 13,2 miljoonaa euroa.

Palkkiota voidaan myöntää koko maassa sokerijuurikaan, tattarin, linssin, kikherneen, peltoherneen, härkäpavun, makean lupiinin, syysrapsin, syysrypsin, kevätrapsin, kevätrypsin, öljypellavan, öljyhampun ja ruistankion sekä edellä mainittujen valkuais- ja öljykasvien seoskasvustojen viljelystä.

Avomaanvihannesten viljelystä palkkiota voidaan myöntää vain AB-tukialueella. Erikoiskasvipalkkion arvioitu määrä vuonna 2024 on 120 €/hehtaari. Palkkion määrää tarkennetaan ennen sen maksamista, kun palkkiokelpoisten kasvien pinta-ala on tiedossa.

Tukiehdot: tärkkelysperunapalkkio 2024

Julkaisupäivä: 5. huhtikuuta 2024

Tärkkelysperunapalkkio on EU:n kokonaan rahoittama eli suora tuki, jota maksetaan tärkkelysperunan sopimusviljelystä.

Tukikohtaisten ehtojen lisäksi sinun on

1. oltava [aktiiviviljelijä](#)
2. noudatettava [ehdollisuuden vaatimuksia](#).
3. harjoitettava maatalousmaalla [maataloustoimintaa](#).

Tärkkelysperunapalkkion hakeminen ja tukiehdot

Hae tärkkelysperunapalkkiota [Vipu-palvelussa](#) peltotukien haussa. Pienin kasvulohko, josta tukea voidaan maksaa, on 0,05 hehtaaria. Peltotukien hakemisesta ja päivämääristä on kerrottu tarkemmin [Peltotukien hakuoppaalla](#).

Voit saada palkkiota sellaisen tärkkelysperunan viljelyalasta, josta sinulla on viljelysopimus perunatärkkelysteollisuuden kanssa. **Tee tärkkelysperunan viljelysopimus 18.6.2024 mennessä. Liitä kopio viljelysopimuksesta tukihakemukseesi Vipu-palvelussa.**

Jos peltotukien haussa ilmoittamasi tärkkelysperunan viljelypinta-ala eroaa viljelysopimuksessa olevasta pinta-alasta, sinulle voidaan myöntää palkkiota enintään siltä alalta, joka näistä kahdesta on pienempi.

Tärkkelysperunan omaa siemenlisäysalaa ei saa sisällyttää tärkkelysperunan viljelysopimukseen. Ilmoita tärkkelysperunan siemenlisäys omana kasvulohkona tai kasvulohkoina. Tärkkelysperunan tuotannolla ei tarkoiteta perunahiutaletuotantoa.

Tärkkelysperunapalkkion määrä

Tärkkelysperunapalkkiota voidaan myöntää koko maassa vuosittain enintään 3,7 miljoonaa euroa. Tärkkelysperunapalkkion arvioitu määrä vuonna 2024 on 570 €/hehtaari. Palkkion määrää tarkennetaan ennen sen maksamista, kun tärkkelysperunan palkkiokelpoinen pinta-ala on tiedossa.

Tukiehdot: nuorten viljelijöiden tulotuki 2024

Julkaisupäivä: 5. huhtikuuta 2024

Nuorten viljelijöiden tulotuki on EU:n kokonaan rahoittama, tuotannosta irrotettu suora tuki. Tuen tarkoituksena on helpottaa maataloustuotannon aloittamista ja maatalouden rakennekehitystä. Tukea maksetaan koko maassa. Tuki maksetaan aktiiviviljelijöille, jotka jättävät vuosittain tukihakemuksen. Tukea maksetaan korkeintaan viisi vuotta.

Tukiehdot

Voit saada tukea, jos

- olet [aktiiviviljelijä](#)
- olet aloittanut tilanpidon ensimmäistä kertaa tilan pääasiallisena yrittäjänä
- sinulla on määräysvalta tilallasi
- täytät tuen ikä- ja koulutusvaatimukset.

Voit saada tukea vain **ensiksi aloitettuun** maataloustoimintaan.

Ikävaatimus ja tilanpidon aloittaminen

Tukea maksetaan viitenä peräkkäisenä kalenterivuotena ensimmäisestä nuoren viljelijän tuen tukihakemuksesta lähtien, jos muut tukiehdot täyttyvät. Sinun on haettava tukea ensimmäisen kerran aloitusvuotta seuraavan viiden vuoden aikana. Ikäraja tarkastellaan vain ensimmäisenä hakuvuonna, joten voit olla yli 40-vuotias ensimmäisen tarkasteluvuoden jälkeen.

Hakija voi saada tukea vain, jos täyttää jonkin seuraavista vaihtoehdoista:

- 1. Uusi viljelijä**
  - Aloitit tilan pääasiallisena yrittäjänä vuonna 2024.
  - Olet syntynyt vuonna 1984 tai sen jälkeen.
  - Haet perustulotukea.
- 2. Haet nuoren viljelijän tukea ensimmäistä kertaa**
  - Olet aloittanut tilan pääasiallisena yrittäjänä vuonna 2019 tai sen jälkeen.
  - Olit alle 40-vuotias sinä vuonna, jona hait ensimmäistä kertaa perustukea tai perustulotukea (2019–2023).
  - Haet perustulotukea tänä vuonna.
- 3. Olet hakenut nuoren viljelijän tukea jo aiemmin** ja viiden vuoden tukikelpoista jaksoa on jäljellä.

Taulukko 1. Tukikelpoisten vuosien määräytyminen tilanpidon aloitusvuoden mukaan

Tilanpidon aloittaminen pääasiallisena yrittäjänä	Tukikelpoisten vuosien kokonaismäärä	Tuki haettava ensimmäisen kerran	Tukikelpoinen jakso/tukea maksetaan
1.1.2015 – 31.12.2015	5	2015–2020 välillä	Ensimmäinen hakuvuosi + 4 seuraavaa vuotta.
1.1.2016 – 31.12.2016	5	2016–2021 välillä	Ensimmäinen hakuvuosi + 4 seuraavaa vuotta.

Tilanpidon aloittaminen pääasiallisena yrittäjänä	Tukikelpoisten vuosien kokonaismäärä	Tuki haettava ensimmäisen kerran	Tukikelpoinen jakso/tukea maksetaan
1.1.2017 – 31.12.2017	5	2017–2022 välillä	Ensimmäinen hakuvuosi + 4 seuraavaa vuotta.
1.1.2018 – 31.12.2018	5	2018–2023 välillä	Ensimmäinen hakuvuosi + 4 seuraavaa vuotta.
1.1.2019 – 31.12.2019	5	2019–2024 välillä	Ensimmäinen hakuvuosi + 4 seuraavaa vuotta.
1.1.2020 – 31.12.2020	5	2020–2025 välillä	Ensimmäinen hakuvuosi + 4 seuraavaa vuotta.
1.1.2021 – 31.12.2021	5	2021–2026 välillä	Ensimmäinen hakuvuosi + 4 seuraavaa vuotta.
1.1.2022 – 31.12.2022	5	2022–2027 välillä	Ensimmäinen hakuvuosi + 4 seuraavaa vuotta.
1.1.2023 – 31.12.2023	5	2023–2028 välillä	Ensimmäinen hakuvuosi + 4 seuraavaa vuotta.
1.1.2024 – 31.12.2024	5	2023–2028 välillä	Ensimmäinen hakuvuosi + 4 seuraavaa vuotta.

Esimerkki 1. Viljelijä aloitti tilanpidon pääasiallisena yrittäjänä 1.3.2016 ja haki nuoren viljelijän tukea 2017. Viljelijä oli oikeutettu nuoren viljelijän tukeen vuosina 2017–2021. Tukea ei makseta, koska 5-vuoden tukikelpoinen jakso on käytetty.

Esimerkki 2. Viljelijä aloitti tilanpidon sen pääasiallisena yrittäjänä 1.1.2019 ja haki nuoren viljelijän tukea ensimmäisen kerran vasta 2020. Viljelijä on oikeutettu nuoren viljelijän tukeen vuosina 2020–2024. Ikäehto tarkasteltiin vuodelta 2019, koska hän jätti ensimmäisen perustukihakemuksen vuonna 2019.

Esimerkki 3. Viljelijä aloitti tilanpidon sen pääasiallisena yrittäjänä 1.8.2022. Perustukihakemus siirrettiin hänen nimiinsä koko tilan hallinnan siirron yhteydessä ja perustuki maksettiin hänelle vuonna 2022. Viljelijä hakee nuoren viljelijän tukea ensimmäistä kertaa vuonna 2024. Viljelijä on oikeutettu nuoren viljelijän tukeen vuosina 2024–2028. Ikäehto tarkasteltiin vuodelta 2022, koska hän jätti ensimmäisen perustukihakemuksen jo vuonna 2022.

Ammattitaitovaatimus

- Vaatimus ei koske sinua, jos olet saanut nuoren viljelijän tukea vuonna 2022 tai aiemmin.
- Hakijoiden, jotka hakevat nuorten viljelijöiden tulotukea ensimmäisen kerran vuonna 2023 tai myöhemmin, on täytettävä ammattitaitovaatimus.
- Vuodesta 2024 alkaen ammattitaitovaatimus muuttuu, jos tilalla on useampi hakija.

Palauta peltotukien hakemuksen liitteenä todistus suoritetusta tutkinnosta tai työkokemuksesta ja suoritetuista opinnoista. Voit todistaa käytännön kokemuksen esimerkiksi palkkakuiteilla, työtodistuksella tai todistuksella kotitilasi töihin osallistumisesta.

Luonnonvara-alalla tarkoitetaan esimerkiksi maa-, kotieläin-, puutarha-, metsä- ja biotalouden tai ympäristöalan koulutuksia.

Ammattitaitovaatimus, kun hakijana on

A. Luonnollinen henkilö yksin

Ammattitaitoa koskeva vaatimus täyttyy, jos

- hakijalla on toisen asteen luonnonvara-alan tutkinto
TAI
- kolmen vuoden luonnonvara-alan käytännön kokemus JA lisäksi vähintään 20 opintoviikon, 30 opintopisteen tai niitä vastaavan osaamispistemäärän laajuinen luonnonvara-alan koulutus.

Koulutuksesta vähintään 10 opintoviikkoa, 15 opintopistettä tai niitä vastaavan osaamispistemäärän verran on oltava talousopintoja

B. Yhteisö tai luonnollisten henkilöiden ryhmä, joka hakee nuorten viljelijöiden tulotukea ensimmäisen kerran vuonna 2024

Ammattitaitoa koskeva vaatimus täyttyy, jos

- jokaisella yhteisön määräysvaltaisella jäsenellä on vähintään toisen asteen luonnonvara-alan tutkinto tai vähintään kolmen vuoden luonnonvara-alan käytännön kokemus
JA
- vähintään puolella käytännön kokemuksen perusteella hyväksyttävistä on lisäksi vähintään 20 opintoviikon, 30 opintopisteen tai niitä vastaavan osaamispistemäärän laajuinen luonnonvara-alan koulutus.
  - Koulutuksesta vähintään 10 opintoviikkoa, 15 opintopistettä tai niitä vastaavan osaamispistemäärän verran on oltava talousopintoja.

Voit todistaa käytännön kokemuksen esimerkiksi palkkakuiteilla, työtodistuksella tai todistuksella osallistumisestasi kotitalasi töihin.

Viiden vuoden tukikelpoisen jakson aikana tilalle lisättävien tukeen liittyvien henkilöiden (esimerkiksi yhtymän uusi jäsen) on täytettävä vuoden 2024 ammattitaitovaatimus.

B. Yhteisö tai luonnollisten henkilöiden ryhmä, jolle on myönnetty nuorten viljelijöiden tulotukea ensimmäisen kerran vuonna 2023

Ammattitaitoa koskeva vaatimus täyttyy, jos

- jokaisella yhteisön määräysvaltaisella jäsenellä on vähintään toisen asteen luonnonvara-alan tutkinto.
TAI
- puolella heistä on kolmen vuoden luonnonvara-alan käytännön kokemuksen JA lisäksi vähintään 20 opintoviikon, 30 opintopisteen tai niitä vastaavan osaamispistemäärän laajuinen luonnonvara-alan koulutus.
  - Koulutuksesta vähintään 10 opintoviikkoa, 15 opintopistettä tai niitä vastaavan osaamispistemäärän verran on oltava talousopintoja.

Voit todistaa käytännön kokemuksen esimerkiksi palkkakuiteilla, työtodistuksella tai todistuksella osallistumisestasi kotitalasi töihin.

Viiden vuoden tukikelpoisen jakson aikana tilalle lisättävien tukeen liittyvien henkilöiden (esimerkiksi yhtymän uusi jäsen) tulee täyttää vuoden 2023 ammattitaitovaatimus.

Tuen hakeminen

Hae tukea peltotukihaun yhteydessä Vipu-palvelussa. Peltotukien hakemisesta ja päivämääristä on kerrottu tarkemmin [Peltotukien hakuoppaalla](#).

Hae tukihakemuksella nuorten viljelijöiden tulotukea ja ilmoita tukea koskevat lisätiedot. Kerro lisätiedoissa tilanpidon aloittamisvuosi **ensimmäistä kertaa** pääasiallisena yrittäjänä sekä kaikki tukeen liittyvät henkilöt. Toimita tarvittavat liitteet kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle.

Nuoren viljelijän tuki maksetaan ainoastaan, jos haet myös perustulotukea. Et voi saada tukea, jos et ole hakenut perustulotukea.

Jos olet hakenut nuoren viljelijän tukea aiemmin, sinun ei tarvitse palauttaa liitteitä uudelleen. Mikäli maatilän omistus- tai hallintasuhteissa on tapahtunut muutoksia tai tilan toimintamuoto on muuttunut niin, että viime vuoden hakemuksen lisätiedot ovat muuttuneet, tee tarvittavat muutokset lisätietoihin ja palauta ajantasaiset liitteet.

Tukiehtojen on täyttyvä jokaisena tuen hakuvuonna. Muista hakea tukea joka vuosi. Myös ne vuodet, joina et hae tukea, lyhentävät viiden vuoden tukikelpoista jaksoa.

Alla on kuvattu hakijatyypeittäin tarkemmin, miten tilanpidon aloittamisvuosi, pääasiallinen yrittäjyys ja määräysvalta määräytyvät erilaisilla maatiloilla sekä kerrotaan tukeen liittyvien henkilöiden ilmoittamismenettelyt ja tarvittavat liitteet. **Ehtojen on täyttyävä hakuvuonna 18.6.–31.12., jotta tuki voidaan myöntää.**

Luonnollinen henkilö yksin

Sinun katsotaan toimivan maatilasi pääasiallisena yrittäjänä, jos tila on hallinnassasi ja omistat maatilasi yksin tai olet vuokrannut hallitsemasi maatilän toiminnan.

Ilmoita hakemuksen lisätiedoissa tilanpidon aloitusvuosi pääasiallisena yrittäjänä sekä nimesi tukeen liittyvissä henkilöissä.

Jätä hakemuksen liitteenä, kun haet tukea ensimmäistä kertaa

- luovutuskirja (kauppa- tai lahjakirja), joka osoittaa tilanpidon aloitusvuoden ja maatilän omistuksen.
- maatilän kirjallinen vuokrasopimus, jos olet vuokrannut maatilasi toiminnan. Huomioi, että vuokrasopimus on tehtävä koko maatilasta.

Aviopuoliset tai aviopuolisoiksi rinnastettavat

Jos olet toimittanut liitteet kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle aikaisemmin esimerkiksi sukupolvenvaihdoksen yhteydessä, liitteitä ei tarvitse palauttaa uudelleen, ellei omistus- tai hallintasuhteissa ole tapahtunut muutoksia.

Ammattitaitovaatimus täyttyy, jos sinulla on

- vähintään toisen asteen luonnonvara-alan tutkinto tai
- kolme vuotta käytännön kokemusta luonnonvara-alalta, sekä edellä kerrottu riittävä koulutus.
- todiste ammattitaitovaatimuksen täyttymisestä.

Jos sinä ja puoliso olette molemmat omistajina ja haltijoina maatilalla tai hallitsette vuokrattua maata, molempien

- on täytettävä tuen ehdot ja ikävaatimus, jotta voitte saada tukea.
- katsotaan toimivan pääasiallisina yrittäjinä

Ilmoita hakemuksen lisätiedoissa tilanpidon aloitusvuosi pääasiallisena yrittäjänä. Jos olette aloittaneet tilanpidon pääasiallisina yrittäjinä eri ajankohtina, ilmoita se vuosi, jolloin puolisoista ensimmäinen aloitti tilanpidon pääasiallisena yrittäjänä. Ilmoita molempien nimet tukeen liittyvissä henkilöissä.

Jätä hakemuksen liitteenä, kun haet tukea ensimmäistä kertaa

- luovutuskirja (kauppa- tai lahjakirja), joka osoittaa tilanpidon aloitushetken ja maatalon omistuksen.
- maatalon kirjallinen vuokrasopimus, jos maatalasi on vuokrattu.
- todiste ammattitaitovaatimuksen täyttymisestä.

Jos olet toimittanut liitteet kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle aikaisemmin esimerkiksi sukupolvenvaihdoksen yhteydessä, ei liitteitä tarvitse palauttaa uudelleen, ellei omistus- tai hallintasuhteissa ole tapahtunut muutoksia.

Maatalousyhtymät

Jos tuenhakijana on maatalousyhtymä, kaikkien yhtymän osakkaiden on täytettävä tuen ehdot. Maatalon on oltava yhtymän osakkaiden hallinnassa. Yhtymän osakkaiden katsotaan toimivan pääasiallisina yrittäjinä, kun kaikki yhtymän osalliset täyttävät tuen ehdot. Kaikkien osakkaiden on täytettävä ikävaatimus.

Ilmoita maatalousyhtymä tuenhakijaksi. Ilmoita hakemuksen lisätiedoissa tilanpidon aloitusvuosi pääasiallisena yrittäjänä. Jos yhtymän osakkaat ovat aloittaneet tilanpidon pääasiallisina yrittäjinä eri aikoina, ilmoita se vuosi, jolloin osakkaista ensimmäinen aloitti tilanpidon pääasiallisena yrittäjänä. Ilmoita yhtymän osakkaat tukeen liittyvissä henkilöissä.

Jätä hakemuksen liitteenä, kun haet tukea ensimmäistä kertaa

- luovutuskirja (kauppa- tai lahjakirja), joka osoittaa tilanpidon aloitushetken ja maatalon omistuksen.
- maatalon kirjallinen vuokrasopimus, jos maatalo on vuokrattu.
- ajantasainen selvitys yhtymän osakkaista (esimerkiksi verolomakkeilla 2Y tai 36A). Liitteistä on selvittävä ajantasaisesti yhtymän osalliset.
- todiste ammattitaitovaatimuksen täyttymisestä.

Jos olet toimittanut liitteitä kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle aikaisemmin esimerkiksi sukupolvenvaihdoksen yhteydessä, ei liitteitä tarvitse palauttaa uudelleen, ellei niissä ole tapahtunut muutoksia.

Jakamaton kuolinpesä

Jos tuenhakijana on jakamaton kuolinpesä, kaikkien kuolinpesän osakkaiden on täytettävä tuen ehdot

Maatalon on oltava kuolinpesän hallinnassa. Kuolinpesän osakkaiden katsotaan toimivan pääasiallisina yrittäjinä, kun kaikki kuolinpesän osakkaat täyttävät tuen ehdot. Kaikkien osakkaiden on täytettävä ikävaatimus.

Ilmoita hakemuksen lisätiedoissa tilanpidon aloitusvuosi pääasiallisena yrittäjänä. Mikäli kuolinpesän osakkaat ovat aloittaneet tilanpidon pääasiallisina yrittäjinä eri aikoina, ilmoita se vuosi, jolloin osakkaista ensimmäinen aloitti tilanpidon pääasiallisena yrittäjänä. Ilmoita kuolinpesän osakkaat tukeen liittyvissä henkilöissä.

Jätä hakemuksen liitteenä perukirja tai muu ajantasainen selvitys kuolinpesän osakkaista. Liitteistä on selvittävä ajantasaisesti kuolinpesän osakkaat.

Jos olet toimittanut liitteitä kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle aikaisemmin esimerkiksi sukupolvenvaihdoksen yhteydessä, ei liitteitä tarvitse palauttaa uudelleen, ellei niissä ole tapahtunut muutoksia.

Osakeyhtiö

Osakeyhtiö voi hakea tukea, jos tuen ehdot täyttävillä osakkailla on hallinnassaan yli 50 % osakeyhtiön osakkeista ja heidän omistamansa osakkeet tuottavat yli 50 % yhtiön osakkeiden äänimäärästä. Jos ehto täyttyy, osakkaiden katsotaan toimivan pääasiallisina yrittäjinä. Lisäksi heidän kaikkien on täytettävä ikävaatimus ja muut tuen ehdot.

Ilmoita tuenhakijaksi osakeyhtiö. Ilmoita hakemuksen lisätiedoissa tilanpidon aloitusvuosi pääasiallisena yrittäjänä eli vuosi, jona ehdot täyttävistä osakkaista ensimmäinen on aloittanut toiminnan pääasiallisena yrittäjänä. Ilmoita ehdon täyttävät osakkaat tukeen liittyvissä henkilöissä.

Jätä hakemuksen liitteenä, kun haet tukea ensimmäistä kertaa

- luovutuskirja (kauppa- tai lahjakirja).
- kaupparekisteriote
- yhtiöjärjestys
- osakasluettelo
- todiste ammattitaitovaatimuksen täyttymisestä.

Liitteistä on selvittävä ajantasaisesti osakeyhtiön osakkaiden nimet, syntymäajat, osakkeiden määrä ja niiden äänivalta.

Osakeyhtiö voi saada tukea korkeintaan 5 vuotta, vaikka osakkaat vaihtuisivat yhtiön sisällä.

Osuuskunta

Osuuskunnan jäsenten katsotaan toimivan pääasiallisina yrittäjinä, jos enemmistö (yli puolet) osuuskunnan jäsenistä täyttää tuen ehdot. Kaikkien ehdon täyttävien jäsenten on täytettävä ikävaatimus.

Ilmoita osuuskunta tuenhakijaksi. Ilmoita nuoren viljelijän hakemuksen lisätiedoissa tilanpidon aloitusvuosi pääasiallisena yrittäjänä eli vuosi, jona ehdot täyttävistä jäsenistä ensimmäinen on aloittanut toiminnan pääasiallisena yrittäjänä. Ilmoita ehdon täyttävät jäsenet tukeen liittyvissä henkilöissä.

Jätä hakemuksen liitteenä, kun haet tukea ensimmäistä kertaa

- luovutuskirja (kauppa- tai lahjakirja).
- jäsen- ja omistajaluettelo. Liitteistä on selvittävä ajantasaisesti osuuskunnan jäsenten nimet ja syntymäajat.
- todiste ammattitaitovaatimuksen täyttymisestä.

Osuuskunta voi saada tukea korkeintaan 5 vuotta, vaikka osakkaat vaihtuisivat yhtiön sisällä.

Kommandiittiyhtiö

Kommandiittiyhtiö voi hakea tukea, jos tuen ehdot täyttävät viljelijät ovat vastuunalaisia yhtiömiehiä ja heitä on enemmistö (yli puolet) yhtiön vastuunalaisista yhtiömiehistä

Em. ehdon täytyessä yhtiömiesten katsotaan toimivan pääasiallisina yrittäjinä. Kaikkein ehdon täyttävien yhtiömiesten on täytettävä ikävaatimus ja muut tuen ehdot.

Ilmoita kommandiittiyhtiö tuenhakijaksi. Ilmoita hakemuksen lisätiedoissa tilanpidon aloitusvuosi pääasiallisena yrittäjänä eli vuosi, jona ehdot täyttävistä yhtiömiehistä ensimmäinen on aloittanut toiminnan pääasiallisena yrittäjänä. Ilmoita ehdon täyttävät yhtiömiehet tukeen liittyvissä henkilöissä.

Jätä hakemuksen liitteenä, kun haet tukea ensimmäistä kertaa

- luovutuskirja (kauppa- tai lahjakirja).
- kaupparekisteriote ja yhtiösopimus. Liitteistä on selvittävä ajantasaisesti kaikkien yhtiömiesten nimet ja syntymäajat sekä yhtiön vastuunalaiset yhtiömiehet.
- todiste ammattitaitovaatimuksen täyttymisestä.

Yhtiö voi saada tukea korkeintaan 5 vuotta, vaikka osakkaat vaihtuisivat yhtiön sisällä.

Avoin yhtiö

Jos avoin yhtiö hakee tukea, kaikkien yhtiömiesten on täytettävä tuen ehdot

Avoimen yhtiön yhtiömiehet toimivat pääasiallisina yrittäjinä, kun kaikki osakkaat täyttävät tuen ehdot. Heidän on kaikkien täytettävä ikävaatimus.

Ilmoita avoin yhtiö tuenhakijaksi. Ilmoita hakemuksen lisätiedoissa tilanpidon aloitusvuosi pääasiallisena yrittäjänä eli vuosi, jona yhtiömiehistä ensimmäinen on aloittanut toiminnan pääasiallisena yrittäjänä. Ilmoita kaikki yhtiömiehet tukeen liittyvissä henkilöissä.

Jätä hakemuksen liitteenä, kun haet tukea ensimmäistä kertaa

- luovutuskirja (kauppa- tai lahjakirja).
- kaupparekisteriote ja yhtiösopimus. Liitteistä on selvittävä ajantasaisesti kaikkien yhtiömiesten nimet ja syntymäajat.
- todiste ammattitaitovaatimuksen täyttymisestä.

Yhtiö voi saada nuoren viljelijän tukea korkeintaan 5-vuotta, vaikka osakkaat vaihtuisivat yhtiön sisällä.

Vaiheittaiset sukupolvenvaihdokset ja muutokset toimintamuodoissa

Maatalousyhtymät

- Jos maatalousyhtymässä on mukana viljelijä, joka ei täytä tuen ehtoja, voi ehdot täyttävä viljelijä olla oikeutettu tukeen silloin, kun yhtymä on purettu ja hän aloittaa maataloustoiminnan ensimmäistä kertaa pääasiallisena yrittäjänä. Vastaavasti, jos yhtymässä on mukana viljelijä, joka ei täytä ehtoja, voi yhtymä olla oikeutettu nuoren viljelijän tukeen siitä lähtien, kun kaikki yhtymän jäsenet täyttävät ensimmäistä kertaa nuoren viljelijän tuen ehdot. Ikäraja tarkastellaan siltä

vuodelta, kun aloitat ensimmäistä kertaa pääasiallisena yrittäjänä. Aloitusvuodeksi määräytyy vastaava vuosi.

- Kuolinpesät, aviopuolisoina viljelevät ja avoimet yhtiöt tarkastellaan vastaavalla periaatteella.

Osakeyhtiö

- Jos osakeyhtiö ei täytä tuen ehtoja (esim. nuorella viljelijällä on 49 % osakeyhtiön osakkeista ja niiden äänimäärästä), voi osakeyhtiö täyttää nuoren viljelijän tuen ehdot siitä lähtien, kun nuorella viljelijällä on yli 50 % osakeyhtiön osakkeista ja niiden äänivallasta. Ikäraja tarkastellaan siltä vuodelta, kun aloitat ensimmäistä kertaa pääasiallisena yrittäjänä. Aloitusvuodeksi määräytyy vastaava vuosi.
- Osuuskunnat ja kommandiittiyhtiöt tarkastellaan vastaavalla periaatteella.

Tuen määrä ja maksaminen

Tilallesi myönnettyjen suorien tukien yhteismäärän pitää olla tukivuonna vähintään 500 euroa, jotta tuki voidaan maksaa. Suoria tukia ovat perustulotuen lisäksi ekojärjestelmätuki, eläinpalkkiot, erikoiskasvipalkkio, nuorten viljelijöiden tulotuki, tärkkelysperunapalkkio ja uudelleenjakotulotuki.

Kasvien tukikelpoisuuden perustulotuessa voit tarkistaa hakuoppaan luvusta [Kasvien ilmoittaminen ja tukitasot](#).

Nuorten viljelijöiden tulotukea voidaan maksaa vuosittain enintään 13,1 miljoonaa euroa.

Tukea maksetaan perustulotuen tukikelpoiselle pinta-alalle, kuitenkin tilakohtaisesti enintään 150 hehtaarille. Tuen määrä on korkeintaan 88 euroa/ha.

Tuettavien hehtaareiden lukumäärä vaikuttaa tukitasoon. Tuen määrää tarkennetaan ennen sen maksamista, kun tukikelpoinen pinta-ala on tiedossa.

Tukiehdot: nuorten viljelijöiden tuki 2024

Julkaisupäivä: 5. huhtikuuta 2024

Kansallinen nuorten viljelijöiden tuki on tarkoitettu tukialueen C viljelijälle, joka on perustanut tilan ensimmäistä kertaa sen pääasiallisena yrittäjänä ja on ensimmäisenä nuorten viljelijöiden tukihakuvuonna korkeintaan 40-vuotias.

1 Tuen hakeminen

Voit hakea nuorten viljelijöiden tukea vuosittain sähköisesti Vipu-palvelussa peltotukien haussa. Lue yleisistä tuen hakemiseen liittyvistä asioista Peltotukien hakuoppaan luvusta [Peltotukien hakeminen](#).

Ensimmäinen hakemus

Tee ensimmäinen hakemus tilanpidon aloittamisesta seuraavien viiden vuoden aikana.

Jätä ensimmäisen hakemuksen yhteydessä liitteenä selvityksiä tuen myöntämisen edellytysten täyttymisestä (muun muassa määräysvalta). Todisteen ammattitaitovaatimuksen täyttymisestä voit toimittaa myöhemmin. Tukeen vaadittavat liitteet ovat samat kuin nuorten viljelijöiden tulotuessa (katso Peltotukien hakuopas [Nuorten viljelijöiden tulotuki](#)).

Muista ilmoittaa muutoksista

Kun haet myöhempinä vuosina nuorten viljelijöiden tukea, muista ilmoittaa peltotukihaussa mahdollisista muutoksista maatilayrityksessäsi, esimerkiksi henkilövaihdokset.

2 Tuen määrä

Tuen maksun perusteet

Nuorten viljelijöiden tukea maksetaan tilasi korvauskelpoisista peltolohkoista, jotka sijaitsevat tukialueella C. Pienin kasvulohko, josta korvausta maksetaan, on 0,05 hehtaaria.

Tukea maksetaan korkeintaan 5 vuotta. Jos hait nuorten viljelijöiden tukea ensimmäistä kertaa jo tukivuonna 2020, voit hakea tukea enää tänä vuonna.

Tukea ei makseta alasta, jossa viljelykasvin juuret eivät ole yhteydessä maaperään.

Tukiyksikkökerroin

Nuorten viljelijöiden tukeen liittyy pinta-alarajoite. Tämän takia tukeen on asetettu tukiyksikkökerroin. Tukiyksikkökerrointa muutetaan, jos tuen myöntämisen perusteena olevien tukiyksiköiden määrä ylittyy. Tänä vuonna tukiyksikkökerroin on alustavasti 1,00.

Tukitasot

Tukea maksetaan koko C-tukialueella maatalous-, puutarha- ja peltoenergiakasvien alasta 50 euroa/ha.

Tukialueet löytyvät osoitteesta ruokavirasto.fi/tukikartta.

Tukea ei makseta seuraavista peltoaloista: kasvimaa, pienet vierekkäiset alat, maatalousmaan säilyttäminen, yksivuotinen kylvetty seoskasvusto, luonnonlaidun tai -niitty, luonnonhoitonurmi, kesanto, monimuotoisuuskasvit, suojakaista, suojavyöhyke sekä ympäristösopimusalat.

Päätökset tuen määrästä ja kestosta tehdään vuosittain määrärahan puitteissa.

3 Tukiehdot

Hakijan ikävaatimus

Ensimmäistä kertaa vuonna 2024 nuorten viljelijöiden tukea hakevan viljelijän on oltava hakuvuonna korkeintaan 40-vuotias. Jos hakijana on yhteisömuotoinen hakija, määräysvallassa olevien osallisten on oltava ensimmäisenä tuenhaku vuonna korkeintaan 40-vuotiaita. Yhtymämuotoisen hakijan kaikkien jäsenien tulee olla korkeintaan 40-vuotiaita.

Tukea voidaan myöntää myöhempinä vuosina yli 40-vuotiaalle, jos ensimmäinen hakemus on jätetty korkeintaan 40-vuotiaana.

Hakijan määräysvalta

Sinulla on oltava määräysvalta maatilallasi. Jos hakijana on yhteisömuotoinen hakija, määräysvalta on oltava yhdellä tai useammalla henkilöllä, joka on korkeintaan 40-vuotias. Esimerkiksi osakeyhtiössä määräysvallan katsotaan täyttyvän, jos sinulla on yli puolet yhtiön osakkeista ja ne tuottavat yli puolet yhtiön osakkeiden äänimäärästä. Määräysvaltaa koskevat vaatimukset ovat samat kuin nuorten viljelijöiden tulotuessa (katso Peltotukien hakuopas [Nuorten viljelijöiden tulotuki](#)).

Hakijan ammattitaitovaatimus

Ensimmäistä kertaa vuonna 2024 nuorten viljelijöiden tukea hakevalla viljelijällä tulee olla riittävä ammattitaito maataloustoimintaan. Ammattitaitovaatimus tulee täytyä jo ensimmäisenä hakuvuonna viimeistään 31.8.2024. Toimita todiste (esimerkiksi tutkintotodistus) hakemuksen liitteenä kuntaan, jotta tuki voidaan maksaa.

Esimerkiksi nuoren viljelijän riittävänä ammattitaitona pidetään vähintään

- toisen asteen luonnonvara-alan tutkintoa tai
- 3 vuoden luonnonvara-alan käytännön kokemuksen lisäksi vähintään 20 opintoviikon/30 opintopisteen/niitä vastaavan osaamispistemäärän laajuista koulutusta.
  - Koulutuksesta vähintään 10 opintoviikkoa/15 opintopistettä/niitä vastaavan osaamispistemäärän verran on oltava talousopintoja.

Huom. Ammattitaitovaatimus ei koske lainkaan tukivuonna 2022 tai aikaisemmin tukea ensi kertaa saaneita. Vuonna 2023 tukea ensi kertaa saanutta koskee tukivuoden 2023 ammattitaitovaatimus. Vuonna 2024 tukea ensi kertaa hakenutta koskee tukivuoden 2024 ammattitaitovaatimus, jossa yhteisön ja luonnollisten henkilöiden ryhmän edellytykset ovat muuttuneet edelliseen vuoteen verrattuna.

Tarkemmat ammattitaitovaatimukset viljelijälle ja yhteisölle löytyvät Peltotukien hakuoppaan luvusta [Nuorten viljelijöiden tulotuki](#).

Ympäristöehdot

Noudata osaa ehdollisuuden eli hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista. Vaatimukset koskevat sängenpolttoa, vesistöjen varrella sekä kaltevilla mailla olevia suojakaistoja, maisemapiirteiden säilyttämistä, puiden leikkaamista sekä hukkakauran ja jättiputken torjuntaa.

Tarkemmat tiedot näistä löydät [Ehdollisuuden oppaasta](#).

Vähimmäisala ja alan hallinta

Sinulla tulee olla vähintään 5 hehtaaria maatalousmaata. Vähimmäisalaan luetaan mukaan 0,01 hehtaaria ja sitä suuremmat lohkot. Maatalousmaan on oltava hallinnassasi viimeistään 18.6.2024 ja koko kasvukauden ajan.

Maatalousmaa ja maataloustoiminta

Huolehdi maatalousmaan viljelykunnosta ja harjoita maataloustuotteiden tuottamista. Vaaditut toimet vaihtelevat ilmoitetun kasvin mukaan. Lue lisää vaatimuksista Peltotukien hakuoppaan luvuista [Maatalousmaa, perus- ja kasvulohkot](#) ja [Maataloustoiminta](#).

Korvauskelpoisuus

Tukea voidaan maksaa vain aloista, joilla on korvauskelpoisuus. Lisää korvauskelpoisuuden määräytymisestä sekä hakemisesta kerrotaan Peltotukien hakuoppaan luvussa [Peruslohkon korvauskelpoisuus](#).

Tukiehdot: Yleinen hehtaarituki 2024

Julkaisupäivä: 5. huhtikuuta 2024

Yleinen hehtaarituki on tarkoitettu maatalous-, puutarha- ja peltoenergiakasvien viljelyyn tukialueilla C2-C4 ja C-alueen saaristo.

1. Tuen hakeminen

Voit hakea yleistä hehtaaritukea vuosittain sähköisesti Vipu-palvelussa peltotukien haussa. Lue lisää tuen hakemiseen liittyvistä asioista Peltotukien hakuoppaan luvusta [Peltotukien hakeminen](#).

2. Tuen määrä

Tuen maksun perusteet

Yleistä hehtaaritukea maksetaan tilasi korvauskelpoisista peltolohkoista ja jotka sijaitsevat tukialueella C. Pienin kasvulohko, josta korvausta maksetaan, on 0,05 hehtaaria.

Tukea ei makseta alasta, jossa viljelykasvin juuret eivät ole yhteydessä maaperään.

Tukiyksikkökerroin

Yleiseen hehtaaritukeen liittyy pinta-alarajoite. Tämän takia tukeen on asetettu tukiyksikkökerroin. Tukiyksikkökerrointa muutetaan, jos tuen myöntämisen perusteena olevien tukiyksiköiden määrä ylittyy. Tänä vuonna tukiyksikkökerroin on alustavasti 1,00.

Tukitasot

Kasvien tukitaso vaihtelee tukialueittain. Tukea maksetaan tuottaville aloille enintään seuraavasti:

Kasvi	Tukialue	euro/ha
Maatalous-, puutarha- ja peltokasvit	C2	10
Maatalous-, puutarha- ja peltokasvit	C2 pohjoinen ja tukialueiden C saaristoalueet	20
Maatalous-, puutarha- ja peltokasvit	C3	30
Maatalous-, puutarha- ja peltokasvit	C4	55

Tukialueet löytyvät ruokavirasto.fi -sivulta [Tuki- ja kohdentamiskartta](#).

Tukea ei makseta seuraaville peltoaloille: kasvimaat, pienet vierekkäiset alat, maatalousmaan säilyttäminen, yksivuotinen kylvetty seoskasvusto, luonnonlaidun ja -niitty, luonnonhoitonurmi, kesanto, monimuotoisuuskasvi, suojakaista, suojavyöhyke sekä ympäristösopimusalat.

Tukialueilla C3 ja C4 tukea ei myöskään makseta seuraaville peltoaloille:

- apila
- auringonkukka
- hamppu
- herne
- hirssi
- härkäpapu
- kvinoa
- linssi
- lupiinit
- mailanen
- maissi
- mallasohra

- mesikkä
- pellava.
- rapsi
- ruis
- ruistankio
- rypsi
- seos (herne/
härkäpapu/ makea
lupiini/ linssi/ vilja)
- seoskasvusto (herne/
härkäpapu/ makea
lupiini/ linssi/
öljykasvit)
- seoskasvusto
(valkuaiskasvit),
seoskasvusto
(öljykasvit)
- seoskasvusto
(valkuaiskasvit
+öljykasvit)
- soijapapu
- sokerijuurikas
- tattari
- tärkkelysperuna
- vehnä (paitsi
ruisvehnä),
- virna
- vuohenherne

Tukeen oikeuttavat kasvit löydät Peltotukien hakuoppaan luvusta [Kasvien ilmoittaminen ja tukitasot](#).

3. Tukiehdot

Hakijan ikävaatimus

Hakijan tai hänen puolisonsa tulee olla 31.12.2023 vähintään 18-vuotias. Alle 18-vuotiaalle tuki voidaan myöntää, jos hän on solminut avioliiton, harjoittaa maataloutta yhteisomistajana yhdessä vanhempansa kanssa tai ikävaatimuksesta poikkeamiseen on erityinen syy. Jos maataloutta harjoitetaan useamman viljelijän toimesta tai yhteisömuodossa, vähintään yhden osallisen on täytettävä ikävaatimus. Ikäehto ei koske julkisyhteisöjä.

Ympäristöehdot

Noudata osaa ehdollisuuden eli hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista. Vaatimukset koskevat sängenpolttoa, vesistöjen varrella sekä kaltevilla mailla olevia suojaistoja, maisemapiirteiden säilyttämistä, puiden leikkaamista sekä hukkakauran ja jättiputken torjuntaa.

Tarkemmat tiedot näistä löydät [Ehdollisuuden oppaasta](#).

Maatalousmaa ja maataloustoiminta

Huolehdi maatalousmaan viljelykunnosta ja harjoita maataloustuotteiden tuottamista. Vaaditut toimet vaihtelevat ilmoitetun kasvin mukaan. Lue lisää vaatimuksista Peltotukien hakuoppaan luvuista [Maatalousmaa, perus- ja kasvulohkot](#) ja [Maataloustoiminta](#).

Vähimmäisala ja alan hallinta

Sinulla tulee olla vähintään 5 hehtaaria maatalousmaata. Vähimmäisalaan luetaan mukaan 0,01 hehtaaria ja sitä suuremmat lohkot. Maatalousmaan on oltava hallinnassasi viimeistään 18.6.2024 ja koko kasvukauden ajan.

Korvauskelpoisuus

Tukea voidaan maksaa vain aloista, joilla on korvauskelpoisuus. Lisää korvauskelpoisuuden määräytymisestä sekä hakemisesta kerrotaan Peltotukien hakuoppaan luvussa [Peruslohkon korvauskelpoisuus](#).

Tukiehdot: pohjoinen hehtaarituki 2024

Julkaisupäivä: 5. huhtikuuta 2024

Pohjoinen hehtaarituki on tarkoitettu tukialueella C viljeltäville tietyille viljelykasveille.

1. Tuen hakeminen

Voit hakea pohjoista hehtaaritukea vuosittain sähköisesti Vipu-palvelussa peltotukien haussa. Lue lisää tuen hakemiseen liittyvistä asioista Peltotukien hakuoppaan luvusta [Peltotukien hakeminen](#).

2. Tuen määrä

Tuen maksun perusteet

Pohjoista hehtaaritukea maksetaan kasvikohtaisena tukena tilasi korvauskelpoisista peltolohkoista, jotka sijaitsevat tukialueella C. Pienin kasvulohko, josta korvausta maksetaan, on 0,05 hehtaaria.

Tukea ei makseta alasta, jossa viljelykasvin juuret eivät ole yhteydessä maaperään.

Tukiyksikkökerroin

Pohjoiseen hehtaaritukeen liittyy pinta-alarajoite. Tämän takia tukeen on asetettu tukiyksikkökerroin. Tukiyksikkökerrointa muutetaan, jos tuen myöntämisen perusteena olevien tukiyksiköiden määrä ylittyy. Tänä vuonna tukiyksikkökerroin on alustavasti 1,00.

Tukitasot

Tukeen oikeuttavat kasvit vaihtelevat tukialueittain. Tukea maksetaan tuottaville aloille enintään seuraavasti:

Kasvi	Tukialueet	euro/ha
Ruis	C1, C2, C2 pohjoinen ja tukialueiden C saaristoalueet	75
Sokerijuurikas	C1, C2, C2 pohjoinen ja tukialueiden C saaristoalueet	100
Tärkkelysperuna	C1, C2, C2 pohjoinen ja tukialueiden C saaristoalueet	100
Avomaanvihannekset	C1, C2, C2 pohjoinen, C3 ja C4	350
Valkuaiskasvusto	C1 ja C2	45
Peltokasvit*	C1 ja C2	75

*Tattari, kvinoa, ruokaherne, reuherne, härkäpapu, linssi, kikherne, ruistankio, rypsi, rapsi, seoskasvusto (öljykasvit), hamppu ja pellava.

Valkuaiskasvusto tarkoittaa kasvustoa, joka on ilmoitettu lohkotiedoissa kasvinimikkeellä

- *Seos (herne/härkäpapu/makea lupiini/linssi/vilja)*
- *Seoskasvusto (valkuaiskasvit+öljykasvit)*
- *Seoskasvusto (herne/härkäpapu/makea lupiini/linssi/öljykasvit) tai*
- *Seoskasvusto (valkuaiskasvit).* Valkuaiskasvin osuus siemenmäärästä tulee olla yli 50 %.

Tukialueet löytyvät ruokavirasto.fi -sivulta [Tuki- ja kohdentamisaluekartta](#).

3. Tukiehdot

Hakijan ikävaatimus

Hakijan tai hänen puolisonsa tulee olla 31.12.2023 vähintään 18-vuotias. Alle 18-vuotiaalle tuki voidaan myöntää, jos hän on solminut avioliiton, harjoittaa maataloutta yhteisomistajana yhdessä vanhempansa kanssa tai ikävaatimuksesta poikkeamiseen on erityinen syy. Jos maataloutta harjoitetaan useamman viljelijän toimesta tai yhteisömuodossa, vähintään yhden osallisen on täytettävä ikävaatimus. Ikäehto ei koske julkisyhteisöjä.

Ympäristöehdot

Noudata osaa ehdollisuuden eli hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista. Vaatimukset koskevat sängenpolttoa, vesistöjen varrella sekä kaltevilla mailla olevia suojakaistoja, maisemapiirteiden säilyttämistä, puiden leikkaamista sekä hukkakauran ja jättiputken torjuntaa.

Tarkemmat tiedot näistä löydät [Ehdollisuuden oppaasta](#).

Maatalousmaa ja maataloustoiminta

Huolehdi maatalousmaan viljelykunnosta ja harjoita maataloustuotteiden tuottamista. Vaaditut toimet vaihtelevat ilmoitetun kasvin mukaan. Lue lisää vaatimuksista Peltotukien hakuoppaan luvuista [Maatalousmaa, perus- ja kasvulohkot](#) ja [Maataloustoiminta](#).

Vähimmäisala ja alan hallinta

Sinulla tulee olla vähintään 5 hehtaaria maatalousmaata. Jos viljelet avomaanvihanneksia ja haet niistä tukea, puutarhakasveja tulee olla vähintään yksi hehtaari viljelyssä. Puutarhakasvien vähimmäisalaan lasketaan mukaan avomaanvihannekset, hedelmät, marjat, yrttikasvit, koristekasvit, taimitarhat, siemen- ja maustekasvit sekä kasvimaa.

Vähimmäisalaan luetaan mukaan 0,01 hehtaaria ja sitä suuremmat lohkot. Maatalousmaan on oltava hallinnassasi viimeistään 18.6.2024 ja koko kasvukauden ajan.

Korvauskelpoisuus

Tukea voidaan maksaa vain aloista, joilla on korvauskelpoisuus. Lisää korvauskelpoisuuden määräytymisestä sekä hakemisesta kerrotaan Peltotukien hakuoppaan luvussa [Peruslohkon korvauskelpoisuus](#).

Avomaanvihannekset

Avomaanvihannesten tulee olla tarkoitettu ihmisravinnoksi. Jos viljelet vihanneksia muuhun käyttöön, ilmoita käytöstä kasvulohkotiedoissa. Tukea ei makseta avomaanvihannesten rehutuoannosta (esim. rehulantu tai rehunauris), istukassipulista (lisäysaineiston tuottaminen), vihannestaimituotannosta eikä maustekasveista.

Herneistä tukeen oikeuttaa tarhaherne, johon kuuluvat tuleentumattomina korjattavat silpo-, silpoydin-, sokeri- ja taittoherneet.

Avomaanvihannesten sato on korjattava. Jos satoa ei voida korjata sääolosuhteiden, tuhoeläinten tai kasvitautien vuoksi, lohko säilyttää oikeuden tukeen.

Tukiehdot: sokerijuurikkaan kansallinen tuki 2024

Julkaisupäivä: 5. huhtikuuta 2024

Sokerijuurikkaan kansallinen tuki on tarkoitettu sokerijuurikkaan viljelijöille. Tukea maksetaan koko maan alueella.

1. Tuen hakeminen

Voit hakea sokerijuurikkaan kansallista tukea vuosittain sähköisesti Vipu-palvelussa peltotukien haussa. Lue yleisistä tuen hakemiseen liittyvistä asioista Peltotukien hakuoppaan luvussa [Peltotukien hakeminen](#).

2. Tuen määrä

Tuen maksun perusteet

Sokerijuurikkaan kansallista tukea maksetaan tilasi sokerijuurikasaloista. Pienin kasvulohko, josta tukea maksetaan, on 0,05 hehtaaria.

Tukitasot

Tukea maksetaan 350 euroa/hehtaari koko maassa.

3. Tukiehdot

Hakijan ikävaatimus

Hakijan tai hänen puolisonsa tulee olla 31.12.2023 vähintään 18-vuotias. Alle 18-vuotiaalle tuki voidaan myöntää, jos hän on solminut avioliiton, harjoittaa maataloutta yhteisomistajana yhdessä vanhempansa kanssa tai ikävaatimuksesta poikkeamiseen on erityinen syy. Jos maataloutta harjoitetaan useamman viljelijän toimesta tai yhteisömuodossa, vähintään yhden osallisen on täytettävä ikävaatimus. Ikäehto ei koske julkisyhteisöjä.

Maatalousmaa ja maataloustoiminta

Huolehdi maatalousmaan viljelykunnosta ja harjoita maataloustuotteiden tuottamista. Vaaditut toimet vaihtelevat ilmoitetun kasvin mukaan. Lue lisää vaatimuksista Peltotukien hakuoppaan luvuista [Maatalousmaa, perus- ja kasvulohkot](#) ja [Maataloustoiminta](#).

Vähimmäisala ja alan hallinta

Sinulla tulee olla vähintään 5 hehtaaria maatalousmaata. Vähimmäisalaan luetaan mukaan 0,01 hehtaaria ja sitä suuremmat lohkot. Maatalousmaan on oltava hallinnassasi viimeistään 18.6.2024 ja koko kasvukauden ajan.

Kosteikkojen hoitosopimus 2024

Julkaisupäivä: 8. huhtikuuta 2024

Kosteikkojen hoitosopimuksen voi tehdä alalle, jonka sopimuksen mukaisen hoidon päätavoite on edistää maatalouden aiheuttaman vesistökuormituksen vähentämistä, hillitsee ilmastonmuutosta kosteikoksi muutetulla turvepellolla tai parantaa luonnonlaadun yksipuolisen maatalousalueen elinympäristöjen monimuotoisuutta tai edistää riista-, kala- tai raputaloutta.

Sopimusalueesta on tehtävä hoitosuunnitelma ja aluetta on hoidettava suunnitelman mukaisesti. Toteutettavista hoitotoimenpiteistä on pidettävä hoitopäiväkirjaa sitä mukaa kuin toimenpiteitä toteutetaan tai hoitopäiväkirjan sijasta vastaavat tiedot voi merkitä lohko-kohtaisiin muistiinpanoihin.

Sopimusta ei tehdä alueesta, jota hoidetaan muulla julkisella rahoituksella, tai jonka julkisella rahoituksella toteutettava kunnostus on kesken.

Korvauksen määrä kosteikkojen hoitosopimuksista on 500 €/ha/vuosi. Korvausta maksetaan koko maassa. Sopimuksen vähimmäispinta-ala on 0,3 hehtaaria.

1. Sopimuskauden pituus

Kosteikkojen hoitosopimuksen sopimuskausi on viisi vuotta. Sopimuskausi ja -vuosi alkavat 1.5. sinä vuonna, kun sopimusta haetaan. Sopimuskausi ja -vuosi päättyvät 30.4.

Sopimuskauden päätyttyä sopimusta voidaan jatkaa tuenhakijan suostumuksella vähintään vuosi kerrallaan, jos CAP-suunnitelman rahoituskautta pidennetään.

2. Tuenhakijaa koskevat vaatimukset

Sopimusta voi hakea viljelijä, rekisteröity yhdistys tai vesioikeudellinen yhteisö. Myös sellainen tuenhakija, joka ei kuulu ed. mainittuihin ryhmiin ja jolla on ollut kuluvan kauden sopimus, voi hakea myös uuden kauden mukaista sopimusta. Sopimuksen hakemiseen tarvitaan tilatunnus.

Viljelijää koskevat vaatimukset

Viljelijän tulee täyttää maataloustoiminnan vaatimus, jotta hänet voidaan katsoa viljelijäksi.

[Maataloustoimintaan](#) sisältyy maataloustuotteiden tuottaminen eli kasvien kasvattaminen pelto- tai puutarhaviljelyn menetelmin sekä tuotantoeläinten pito.

Muu kuin maataloustuotteiden tuottamiseen käytettävä maatalousmaa on niitettävä vuosittain tai pidettävä avoimena laiduntamalla tai muulla vastaavalla tavalla.

Avoimena pitäminen tarkoittaa, että peruslohkolle ei anneta kasvaa pensaita tai puita, kuten tapahtuisi ilman vuosittaista niittoa tai vastaavia toimia, joita ihminen tai tuotantoeläin pystyy tekemään.

Tuenhakija, joka on viljelijä, voi olla

- luonnollinen henkilö

- oikeushenkilö tai
- luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden ryhmä, joka harjoittaa [Maataloustoimintaa](#).

Tuenhakijan on oltava sopimusvuotta edeltävän vuoden joulukuun 31. päivänä vähintään 18-vuotias.

Alle 18-vuotias voi hakea sopimusta, jos hän on solminut avioliiton, harjoittaa maataloutta yhteisomistajana yhdessä vanhempansa kanssa tai ikää koskevasta vaatimuksesta poikkeamiseen on muita erityisiä syitä. Jos maa- ja puutarhataloutta harjoitetaan useamman viljelijän toimesta tai yhteisömuodossa, sopimuksen tekemisen edellytyksenä on, että vähintään yksi viljelijä, yhteisön jäsen, osakas tai yhtiömies täyttää ikää koskevan vaatimuksen. Ikäedellytys ei koske julkisoikeudellisia yhteisöjä, yhdistystä, säätiötä, koulutilaa ja vankilatilaa.

Sopimuksen tekevät tuenhakija ja se ELY-keskus, jonka toimialueella maatilalan talouskeskus sijaitsee. Jos maatilalla ei ole talouskeskusta, sopimus tehdään sen ELY-keskuksen kanssa, jonka alueella pääosa maatilalan pelloista sijaitsee. Sopimuksen voivat tehdä myös rekisteröity yhdistys tai vesioikeudellinen yhteisö ja se ELY-keskus, jonka toimialueella sopimuksen kohteena oleva alue sijaitsee.

Sopimusalueen on oltava koko sopimuskauden tuenhakijan hallinnassa. Sopimus voidaan tehdä koskemaan myös vuokrattuja alueita edellyttäen, että vuokrasopimus on voimassa vähintään koko sopimuskauden ajan. Vuokrasopimukset on palautettava hakemuksen liitteenä. Tuenhakijan on varauduttava osoittamaan omistamiensa lohkojen hallinta tarvittaessa.

3. Sopimuksen hakeminen

Sopimusta ja sen maksua haetaan sähköisesti Vipu-palvelussa peltotukien haun yhteydessä. Hakemuksen lisäksi tuenhakijan on palautettava sopimuksessa määritellyt pakolliset liitteet.

Hakemuksen liitteenä on oltava:

- [Hoitosuunnitelma](#)
- Jäljennös vuokrasopimuksesta. Vuokrasopimuksen on oltava voimassa vähintään koko sopimuskauden. Vuokrasopimukseen on syytä kirjata toimenpiteet, joita sopimusalueella tullaan tekemään.
- Jos tuenhakija on yhdistys, liitteenä on oltava jäljennös kokouspöytäkirjasta, jossa on päätetty sopimuksen hakemisesta.

Tarkempi ohje sopimuksen hakemiseen Vipu-palvelussa:

- [Vipu-ohje: Lohkotietojen ilmoittaminen ja peltotukien haku](#)

Kaikki sopimukselle haettavat peruslohkot ja peruslohkokohtaiset tiedot on ilmoitettava hakemuksella.

Pienin ala, jolle sopimus voidaan tehdä, on yhteensä vähintään 0,30 hehtaaria. Pienin yksittäinen peruslohko voi olla vähintään 0,05 hehtaaria. Sopimusala voi koostua useasta vähintään 0,05 ha:n kokoisesta peruslohkosta.

Sopimuksen tekemisen jälkeen sopimuslohkot tulee ilmoittaa vuosittain Vipu-palvelussa peltotukien haussa lohkotiedot- välilehdellä. Sopimukselle tulee hakea myös maksua vuosittain Vipu-palvelussa peltotukien haun yhteydessä Haettavat tuet -välilehdellä. Sopimus ei pysy voimassa, jos sopimuksen perusteella

maksettavan ympäristökorvauksen vuosittaista maksua ei haeta, paitsi jos maksun hakematta jättäminen on aiheutunut ylivoimaisen esteen tilanteesta.

4. Korvauksen määrä ja maksaminen sopimuksesta

Toimenpiteessä on yksi korvaustaso. Vuosittainen korvaus kaikille kosteikkojen hoitosopimukseen ilmoitetuille peruslohkoille on 500 €/hehtaari.

Sopimus ei voi sisältää sellaisia toimenpiteitä, joiden [toteuttamisesta maksetaan jo muuta](#) Euroopan unionin tai kansallisen tukijärjestelmän tukea tai jotka viljelijä on velvoitettu tekemään muun lainsäädännön perusteella. Tällaisia muita tukijärjestelmiä ovat esimerkiksi Helmi-hankkeen tuella tehtävät hoitotoimenpiteet.

Korvausta voidaan maksaa kasvulohkolle silloin, kun sen pinta-ala on vähintään 0,05 hehtaaria. Korvauksen maksamisen edellytyksenä on, että maksettavan korvauksen määrä sopimusvuodelta on korvauksen saajaa ja yksittäistä korvausta kohden vähintään 100 euroa.

Korvaukseen oikeutettu pinta-ala todetaan vuosittain peltotukihakemuksella annettujen tietojen sekä ELY-keskuksen tekemän hallinnollisen tarkastuskäynnin tai ELY-keskuksen valvomien tilojen valvontatietojen perusteella.

Korvaus voidaan maksaa vuosittain sen jälkeen, kun mahdolliset valvonnat on saatettu päätökseen ja kyseessä olevan sopimuksen ehtoja on noudatettu. Korvaus maksetaan ensimmäisen kerran sinä vuonna, kun sopimuskausi alkaa.

Korvauksen määrää ja ehtoja voidaan muuttaa sopimuskauden aikana, jos Euroopan unionin lainsäädännön muutokset, päällekkäisen maksun estäminen tai perustasoa koskevat muutokset sitä edellyttävät. Jos korvauksensaaja ei hyväksy tällaista mukautusta, hänellä on oikeus luopua sopimuksesta ilman takaisinperintää.

5. Sopimuksen tekemisen vaatimukset

Kosteikkojen hoitoa koskevan ympäristösopimuksen tekemisen edellytyksenä on, että suunnitellut hoitotoimenpiteet ovat tarkoituksenmukaisia Suomen yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelmassa vuosille 2023–2027 asetettujen luonnonvarojen kestäväen käytön ja ympäristön tilan kannalta. Sopimusaluetta on hoidettava ja kunnostettava hoitosuunnitelman mukaisesti.

Sopimukseen soveltuva ala

Sopimus voidaan tehdä alla luetelluista kohteista, joita hoidetaan vuosittain hoitosuunnitelman mukaisesti. Sopimuskohteen hoidon päätavoitteita voivat olla maatalouden aiheuttaman vesistökuormituksen vähentäminen, ilmastomuutoksen hillitseminen tai luonnon yksipuolisen maatalousalueen elinympäristöjen monimuotoisuuden parantaminen. Sopimuksen kohteena olevan alan on oltava pellon ulkopuolista aluetta. Pellon ulkopuolisella alueella tarkoitetaan alaa, joka on maankäyttölajiltaan muuta alaa. Sopimukseen hyväksytty ala ei ole enää [maatalousmaata](#).

Sopimus voidaan tehdä:

- kosteikkoalueen hoidosta,
- tulva-alueen hoidosta
- luonnonmukaistetun uoman hoidosta
- kaksitasouoman hoidosta
- tulvatasanteen hoidosta ja niiden hoidon kannalta riittävästä reuna-alueesta
- tulvapellostä ja niiden hoidon kannalta riittävästä reuna-alueesta.
- pienten kosteikkojen hoidosta
- pohjapatojen hoidosta
- tulvapeltoalueiden hoidosta
- entiselle turvepellolle, suon kaltaiseksi alueeksi vetettävästä alueesta, jos se on perustettu Ei-tuotannollisen investoinnin korvauksella.

Lisäksi sopimus voidaan tehdä kosteikkokohteesta, joka on:

- perustettu ei-tuotannollisen investoinnin korvauksella
- ollut aiemmillä ohjelmakausilla vastaavassa sopimuksessa ja sitä on hoidettu ehtojen mukaisesti
- pieni kosteikko tai tulvapelto, joka on ollut aiemmallä ohjelmakaudella luonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoidon sopimuksessa
- perustettu muulla rahoituksella ja joka täyttää ei-tuotannollisen investoinnin vaatimukset

Alat, joista ei voi tehdä sopimusta

Sopimukseen ei hyväksytä alaa

- vesiensuojelu- tai monimuotoisuusarvoja vailla olevien kastelualtaiden hoidosta
- alueen sellaisesta hoidosta, jossa tavoitteena on alueen muuttaminen järveksi tai lammeksi
- kohteesta, jossa valumavesien aiheuttaman kuormituksen voidaan katsoa olevan peräisin pääasiassa muualta kuin maataloudesta
- entisistä turvesoista, joilla on kasvatettu ruokohelpeä.

6. Hoitosuunnitelma

Tuenhakijan on toimitettava sopimushakemuksen liitteenä sopimusalueen hoitosuunnitelma, jossa on yksilöitävä alueella tehtävät vuosittaiset hoitotoimenpiteet peruslohkoittain sekä toimenpiteiden aikataulu. Sopimus perustuu ELY-keskuksen hyväksymään hoitosuunnitelmaan, jota tuenhakija sitoutuu toteuttamaan koko sopimuskauden ajan.

Hoitosuunnitelmassa on kuvattava

- a. Suunnitellun hankkeen ja suunnitellun hoidon yleiskuvaus ja tavoitteet, joiden perusteella voidaan arvioida alueen luonto- ja maisema-arvoja tai merkitystä maatalouden vesiensuojelussa.
- b. Kosteikon hoidon päätavoite ja selostus, miten suunnitellut toimenpiteet kohteen sijainnin, laajuuden ja laadun mukaan edistävät koko sopimuksen tavoitteiden saavuttamista.
- c. Peruslohkokohtaisesti toteutettavat perustamis-, hoito- ja muut toimenpiteet ja niiden toteutusaikataulu vuosittain.
- d. [Selvitys kaksinkertaisesta rahoituksesta](#). Selvitys toimenpiteistä, joiden toteuttamisesta maksetaan jo muuta Euroopan Unionin tai kansallisen tukijärjestelmän tukea.
- e. Sopimuksen vähimmäisvaatimusten mukaiset hoidon vaatimukset ja rajoitukset, jos lohko sijaitsee [Natura 2000](#)- tai suojelualueella.
- f. Kohteen rakennepiirustus. [Ohje rakennepiirrustuksen tekemiseksi](#).

- g. Tarvittaessa selvitys siitä, millaisilla ennakoivilla toimilla sopimukseen haetuilla peruslohkoilla mahdollisesti olevaa suurepetouhkaa pyritään vähentämään, jos joidenkin sopimukseen haettujen lohkojen hoitomuotona on laidunnus.

Hoitosuunnitelmaksi voidaan hyväksyä myös Metsähallituksen tai ELY-keskuksen toimenpide- tai työkohdesuunnitelma. Hoitosuunnitelman teettämiseen voi saada [EU:n maaseuturahastosta tuettua neuvontaa](#).

7. Sopimusalueen hoitotoimenpiteet

Hoitosuunnitelmaan kirjatulla hoitotoimenpiteillä säilytetään tai edistetään sopimusalueen tavanomaista arvokkaampia luonto- tai maisema-arvoja. Toimenpiteiden on perustuttava paikallisen luonnon edellytyksiin.

Sopimusalueella toteutettavista hoitotoimenpiteistä on pidettävä hoitopäiväkirjaa sitä mukaa kuin toimenpiteitä toteutetaan tai tiedot on merkittävä peruslohkokohtaisiin muistiinpanoihin.

Hoitotoimenpiteet on aloitettava jokaisella ympäristösopimukseen sisältyvällä peruslohkolla ensimmäisenä sopimusvuotena, ellei hyväksytty suunnitelma muuta edellytä.

Kosteikkojen hoitotoimenpiteet

Sopimuksen kohteena olevan alan hoidon on edistettävä maatalouden aiheuttaman vesistökuormituksen vähentämistä, hillittävä ilmastonmuutosta kosteikoksi muutetulla turvepellolla tai parannettava luonnonlaatu yksipuolisen maatalousalueen elinympäristöjen monimuotoisuutta tai edistettävä riista-, kala- tai raputaloutta.

Maatalouden vesiensuojelua ja luonnon monimuotoisuutta edistävien kosteikkojen hoitotoimenpiteet

Maatalouden vesiensuojelua edistävän kosteikkojen toiminta hidastaa veden kulkua ja edistää ravinteiden pidättymistä. Maatalousluonnon monimuotoisuutta edistävän kosteikon toiminta suosii monipuolista kosteikkojen eliölaajistoa ja voi edistää uhanalaista lajistoa tai on hyödyksi läheiselle Natura 2000 -alueelle tai muulle suojelualueelle.

Kosteikkojen vuotuisia hoitotoimenpiteitä voivat olla:

- lietteen poisto tarvittaessa
- mahdollisten kemiallisten saostusaineiden poisto ja lisäys
- pohjapatojen muodostaminen
- patojen ja uoman hoitotoimet
- vedenpinnan sääntely sekä
- kosteikon tai uoman reuna-alueiden kasvillisuuden niitto, kasvijätteen poiskorjuu ja muut vastaavat toimenpiteet. Niittojäte voidaan käyttää hyödyksi.

Kasvihuonekaasupäästöjä ehkäisevien kosteikkojen hoitotoimenpiteet

Luonnonmukaistettujen uomien ja kaksitasouomien hoitotoimenpiteet ovat:

- pohjapatojen kunnosta huolehtiminen,

- eroosiosuojausten ja muiden veden virtaamaa hidastavien rakenteiden kunnossapito,
- uoman ja tulva-alueiden vedenjohtokyvyn toimivuudesta huolehtiminen
- uoman reuna-alueiden kasvillisuuden hoito
- tulvatasanteiden avoimuuden ylläpito.

Tulva-alueiden hoitotoimenpiteitä ovat:

- kasvillisuuden poisto tarvittaessa
- alueelle laskeutuneen maa-aineksen poisto.
- mahdollisten reuna-alueiden hoito reuna-alueiden kasvillisuuden niitto, kasvijätteen poiskorjuu ja muut vastaavat toimenpiteet.

Turveltojen ennallistamisen hoitotoimenpiteitä ovat:

- vedenpinnan korkeuden tarkkailu, patorakenteista huolehtiminen ja sen pitäminen riittävällä korkeudella turpeen hajoamisen aiheuttamien kasvihuonekaasupäästöjen ehkäisemiseksi, sekä mahdollisten reuna-alueiden hoito reuna-alueiden kasvillisuuden niitto, kasvijätteen poiskorjuu ja muut vastaavat toimenpiteet.
- Turveltoa koskevassa kosteikkojen hoitokohteen vesitaloutta on muutettu siten, että pohjaveden pinta nousee pysyvästi tasolle, joka tehokkaasti ehkäisee turpeen hajoamista.

Sopimusaluetta saa laiduntaa, jos se ei haittaa luonnon monimuotoisuutta tai vesiensuojelua. Jos aluetta laidunnetaan, maanpinta on pidettävä kasvipeitteisenä. Kosteikon hoitotoimenpiteisiin voi sisältyä vieraslajien tehostettua torjuntaa.

Sopimusalueella ei saa käyttää kasvinsuojeluaineita. Hoitotoimenpiteet ei saa aiheuttaa haittaa uhanalaisille lajeille tai luontotyypeille, viljeltävien alueiden kuivatustilanteen heikkenemistä tai muuta vastaavaa haittaa toimenpidealueen ulkopuolella.

Hoitosuunnitelmaan on kirjattava erikseen hoitotoimenpiteet, joita toteutetaan, jos

- alue sijaitsee Natura-alueella*
- alueella on uhanalaisen kasvi- tai eläinlajin esiintymispaikka**
- alueella on tiukasti suojellun eläinlajin esiintymispaikka***
- alueella on erityisiä lajeja tai luontotyyppijä****

*luonnonsuojelulaki 9/2023, 33 §

** luonnonsuojelulaki 9/2023 luku3., 4. ja 6. luku.

***Neuvoston direktiivi 92/43/ETY luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta, liite 2,4 ja 5 tarkoitetut lajit.

****Neuvoston direktiivin 79/409/ETY liitteessä 1 tarkoitetut lajit, uhanalaiset lajit tai luontotyytit.

8. Vähimmäistason vaatimukset

Sopimuslohkot ovat maatalousmaan ulkopuolista aluetta.

Jos sopimukseen kuuluva lohko sijaitsee suojelualueella, on [vähimmäistason vaatimuksina](#) noudatettava

- luonnonsuojelulain (9/2023) 34 ja 37 §:ää, 38 §:n nojalla tehtyjä päätöksiä, 47 ja 48 §:n nojalla tehtyjä suojelupäätöksiä, 49 ja 51 §:ää sekä 79 §:n nojalla tehtyjä lintuja koskevia suojelupäätöksiä
- Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 12 ja 15 §:ää.

Näistä vaatimuksista tulevat mahdollisesti hoitoa koskevat rajoitukset on mainittava hoitosuunnitelmassa.

Vähimmäistason vaatimukset L (9/2023)

34 §:

- Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää.

37 §:

- Jos toimenpide saattaa merkittävästi heikentää Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja, tuenhakijan ilmoitettava siitä ELY-keskukseen. Ilmoitusta ei tarvitse tehdä, jos toimenpide edellyttää viranomaisen lupaa tai viranomainen on jo tehnyt ilmoituksen. Ilmoitus on tehtävä kirjallisesti vähintään 30 vuorokautta ennen toimenpiteeseen ryhtymistä ja sen tulee sisältää tiedot toimenpiteestä, sen toteuttamistavasta ja vaikutuksista alueen suojelutavoitteisiin.

38 §:

- Jos ELY-keskukselle ed.m pykälän mukainen toimenpide voisi merkittävästi heikentää Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja, ELY-keskuksen on 30 vuorokauden kuluessa ilmoituksen saapumisesta kiellettävä toimenpiteeseen ryhtyminen tai rajoitettava sitä. Sitä ennen ELY-keskuksen tulee neuvotella eri vaihtoehtoista toimenpiteen toteuttamiseksi tuenhakijan kanssa.

47 §:

- ELY-keskus voi maanomistajan hakemuksesta tai suostumuksella päätöksellään perustaa yksityisen luonnonsuojelualueen 43 §:n 2 momentissa tarkoitettut perustamisedellytykset täyttävälle alueelle. Harkittaessa alueen perustamista on otettava huomioon myös muut yleiseen etuun liittyvät näkökohdat. Yksityistä luonnonsuojelualuetta ei saa perustaa, elleivät maanomistaja ja ELY-keskus ole sopineet alueen rauhoitusmääräyksistä ja aluetta koskevista korvauksista.
- ELY-keskus voi ilman maanomistajan hakemusta tai suostumusta päätöksellään perustaa luonnonsuojelualueeksi sellaisen yksityisen alueen, joka sisältyy valtioneuvoston hyväksymään luonnonsuojeluohjelmaan tai jonka suojelu on valtioneuvoston Natura 2000 -verkoston toteuttamista koskevan periaatepäätöksen mukaan toteutettava tässä luonnonsuojelulaissa säädetysti.

48 §:

- ELY-keskus ja yksityinen maanomistaja voivat luonnon- tai maisemansuojelun edistämiseksi tehdä sopimuksen perustamisedellytykset täyttävän alueen määräaikaisesta rauhoittamisesta joko kokonaan tai tiettyjen toimenpiteiden osalta. Sopimus saadaan tehdä enintään 20 vuodeksi kerrallaan ja sopimus on voimassa, vaikka alue siirtyy uudelle omistajalle.

49 §:

- Kansallispuistossa ja luonnonpuistossa on luontoa muuttava toiminta kielletty. Näillä alueilla ei saa:
  - rakentaa rakennuksia, rakennelmia eikä teitä
  - ottaa maa-aineksia tai kaivoskivennäisiä eikä vahingoittaa maa- tai kallioperää
  - ojittaa
  - ottaa taikka vahingoittaa sieniä, puita, pensaita tai muita kasveja tai niiden osia

- pyydystää, tappaa tai hätyyttää luonnonvaraisia selkärangaisia eläimiä tai hävittää niiden pesiä eikä pyydystää tai kerätä selkärangattomia eläimiä eikä
- ryhtyä muihin kuin 1–5 kohdassa tarkoitettuihin toimiin, jotka vaikuttavat epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan, eliölajien säilymiseen taikka alueen perustamistarkoitukseen.
- Oikeudesta kieltää tai rajoittaa liikkumista, leiriytymistä, maihinnousua sekä kulkuneuvon pitämistä luonnonsuojelualueella säädetään 56 §:ssä.

51 §:

- Kansallispuistossa ja luonnonpuistossa saadaan sen perustamistarkoitusta vaarantamatta Metsähallituksen luvalla:
  - pyydystää tai tappaa eläimiä, kerätä sieniä ja kasveja tai niiden osia, eläinten pesiä ja kivennäisnäytteitä tutkimusta tai muuta tieteellistä tarkoitusta tai opetusta varten
  - vähentää muiden kuin 50 §:n 3 momentissa tarkoitettujen kasvi- ja eläinlajien yksilöiden lukumäärää, jos ne ovat liian runsaslukuisia tai muutoin vahingollisia
  - poistaa sellaisia riistaeläinlajien yksilöitä, jotka aiheuttavat ilmeisen uhan ihmisen turvallisuudelle tai uhkaavat aiheuttaa omaisuudelle merkittävää taloudellista vahinkoa
  - kalastaa muutoinkin kuin kalastuslain 7 §:ssä tarkoitetulla tavalla
  - rakentaa poronhoitoon liittyviä rakennuksia ja rakennelmia
  - laskeutua ilma-aluksella
  - entistää ja kunnostaa muitakin kuin 50 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja rakennuksia ja rakennelmia.
- Lupa poiketa rauhoitussäännöksistä annetaan määräaikaisena ja se saa olla voimassa enintään kymmenen vuotta kerrallaan.
- Tässä pykälässä tarkoitettuun lupaan saadaan liittää ehtoja. Ehdot voivat sisältää ajallisia tai alueellisia rajoituksia taikka toimia, joita hakijan on noudatettava toiminnasta suojeluarvoille aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi.
- Jos lupaan perustuva oikeus siirretään toiselle, on siirrosta viipymättä ilmoitettava Metsähallitukselle. Luvan aikaisempi haltija vastaa kaikista lupaan liittyvistä velvoitteista, kunnes hänen tilalleen on hakemuksesta hyväksytty toinen.

79 §

- ELY-keskus voi päättää suojella lintudirektiivin 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettun tai direktiivin liitteessä I mainitun eliölajin taikka luontodirektiivin liitteessä II mainitun eliölajin suotuisan suojelutason saavuttamisen tai säilyttämisen kannalta merkittävän esiintymispaikan.
- Suojelupäätöksessä on määriteltävä esiintymispaikan rajat. Esiintymispaikkaa ei saa hävittää eikä heikentää. Kielto tulee voimaan, kun päätös on annettu tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille.

9. Hallinnollinen tarkastuskäynti

Sopimukseen haetuille peruslohkoille tehdään ELY-keskuksen toimesta hallinnollinen tarkastuskäynti eli maastokatselmointi. Katselmointikäynti tehdään viimeistään sopimuksen toisen kasvukauden aikana.

Maastokatselmoinnissa tarkastetaan

- sopimukseen haettujen peruslohkojen sopivuus sopimukseen, pinta-alat sekä otetaan paikkaan sidottuja valokuvia sopimuslohkoilta.
- hoitotoimenpiteiden riittävyys sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Maastokatselmoinnin perusteella sopimuksen peruslohkojen aloja voidaan muuttaa. Jos katselmoinnissa havaitaan sopimukseen kelpaamatonta alaa, ELY-keskuksen käsittelijä piirtää alan oikeaksi ja sopimuksessa tukikelvottomalle alalle mahdollisesti maksetut edellisen vuoden tuet peritään takaisin. Katselmoinnissa voidaan poistaa peruslohkoja tai pienentää tai suurentaa niiden alaa. Katselmointivuonna maksetaan sopimuslohkolle korvausta katselmoinnissa hyväksytyin alan mukaisesti ja hyväksyty ala näkyy seuraavan vuoden tukihakemuksella Vipu-palvelussa. Jos peruslohkon ala kasvaa katselmoinnissa, isommalle alalle maksetaan korvausta seuraavasta vuodesta alkaen. Katselmoinnista lähetetään tuenhakijalle Maastokatselmoinnin tulos.

10. Valvonta ja seuraamukset

Sopimusehtojen noudattamisen tarkastamiseksi viranomaisilla on oikeus tehdä hallinnollisia tarkastuskäyntejä ja tilalla tehtäviä tarkastuksia. Korvauksensaaja on velvollinen korvauksetta esittämään tarkastusta suorittavalle kaikki korvaukseen liittyvät asiakirjat ja muutoinkin tarvittaessa avustamaan tarkastuksessa.

Korvausta voidaan alentaa tai korvaus voidaan jättää maksamatta, jos Euroopan unionin lainsäädäntö tai kansallinen lainsäädäntö tätä edellyttää tai jos korvauksentuenhakija on jättänyt noudattamatta sopimukseen perustuvia korvauksen ehtoja. Tehtävän vähennyksen määrään vaikuttavat korvauksen ehtoja koskevan laiminlyönnin vakavuus, laajuus, kesto ja toistuvuus.

Jos valvonnassa todetaan, että korvauksensaaja ei ole noudattanut sopimusehtoja, ehdollisuuden ehtoja tai jos sopimuksen mukaisissa pinta-aloissa on virheitä, voidaan korvauksensaajalle maksettavaa ympäristökorvausta vähentää siten kuin siitä erikseen säädetään.

Uutta ympäristösopimusta ei voi tehdä, jos valvonnassa on todettu, että korvauksen saaja on jättänyt olennaisesti noudattamatta vastaavaan sopimukseen perustuvia korvauksen ehtoja korvauksen hakemista edeltävän kahden sopimusvuoden aikana.

11. Sopimuksen siirtäminen

Sopimus voidaan siirtää:

- siirtämällä koko sopimus, esim. koko tilan hallinnan siirron vuoksi
- jakamalla sopimus, jolloin osa sopimuslohkoista siirtyy toiselle henkilölle

Jos koko maatila siirretään toiselle henkilölle sopimuksen voimassaolon aikana, sopimuksen vastaanottaja voi jatkaa sopimusta sen jäljellä olevan voimassaoloajan, jos hän täyttää sopimuksen ehdot.

Sopimuksen siirtämistä on haettava 15 työpäivän kuluessa omistus- tai hallintaoikeuden siirtymisestä toimittamalla [lomake 160](#) ELY-keskukseen.

12. Sopimuksen pinta-alan muutokset

Sopimukseen sisältyvää alaa voidaan muuttaa sopimuskauden aikana valvonnan, hallinnollisen tarkastuskäynnin, peltolohkokisterin ajantasaistuksen tai korvauksen saajan hakemuksen perusteella.

Sopimusalan väheneminen

Sopimuksen pinta-ala voi vähentyä ilman takaisinperintää, jos

- sopimusalan hallinta siirretään toiselle tuenhakijalle ja jos sopimukseen sisältyvä ala ei poistamisen jälkeen laske alle 0,30 hehtaarin vähimmäisalan.
- sopimusehtojen mukaista hoitoa ei enää jatketa, mutta ala jää kuitenkin tuenhakijan hallintaan.
- on kyse ylivoimaisen esteen tai poikkeuksellisen olosuhteen tilanteesta.

Sopimusalan lisääminen

Sopimukseen voi lisätä vuosittain sopimukseen soveltuvaa alaa, jos valtion talousarvion määrärahatilanne sen sallii. Ruokavirasto ilmoittaa vuosittain peltotukien haun yhteydessä, jos lisäalojen hakeminen on mahdollista. Alan lisäämisen on oltava sopimuksen toteuttamisen kannalta tarkoituksenmukaista. Lisäala tarkastetaan hallinnollisella tarkastuskäynnillä. Alan lisäämistä voi hakea Vipu-palvelussa. Lisäalasta on muodostettava omat peruslohkot.

13. Sopimuksen muuttaminen

Sopimuksen mukaisia toimenpiteitä voidaan tarvittaessa tarkentaa sopimuksen voimassaoloaikana, jotta sopimukselle asetetut tavoitteet eivät vaarantuisi.

Sopimuksen toimenpiteiden muuttamista voi hakea ELY-keskuksesta seuraavan peltotukien haun päättymiseen mennessä.

Jos hoitosuunnitelmaan kirjattu laiduntaminen ei ole mahdollista luonnonolosuhteiden, ylivoimaisen esteen tai sopimusalueen luontoarvoille aiheutuvan haitan vuoksi, tuenhakijan on haettava hoitotoimenpiteen vaihtamista erikseen kirjallisesti ELY-keskuksesta.

ELY-keskuksen sopimuksen tarkentamista koskevasta päätöksestä voi hakea oikaisua.

14. Tuenhakijan ilmoitusvelvollisuus ja asiakirjojen säilyttäminen

Tuenhakijan on viipymättä ilmoitettava korvauksen myöntäneelle ELY-keskukselle sellaisesta korvauksen saajaa tai tuettavaa toimintaa koskevasta olosuhteiden muutoksesta, joka saattaa vaikuttaa korvauksen määrään tai aiheuttaa korvauksen takaisinperimisen tai lakkauttamisen. Muutos voi olla esimerkiksi koko tilan tai sen osan myynti tai vuokraus toiselle viljelijälle.

Tuenhakija on velvollinen antamaan korvauksen myöntävälle ELY-keskukselle korvauksen myöntämisen ja maksamisen edellytyksiä koskevat oikeat ja riittävät tiedot.

Tuenhakijan on säilytettävä korvauksen ehtoihin liittyvät muistiinpanot ja todistukset vähintään neljän vuoden ajan sopimuskauden päättymisestä.

15. Sopimuksesta luopuminen

Ympäristösopimuksesta voi luopua ilman takaisinperintää, jos:

- ympäristösopimukseen kuuluva ala vähenee sopimuksen siirtämisen johdosta alle vähimmäismäärän.
- luopumisen syynä on ylivoimainen este tai poikkeuksellinen olosuhde. Tuenhakijan on esitettävä ylivoimaisesta esteestä riittävät todisteet kirjallisesti. Esimerkiksi työkyvyttömyyseläkkeen osalta tällainen on lääkärinlausunto tuenhakijan terveydentilasta.

Sopimuksesta luopumista koskeva ilmoitus, kuten myös ilmoitus ylivoimaisten esteiden aiheuttamasta sopimuksesta luopumisesta, on tehtävä kirjallisesti ELY-keskukseen ennen luopumista ja ylivoimaisen esteen ollessa kyseessä viipymättä ja viimeistään 15 työpäivän kuluessa siitä, kun tuenhakijan tai hänen oikeudenomistajansa on mahdollista tehdä tässä tarkoitettu ilmoitus.

Tapaukset, joissa vuosittainen maksu on jäänyt hakematta, katsotaan sopimuksesta luopumiseksi, mutta näistä aiheutuu takaisinperintä.

Uutta ympäristösopimusta ei tehdä, jos korvauksen saaja on kesken sopimuskauden luopunut vastaavasta sopimuksesta eikä luopumisesta ole kulunut kahta vuotta.

Uutta ympäristösopimusta ei voi tehdä, jos valvonnassa on todettu, että korvauksen saaja on jättänyt olennaisesti noudattamatta vastaavaan sopimukseen perustuvia korvauksen ehtoja korvauksen hakemista edeltävän kahden sopimusvuoden aikana.

16. Sopimuksen purkaminen ja maksetun korvauksen takaisinperiminen

ELY-keskus voi purkaa sopimuksen, jos sopimuksen tehnyt tuenhakija tai tuenhakija, jolle sopimus on myöhemmin siirretty, on salannut sopimuksen tekemiseen olennaisesti vaikuttavan seikan tai antanut sellaisesta virheellistä tietoa. Sopimus voidaan purkaa myös, jos sopimuksen haltija rikkoo sopimusehtoja. Jos ympäristösopimus puretaan, sopimuksen perusteella maksettu korvaus on perittävä takaisin koko sopimuskaudelta.

Virheellisesti tai perusteetta maksettu korvaus peritään takaisin, jos

- korvauksen myöntämisen tai maksamisen edellytykset eivät ole täyttyneet;
- hallinnollisella tarkastuskäynnillä havaitaan sopimukseen kelpaamatonta alaa;
- korvauksensaaja ei ole noudattanut korvauksen ehtoja;
- hän on antanut sellaisen virheellisen tai puutteellisen tiedon, joka on olennaisesti vaikuttanut korvauksen myöntämiseen tai maksamiseen;
- korvauksensaaja kieltäytyy avustamasta tarkastuksessa tai
- Euroopan unionin lainsäädäntö tätä edellyttää.

Tuen takaisinperimisestä päättää korvauksen myöntänyt viranomainen.

Perusteettomasti tai liikaa maksetulle määrälle voidaan periä korkoa maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (1334/2022) 42 §:n mukaan. Perittäväälle määrälle on suoritettava korkolain [\(633/1982\) 4 §:n](#) 1 momentissa tarkoitettua vuotuista viivästyskorkoa. Korko lasketaan sen ajan perusteella, joka alkaa 60 päivää takaisinperintäpäätöksen tekemisajankohdasta ja päättyy saatavan suorittamisajankohtaan tai, jos saatava vähennetään myöhemmin maksettavasta erästä, vähennyksen tekemisajankohtaan.

Periminen toimitetaan siinä järjestyksessä mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) on säädetty.

17. Tietojen toimittaminen ja tuen julkisuus

Toimivaltaisella viranomaisella tai Ruokavirastolla on oikeus saada tuensaajalta tukien seuranta- ja vaikuttavuuden arviointia varten tarpeelliset selvitykset ja seurantatiedot

Lisäksi EU-lainsäädäntö edellyttää, että jäsenvaltion on julkaistava hakupalvelussa tiedot tuensaajalle Euroopan maatalouden tukirahastosta ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta maksetuista tuista mukaan lukien yksityishenkilöiden tukitiedot. Tietojen toimittamisesta ja tukien julkisuudesta on kerrottu tarkemmin Peltotukien hakuoppaan luvussa [Maataloushallinnon rekisteritietojen julkisuus ja luovuttaminen](#).

18. Ylivoimainen este

Ylivoimaisesta esteestä on kerrottu tarkemmin Peltotukien hakuoppaan luvussa [Ylivoimainen este ja poikkeuksellinen olosuhde tukihaun jälkeen](#).

Sopimuksen hakeminen voi estyä tai sopimuksen maksun hakeminen voi vähentyä sopimuskauden aikana ylivoimaisen esteen vuoksi. Vapaamuotoinen, kirjallinen ilmoitus ylivoimaisesta esteestä pitää toimittaa ELY-keskukseen 15 työpäivän kuluessa siitä, kun se on ollut mahdollista toimittaa.

Jos sopimuksesta luopumisen syynä on ylivoimainen este, korvausta ei peritä takaisin.

19. Muutoksenhaku

Tuenhakija voi hakea muutosta sopimus- ja tukipäätökseen tekemällä kirjallisen oikaisuvaatimuksen päätöksen tehneelle ELY-keskukselle 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Sopimusehdot: Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoito 2024

Julkaisupäivä: 8. huhtikuuta 2024

Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitosopimus (*jatkossa Vipu-palvelussa ja muissa ohjeissa Maatalousluonnon ja maisemanhoitosopimus*) on luonnon monimuotoisuutta ja maisemaa edistävä ympäristösopimus. Sopimuksen kohde voi olla perinnebiotooppi tai luonnonlaidun, joka on pellon ulkopuolista aluetta. Sopimuksen vähimmäispinta-ala on 0,3 hehtaaria.

Sopimuksen perusteella maksetaan

- vuosittaista hoitokorvausta, joka perustuu erilliseen hoitosuunnitelmaan.
- erikseen haettavaa aitaamis- ja/tai kunnostusraivauskorvausta tai petoaitakorvausta.

Sopimusalueen hoidon tulee edistää maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman kunnostamista ja säilyttämistä. Hoitotoimenpiteillä tulee säilyttää tai edistää sopimusalueen tavanomaista arvokkaampia luonto- tai maisema-arvoja hoitamalla kasvi- ja eläinlajien säilymisen ja lisääntymisen sekä viljelymaiseman kannalta tärkeitä alueita tai kohteita. Sopimus edellyttää sopimusalueen vuosittaista laiduntamista tai hoitamista niittämällä ja niittojätteen poiskorjuulla. Hoitotoimia voivat lisäksi olla hoitosuunnitelmassa osoitettujen tarpeiden mukaisesti esimerkiksi puiden ja pensaiden ylläpitoraivaus, raivausjätteen korjuu sekä lehtipuiden lehdestys tai muut vastaavat toimenpiteet, kuten kohteen luontoarvojen edistämistä vaikeuttavan kasvillisuuden poisto. Toimenpiteiden on perustuttava hyväksytyyn hoitosuunnitelmaan. Sopimusta ei voida tehdä, jos hoitotoimiksi esitetään vain alueen raivaushoitoa ja/tai aitaamista. Sopimuksen mukaista hehtaariperusteista korvausta maksetaan vuosittain sopimusalueella toteuttavista toimenpiteistä.

Hoitosuunnitelmaan tulee sisällyttää tieto alueen aitaamisesta ja kunnostusraivauksesta suunnitelman mukaisen hoidon mahdollistamiseksi. Petoaitatarve on mahdollista lisätä hoitosuunnitelmaan sopimuskauden aikana. Aitaamis- ja/tai kunnostusraivauskorvaus sekä petoaitakorvaus maksetaan lohkolle vain yhtenä vuotena sopimuksen aikana.

Sopimusta ei tehdä esim. alueelle, jota hoidetaan muulla julkisella rahoituksella, tai jonka julkisella rahoituksella toteutettava kunnostus on kesken. Lohkolle, joka on peruskunnostettu muulla julkisella rahoituksella, ei voida maksaa maatalousluonnon ja maiseman ympäristösopimuksen mukaista aitaamis- tai raivaamiskorvausta.

Korvauksen määrä maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimuksista on 460 €/ha/vuosi. Valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaista perinnebiotooppikohteista korvaus maksetaan korotettuna, jolloin korvaus on 610 €/ha/vuosi. Aitaamistoimenpiteestä maksetaan 1500 €/ha, kunnostusraivaustoimenpiteestä 450 €/ha ja petoaitaustoimenpiteestä 2400 €/ha. Korvausta maksetaan koko maassa.

1. Sopimuskauden pituus

Maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimuksen sopimuskausi on viisi vuotta. Sopimuskausi ja -vuosi alkavat 1.5. sinä vuonna, kun sopimusta haetaan. Sopimuskausi ja -vuosi päättyvät 30.4.

Sopimuskauden päätyttyä sopimusta voidaan jatkaa tuenhakijan suostumuksella enintään kahdella vuodella kerrallaan, jos CAP-suunnitelman rahoituskautta pidennetään.

2. Tuenhakijaa koskevat vaatimukset

Sopimusta voi hakea viljelijä tai rekisteröity yhdistys. Myös sellainen tuenhakija, joka ei kuulu ed. mainittuihin ryhmiin ja jolla on ollut kuluvan kauden sopimus, voi hakea myös uuden kauden mukaista sopimusta. Sopimuksen hakemiseen tarvitaan tilatunnus.

Viljelijää koskevat vaatimukset

Viljelijän tulee täyttää [maataloustoiminnan vaatimus](#), jotta hänet voidaan katsoa viljelijäksi.

Maataloustoimintaan sisältyy maataloustuotteiden tuottaminen eli kasvien kasvattaminen pelto- tai puutarhaviljelyn menetelmin sekä tuotantoeläinten pito.

Muu kuin maataloustuotteiden tuottamiseen käytettävä maatalousmaa on niitettävä vuosittain tai pidettävä avoimena laiduntamalla tai muulla vastaavalla tavalla.

Avoimena pitäminen tarkoittaa, että peruslohkolle ei anneta kasvaa pensaita tai puita, kuten tapahtuisi ilman vuosittaista niittoa tai vastaavia toimia, joita ihminen tai tuotantoeläin pystyy tekemään.

Tuenhakija, joka on viljelijä, voi olla

- luonnollinen henkilö
- oikeushenkilö tai
- luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden ryhmä, joka harjoittaa [maataloustoimintaa](#).

Tuenhakijan on oltava sopimusvuotta edeltävän vuoden joulukuun 31. päivänä vähintään 18-vuotias.

Alle 18-vuotias voi hakea sopimusta, jos hän on solminut avioliiton, harjoittaa maataloutta yhteisomistajana yhdessä vanhempansa kanssa tai ikää koskevasta vaatimuksesta poikkeamiseen on muita erityisiä syitä. Jos maa- ja puutarhataloutta harjoitetaan useamman viljelijän toimesta tai yhteisömuodossa, sopimuksen tekemisen edellytyksenä on, että vähintään yksi viljelijä, yhteisön jäsen, osakas tai yhtiömies täyttää ikää koskevan vaatimuksen. Ikäedellytys ei koske julkisoikeudellisia yhteisöjä, yhdistystä, säätiötä, koulutilaa ja vankilatilaa.

Sopimuksen tekevät tuenhakija ja se ELY-keskus, jonka toimialueella maatilán talouskeskus sijaitsee. Jos maatilalla ei ole talouskeskusta, sopimus tehdään sen ELY-keskuksen kanssa, jonka alueella pääosa maatilán pelloista sijaitsee. Sopimuksen voivat tehdä myös rekisteröity yhdistys ja se ELY-keskus, jonka toimialueella sopimuksen kohteena oleva alue sijaitsee.

Sopimusalueen on oltava koko sopimuskauden tuenhakijan hallinnassa. Sopimus voidaan tehdä koskemaan myös vuokrattuja alueita edellyttäen, että vuokrasopimus on voimassa vähintään koko sopimuskauden ajan. Alan hallinnan osoittamiseen ei käy laidunkäyttösopimukset tai muut vastaavat, jossa alan hallinta ei siirry tuenhakijalle. Vuokrasopimukset on palautettava hakemuksen liitteenä. Tuenhakijan on varauduttava osoittamaan omistamiensa lohkojen hallinta tarvittaessa esim. lainhuutotodistuksella.

3. Sopimuksen hakeminen

Sopimusta ja sen maksua haetaan sähköisesti Vipu-palvelussa peltotukien haun yhteydessä. Hakemuksen lisäksi tuenhakijan on palautettava sopimuksessa määritellyt pakolliset liitteet.

Hakemuksen liitteenä on oltava:

- [Hoitosuunnitelma](#)
- *Jäljennös vuokrasopimuksesta.*
  - Vuokrasopimuksen on oltava voimassa vähintään koko sopimuskauden.
  - Vuokrasopimukseen on syytä kirjata toimenpiteet, joita sopimusalueella tullaan tekemään.
  - Metsähallituksen vuokrasopimukseen kirjataan sekä tuenhakijan että Metsähallituksen vastuut ja velvollisuudet sopimukseen haettavalla alalla.
- *Jäljennös kokouspöytäkirjasta*, jossa on päätetty sopimuksen hakemisesta, jos tuenhakija on yhdistys:
- *Inventoinnin tehneen tahon lausunto*, jos hakemuslohkot ilmoitetaan valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaina lohkoina.
  - Lausuntoa ei tarvita, jos lohkojen arvokkuudesta löytyy tieto Vipu-palvelun karttatasolta (Ympäristösopimus -ylempi).

Tarkempi ohje sopimuksen hakemiseen Vipu-palvelussa on luettavissa osoitteessa ruokavirasto.fi/vipu/.

Kaikki sopimukselle haettavat peruslohkot ja lohko-kohtaiset tiedot on ilmoitettava hakemuksella. Lisäksi tuenhakijan on valittava sopimuksen hoitokokonaisuudet.

Pienin ala, jolle sopimus voidaan tehdä, on yhteensä vähintään 0,30 hehtaaria. Pienin yksittäinen lohko voi olla vähintään 0,05 hehtaaria. Sopimusala voi koostua useasta vähintään 0,05 hehtaarin kokoisesta lohkoista.

Vipu-palvelussa ilmoitetaan peruslohkolle sopimukseen kelpaava kasvi lohkon puustoisuuden ja pysyvän nurmen vaatiman kasvillisuuden mukaan. Jos puita on enemmän kuin 50 puuta/ha, ilmoitetaan lohko kasvina Ympäristösopimus puustoinen tai muu ala. Jos puita on vähemmän kuin 50 puuta/ha, lohko ilmoitetaan kasvina Ympäristösopimusala pysyvä nurmi. Pysyvän nurmen vaatimuksesta kerrotaan lisää [luvusta 4](#).

Sopimuksen tekemisen jälkeen sopimuslohkot tulee ilmoittaa vuosittain Vipu-palvelussa peltotukien haussa lohkotiedot-välilehdellä. Maastokatselmoidulle sopimuslohkolle ilmoitetaan maastokatselmoinnissa todettu kasvi. Sopimukselle tulee hakea myös maksua vuosittain Vipu-palvelussa peltotukien haun yhteydessä Haettavat tuet -välilehdellä. Sopimus ei pysy voimassa, jos sopimuksen perusteella maksettavan ympäristökorvauksen vuosittaista maksua ei haeta, paitsi jos maksun hakematta jättäminen on aiheutunut ylivoimaisen esteen tilanteesta.

Hoitosuunnitelmassa voidaan kuvata hoitokokonaisuuksittain toteutettavat toimenpiteet.

Hoitokokonaisuuden voit muodostaa niistä lohkoista, jotka:

- sisältyvät saman aitauksen sisälle ja
- lohkoja hoidetaan samalla eläinmäärällä tai
- lohkoja hoidetaan samanlaisella hoitomuodolla tai
- edellisten lisäksi ko. lohkot ovat samalla suojelualueella tai samassa saarella

Lohkot voi ilmoittaa samaan hoitokokonaisuuteen, vaikka ne olisi jaettu pysyvän nurmen vaatimuksen takia eri lohkoihin. Myös kaikki tilan sopimuslohkot voi ilmoittaa samaan hoitokokonaisuuteen, jos ne laidunnetaan samalla eläinmäärällä eikä niiden olosuhteet muuten poikkea toisistaan, vaikka niihin sovelletaan laidunkiertoa.

4. Pysyvän nurmen vaatimuksen vaikutus sopimuslohkojen ilmoittamiseen.

Jos sopimukseen haettava peruslohko täyttää maatalousmaan ja pysyvän nurmen vaatimuksen, on se oikeutettu saamaan perustulotukea, nuorten viljelijöiden tulotukea tai uudelleenjakotulotukea sekä luonnonhaittakorvausta.

Pysyvän nurmen vaatimuksen täyttää sopimukseen haettu ala, jolla:

- on heinäkasveja tai muita nurmirehukasveja yli 50 % kasvulohkon alasta ja tällöin samalla loholla voi olla myös:
  - muita laidunnettavia ja tuotantoeläinten rehuksi soveltuvia kasveja kuin heinä- ja nurmirehukasveja, joista lehtipensaat ja lehtipuiden taimet voivat olla hajanaisesti yksittäin tai pieninä ryhminä.
- on puita enintään 50 kappaletta hehtaarilla, jos ne ovat kasvulohkolla hajanaisesti.
- ilmakuvalla näkyvät siirtolohkareet ja suuret kivet on rajattu lohkon alasta pois.

Puun määritelmä mukaan puun pitää olla:

- vähintään neljä metriä korkea yksi- tai monirunkoista, monivuotista puuvartista kasvia tai latvuksellista puumaista pensasta, jonka runko ja haarat kasvavat pystyyn tai yläviistoon ja jonka puumaiset varret kasvavat paksuutta ja pituutta sekä alle neljä metriä korkea katajaa.

Pysyvän nurmen vaatimuksen täyttävät lohkot ovat maatalousmaata. Maatalousmaaksi ei kuitenkaan lueta mm. seuraavia aloja:

- Metsämaata, kitumaata, joutomaata ja muuta metsätalousmaata;
- Metsänpohjan kasveja kasvavaa alaa;
- Metsäpuiden taimitarhaa, muuta metsätaloustarkoitukseen kasvatettavaa puiden viljelmää;
- Suota, rakennettua kosteikkoa, turvetuotantoaluetta;
- Kalliota, puistoaluetta, virkistys- tai piha-aluetta;
- Jaloittelutarhaa, tietä, vesistöä
- Metsälaitumet, puustoiset reunavyöhykkeet ja metsäsaarekkeet

[Hallinnollisen tarkastuskäynnin](#) yhteydessä tarkastetaan, onko sopimukseen haettu pysyvän nurmen vaatimusten mukaista.

Sopimuslohkolle voidaan maksaa [luonnonhaittakorvausta](#), jos lohko on korvauskelpoista, pysyvän nurmen vaatimuksen mukaista ja luonnonhaittakorvauksen maksua on haettu peltotukien haussa.

Sopimuslohkolle voidaan maksaa perustulotukea, nuorten viljelijöiden tulotukea ja uudelleenjakotulotukea, jos lohko on pysyvän nurmen vaatimuksen mukaista ja kyseisten tukien maksua on haettu.

4.1 Sopimuslohkoille ilmoitettavat kasvit ja maankäyttölajit

Sopimus voidaan tehdä alalle, joka on maankäyttölajiltaan luonnonlaidun ja niittyä, metsämaata tai muuta alaa. Jos ala on luonnonlaidun ja niittyä, puita voi olla enintään 50 puuta/ha. Jos ala on metsämaata tai muuta alaa, puita voi olla enemmän kuin 50 puuta/ha.

Jos sopimukseen haettava peruslohko täyttää pysyvän nurmen vaatimuksen ja on maankäyttölajiltaan luonnonlaidun ja niittyä, se ilmoitetaan kasvina ”ympäristösopimusala pysyvä nurmi”.

Jos ala ei täytä enää pysyvän nurmen vaatimusta, ja on maankäyttölajiltaan muuta alaa tai metsämaata, se ilmoitetaan kasvina ”ympäristösopimusala puustoinen tai muu ala”.

5. Korvauksen määrä ja maksaminen sopimuksesta

Toimenpiteessä on useita korvaustasoja. Vuosittainen korvaus valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaille kohteille on 610 €/hehtaari ja muille kohteille 460 €/hehtaari. Sopimuslohkolle tai sen osalle on mahdollista hakea maksua yhtenä vuonna sopimuskauden aikana kohteen kunnostamisesta raivaamalla tai aitaustoimenpiteen korvausta.

Taulukko 1. Lohkojen korvaustasot

Toimenpide	Korvaustaso € / hehtaari / vuosi
Maakunnallisesti tai valtakunnallisesti arvokkaaksi luokiteltu perinnebiotooppi	610
Muut alueet	460

Taulukko 2. Lohkolle tai lohkon osalle voi hakea kerran sopimuskauden aikana korvausta kunnostusraivaukseen, aitaamiseen ja petoaitauksen tekemiseen.

Toimenpide	Korvaustaso € / hehtaari
Kunnostusraivaus	450
Aitaaminen	1500
Petoaitaus	2400

Sopimuksen perusteella maksettavaan tiettyyn tukitasoon oikeuttava pinta-ala todetaan ELY-keskuksen tekemällä sopimus päätöksellä.

Sopimus ei voi sisältää sellaisia toimenpiteitä, joiden toteuttamisesta maksetaan jo muuta Euroopan unionin tai kansallisen tukijärjestelmän tukea tai jotka viljelijä on velvoitettu tekemään muun lainsäädännön perusteella. Tällaisia muita tukijärjestelmiä ovat esimerkiksi Helmi-hankkeen tuella tehtävät kunnostukset.

Lohkolle, joka on peruskunnostettu [muulla julkisella rahoituksella](#), ei voida maksaa sopimuksen mukaista aitaus- tai raivaamiskorvausta.

Korvausta voidaan maksaa kasvulohkosta, jos sen pinta-ala on vähintään 0,05 hehtaaria. Korvauksen maksamisen edellytyksenä on, että maksettavan korvauksen määrä sopimusvuodelta on korvauksen saajaa ja yksittäistä korvausta kohden vähintään 100 euroa.

Korvaukseen oikeutettu pinta-ala todetaan vuosittain peltotukihakemuksella annettujen tietojen sekä ELY-keskuksen tekemän hallinnollisen tarkastuskäynnin tai ELY-keskuksen valvonnassa todettujen tietojen perusteella.

Korvaus voidaan maksaa vuosittain sen jälkeen, kun mahdolliset valvonnat on saatettu päätökseen ja kyseessä olevan sopimuksen ehtoja on noudatettu. Korvaus maksetaan ensimmäisen kerran ensimmäisenä sopimusvuonna, kun sopimuskausi alkaa.

Korvausta ei makseta siltä ajalta, kun

- laiduntamisesta pidetään taukoa loispaineen tai uhanalaisen lajin säilymisen edistämiseksi. Tällöin tuenhakijan pitää perua sopimuksen tuki ko. lohkolta ilmoittamalla siitä ELY-keskukseen.
- kunnostusraivaus tai aitaamistoimenpide valmistuu vasta kasvukauden jälkeen. Tällöin tuenhakijan pitää perua sopimuksen tuki ko. lohkolta ilmoittamalla siitä ELY-keskukseen.

Korvauksen määrää ja ehtoja voidaan muuttaa sopimuskauden aikana, jos Euroopan unionin lainsäädännön muutokset, päällekkäisen maksun estäminen tai perustasoa koskevat muutokset sitä edellyttävät. Jos korvauksensaaja ei hyväksy tällaista mukautusta, hänellä on oikeus luopua sopimuksesta ilman takaisinperintää.

6. Sopimuksen tekemisen vaatimukset

Maatalousluonnon ja maiseman hoitoa koskevan ympäristösopimuksen tekemisen edellytyksenä on, että suunnitellut hoitotoimenpiteet ovat tarkoituksenmukaisia Suomen yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelmassa vuosille 2023–2027 asetettujen luonnonvarojen kestävä käytön ja ympäristön tilan kannalta. Sopimusaluetta on hoidettava ja kunnostettava hoitosuunnitelman mukaisesti.

6.1 Sopimukseen soveltuva ala

Sopimus voidaan tehdä alalle, joka on maankäyttölajiltaan luonnonlaidun ja niittyä, metsämaata tai muuta alaa ja jota hoidetaan vuosittain laiduntamalla tai niittämällä ja korjaamalla niittojäte hoitosuunnitelman mukaisesti. Laiduntavien eläinten tulee tulla toimeen pääasiassa laitumen tuotolla, eikä laiduntaminen saa aiheuttaa eroosiota. Ranta-alueella veden puoleisena sopimusalueen rajana käytetään pääsääntöisesti Vipu-palvelussa karttatasona olevaa Vipu-vesistön rajaa tai merialueet-tasoa.

Laiduntamalla tai niittämällä hoidettava perinnebiotooppi

- **Perinnebiotoopilla** tarkoitetaan sellaista kalliokettoa, kettoa, niittyä, rantaniittyä, lehdesniittyä, hakamaata, metsälaidunta tai nummea, jossa on nähtävissä selviä merkkejä aiemmasta laidunnuksesta tai alueen käytöstä karjan rehuntuotantoon.
  - **Kalliokedolla** tarkoitetaan ohuen maakerroksen peittämällä kalliopinnoilla esiintyviä, laidunnuksen tai niiton muovaamia pienialaisia puuttomia tai vain reunaosiltaan puustoisia niittyjä.
  - **Metsälaitumella** tarkoitetaan sopimuksessa metsälaidunaluetta, jolla
    - puusto koostuu eri ikäisistä lehti- tai havupuista ja laho- ja kolopuita on enemmän kuin talousmetsässä yleensä
    - on valoisia aukkokohtia, joissa kasvaa niittykasveja

- esiintyy ruohoja ja heiniä enemmän kuin vastaavalla metsätyypillä yleensä
- on voimassa oleva Metsähallituksen toimenpide- tai työkohdesuunnitelma. Suunnitelman on sisällettävä tasaikäisen lehtipuuvaltaisen puuston monipuolistamiseen liittyviä toimia, jotka täyttävät hoitosuunnitelman vaatimukset.
- on vanhaa kaskimetsää, jolle on tyypillistä koivu- tai leppävaltaisuus ja kaskeamiseen liittyvät kiviröykkiöt
- on laidunkäytöstä poistunut metsä, jolla on ollut pitkään jatkunut laidunhistoria ja joka on kunnostettavissa sopimuksen edellytykset täyttäväksi metsälaitumeksi.
- on maankäyttölajiltaan metsämaata.
- **Nummella** tarkoitetaan saaristossa ja rannikkoseudulla esiintyvää varpu- tai jäkälävaltaista, puutonta tai lähes puutonta kasvillisuutta.

Arvokas perinnebiotooppi

- Arvokas perinnebiotooppi voi saada korotettua korvausta. Alueen on täytettävä arvokkaan perinnebiotoopin määritelmä ja toisen seuraavista ehdoista on täytyttävä:
  - Alue on määritelty [valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaaksi perinnebiotoopiksi](#) perinnebiotooppien inventoinneissa vuosina 2016–2022.
  - ELY-keskus on arvioinut alueen inventoinnin kriteerien perusteella arvokkaaksi perinnebiotoopiksi tai vastaavaksi, ja joka nykytilassaan täyttää arvokkaan perinnebiotoopin määritelmän.

Jos tiedät, että lohkos on inventoitu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaaksi perinnebiotoopiksi, voit ilmoittaa sen sellaisena. Tällöin sinun tulee liittää inventoinnin toteuttaneen virnaomaisen lausunto hakemuksen liitteeksi. Lausunnosta tulee käydä ilmi hakemukseen sisältyvät valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaat lohkot/alueet. Lausuntoa ei kuitenkaan tarvitse, jos tieto alueen arvokkuudesta näkyy Vipu-palvelun ”Perinnebiotooppi” -karttatasosta. Karttataso julkaistaan Vipu-palvelussa myöhemmin ilmoitettavana ajankohtana.

Luonnonlaidun

- Luonnonlaitumella tarkoitetaan alaa, jota on käytettävä rehuntuottoon eikä se ole luokiteltu nykytilassaan perinnebiotoopiksi tai kunnostettavaksi perinnebiotoopiksi. Luonnonlaitumia ovat myös reunavyöhykkeet ja metsäsaarekkeet.
- Sopimukseen hyväksyttävällä luonnonlaitumella on oltava muusta ympäristöstä erottuvia luonto- tai maisema-arvoja, joita voidaan edistää laidunnuksella tai niitolla. Luonnonlaitumen on sijaittava maatalousympäristöön kuuluvassa maisemakokonaisuudessa.

Erityiset reuna-alueet ja saarekkeet

- Luontoarvoiltaan monimuotoinen tai maisemaltaan merkittävä peltojen reuna-alue.
  - Sopimukseen hyväksyttävien reunavyöhykkeiden on sijaittava maatalousympäristössä:
    - peltoalueen ja metsän (enintään 20 metriä leveä)
    - peltoalueen ja tien (enintään 40 metriä leveä) tai
    - peltoalueen ja vesistön (enintään 20 metriä leveä) välisellä, peltoalueen ulkopuolisella alueella.
- Pellon ja tien tai pellon ja vesistön välinen reuna-alue tai peltoalueiden metsäsaareke.
  - Peltoalueilla sijaitsevien metsäsaarekkeiden enimmäiskoko voi olla enintään yksi hehtaari.

Muut erikseen määritellyt alueet

- maatalousympäristön uhanalaisen lajiston säilymistä edistävä kohde
- maatalousympäristön muinaismuistokohde
- pitkäaikaiseen maankäyttöön liittyvä maaseudun kulttuuriperinnön hoitokohde.
- Luontodirektiivin mukainen luontotyyppi, joka hyötyy laidunnuksesta ja/tai niitosta sekä raivaamisesta.
- Natura 2000-alue tai muu luonnonhoidon kannalta tarkoituksenmukainen alue.
- Ei-tuotannollisen investoinnin korvauksella kunnostettu luonnonlaidun tai perinnebiotooppi.

6.2 Alat, joista ei voi tehdä sopimusta

Sopimukseen ei hyväksytä alaa,

- jolla tehtävillä toimenpiteillä ei ole selviä edellytyksiä edistää luontaisen maatalousympäristön lajistoa tai maisemaa.
- joka on ensisijaisesti metsätalouskäytössä.
- jonka tavoitteena on maanpinnan rikkominen, ellei kyse ole nurmilauhamättäiden jyrsimisestä rantaniityn luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi.
- jonka tuotolla laiduntavat eläimet eivät tule toimeen tai laitumen tuotto on liian vähäistä eläinten ravinnontarpeeseen nähden.

Tällaisia aloja ja toimenpiteitä ovat esimerkiksi:

- metsät tai muuten puustoiset alat, joiden tavoitteena on puuntuotanto.
- metsät, joissa on yksipuolinen lajisto ja ikärakenne.
- metsät, joiden kenttäkerros koostuu valtaosin varvuista.
- havupuumetsät, joilla ei ole selvää merkkiä laidunhistoriasta.
- reunavyöhykkeet ja metsäsaarekkeet, joiden monimuotoisuus- tai maisema-arvoja ei voida edistää laidunnus- tai niittohoidolla.
- viljellyt pihanurmikot.
- puutarha- ja puistokäytössä olevat alueet.
- maankäyttölajiltaan peltoa olevat alat.
- laajat yhtenäiset avokalliot, kivikkoiset ja hiekkaiset alueet.
- vain raivaamalla tai aitaamalla hoidettavat alueet.
- vain latojen säilyttäminen, ylläpitäminen tai kunnostaminen.
- alueet, jolla on suuri petopaine, ellei alueelle ole mahdollisuutta perustaa petoaitaa tai tehdä muita järjestelyjä.
- alueet, jonka toisesta rahoituslähteestä rahoitetut kunnostustoimenpiteet ovat kesken.
- alueet, joita hoidetaan toisen rahoituslähteen tuella.
- yli 100 m² tukikelvottomat alueet.

Sopimusta ei voi tehdä alueesta, jossa on suuri petopaine, ellei eläinten hyvinvoinnista voida huolehtia asianmukaisella petoaidalla tai muilla järjestelyillä. Suurpetouhkan vaara voi perustua Luken havaintoihin tai paikalliseen tietoon.

Hoitosuunnitelmaan pitää kirjata, jos sopimukseen haettavat lohkot ovat suurpetoalueella ja selvitys siitä, millaisilla ennakoivilla toimilla uhkaa pyritään vähentämään. Ennakoivat toimet voivat olla petoaita tai muut keinot, joilla pyritään tehostetusti varmistamaan laiduneläinten hyvinvointi.

Muita keinoja voivat olla esimerkiksi:

- laumanvartijakoirat
- tehostettu valvonta
- eläinten sisäänotto yön ajaksi
- eläinten ottaminen kokonaan pois alueelta tarvittaessa ja laidunnushoidon korvaaminen tällöin niitolla
- muunlaiset keinot, jolla voidaan vähentää laiduneläimiin kohdistuvaa uhkaa.

Sopimuksen tekeminen Natura 2000 -verkostoon kuuluvalle perinnebiotoopille tai luonnonlaitumelle, luonnonsuojelualueelle tai muun lainsäädännön perusteella suojellulle alueelle edellyttää, että sopimuksen perusteella tehtävät toimenpiteet ylittävät lainsäädännön edellyttämät hoitotoimet ja että sopimukseen kuuluvista toimenpiteistä ei makseta tai ole maksettu korvausta muun lainsäädännön kautta.

7. Hoitosuunnitelma

Tuenhakijan on toimitettava sopimushakemuksen liitteenä sopimusalueen hoitosuunnitelma, jossa on yksilöitävä alueella tehtävät vuosittaiset hoitotoimenpiteet lohkoittain sekä toimenpiteiden aikataulu. Sopimus perustuu ELY-keskuksen hyväksymään hoitosuunnitelmaan, jota tuenhakija sitoutuu toteuttamaan koko sopimuskauden ajan.

Hoitosuunnitelmassa on kuvattava

- a. Suunnitellun hankkeen ja suunnitellun hoidon yleiskuvaus ja tavoitteet, joiden perusteella voidaan arvioida alueen luonto- ja maisema-arvoja tai merkitystä maatalouden vesiensuojelussa.
- b. Lohko- tai hoitokokonaisuuskohtaisesti toteutettavat perustamis-, hoito- ja muut toimenpiteet ja niiden toteutusaikataulu vuosittain.
- c. Puustoon kohdistuvat hakkuut ja muut toimenpiteet. Suunnitelmassa on otettava huomioon koko alue ja sen puusto.
- d. Hoidon vaatima välivuosi laidunnuksessa.
- e. Selostus, miten toimenpiteet edistävät koko sopimuksen tavoitteiden saavuttamista.
- f. [Selvitys kaksinkertaisesta rahoituksesta](#). Selvitys toimenpiteistä, joiden toteuttamisesta maksetaan jo muuta Euroopan Unionin tai kansallisen tukijärjestelmän tukea.
- g. Sopimuksen vähimmäisvaatimusten mukaiset hoidon vaatimukset ja rajoitukset, jos lohko sijaitsee Natura 2000- tai suojelualueella.
- h. Selvitys siitä, millaisilla ennakoivilla toimilla sopimukseen haetuilla lohkoilla mahdollisesti olevaa suurempouhkaa pyritään vähentämään.
- i. Sopimusalueella sijaitsevien, perinteisten karjatalouteen liittyvien rakennelmien ja rakenteiden ylläpito ja kunnostus sekä alueen laidunnus (kulttuuriperinnön hoito).
- j. Alueella toteutettavat peruskunnostustoimenpiteet (aitaus, kunnostusraivaus ja petoaitaaminen) ja niiden toteutusvuosi.

Hoitosuunnitelmaksi voidaan hyväksyä myös Metsähallituksen tai ELY-keskuksen toimenpide- tai työkohdesuunnitelma. Hoitosuunnitelman teettämiseen voi hakea Neuvo2030-rahoitusta.

8. Sopimusalueen hoitotoimenpiteet

Hoitosuunnitelmaan kirjatulla hoitotoimenpiteillä säilytetään tai edistetään sopimusalueen tavanomaista arvokkaampia luonto- tai maisema-arvoja. Toimenpiteiden on perustuttava paikallisen luonnon

edellytyksiin. Toteutuksessa on kiinnitettävä huomiota alueellisiin erityispiirteisiin, maisemaan ja kulttuuriperinteeseen.

Sopimusalueella toteutettavista hoitotoimenpiteistä on pidettävä hoitopäiväkirjaa sitä mukaa kuin toimenpiteitä toteutetaan tai tiedot on merkittävä lohkokohtaisiin muistiinpanoihin.

Hoitotoimenpiteet on aloitettava jokaisella ympäristösopimukseen sisältyvällä loholla ensimmäisenä sopimusvuotena, ellei hyväksytyt suunnitelma muuta edellytä.

8.1 Perinnebiotooppien ja luonnonlaitumien hoitotoimenpiteet

Sopimusaluetta on hoidettava laiduntamalla tai niittämällä ja niittojätteen poiskorjuulla vuosittain. Hoitosuunnitelman mukainen laidunnus tai niitto ja niittojätteen korjuu on tehtävä sopimusvuonna viimeistään 15.9. Poikkeamisesta niittojätteen poiskorjuun vaatimuksesta tulee olla selvitys hoitosuunnitelmassa. ELY-keskus varmistaa asian maastokatselmointien yhteydessä. Hoitotoimia voivat lisäksi olla puiden ja pensaiden ylläpitöraivaus, raivausjätteen korjuu, lehtipuiden lehdestys ja muut vastaavat toimenpiteet. Pelkkä raivaus ei riitä sopimusalueen hoidoksi.

Sopimusaluetta ei saa muokata, lannoittaa tai käsitellä kasvinsuojeluaineilla. Sopimusalueella ei saa toteuttaa sellaista puuston hakkuuta, joka ei sisälly hoitosuunnitelman mukaisiin luonnon monimuotoisuutta ja maisemaa edistäviin raivauksiin. ELY-keskus voi tapauskohtaisesti sallia vesakon kemiallisen torjunnan kantokäsittelynä tai jättiputken kasvuston kemiallisen torjunnan. Aluetta ei saa ojittaa tai metsittää.

Perinnebiotoopiksi luokitellun alueen hoito on suunniteltava ja toteutettava siten, että hoito on ensisijaisesti eduksi alueen maatalousluonnon monimuotoisuudelle.

Rehevöitymisen ehkäisemiseksi laidunnettava perinnebiotooppi tai perinnebiotoopiksi kunnostettava alue on erotettava aidalla muista laidunnurmista.

Perinnebiotoopeilla ja luonnonlaitumilla voidaan toteuttaa myös kulotusta ja muita erityisiä hoitokeinoja, jos se on luonnon monimuotoisuuden kannalta tarkoituksenmukaista. Niitetty kasvillisuus ja raivaustähteet on korjattava pois, ellei hyväksytyssä suunnitelmassa perustellusti muuta edellytetä.

8.2 Laidunnus

Laidunnus on toteutettava siten, ettei se aiheuta alueen kasvillisuuden haitallista rehevöitymistä tai maaperän eroosiota. Sopimusalueita ei voi käyttää pelkästään yölaitumina eikä niitä saa käyttää talvella jaloittelualueena.

ELY-keskus voi tapauskohtaisesti sallia, että

- laidunnuksessa voidaan pitää sopimuskauden aikana vuoden tauko loispaineen pienentämiseksi tai uhanalaisen lajin säilymisen edistämiseksi.
- vanhaa niukkaravinteista nurmea, joka ei kuulu tilan viljelykiertoon sopimuskauden aikana, voi laiduntaa yhdessä sopimusalueen kanssa, jos se ei ole rehevöitymiselle altis.
- vasikoita voidaan lisäruokkia 1.8. alkaen.

Sopiva laidunnuskauden aikainen eläinmäärä tiettyä pinta-alaa kohden (*laidunnuspaine*) on varmistettava lohko- tai hoitokokonaisuuskohtaisesti. Laidunnuspaine on pyrittävä sovittamaan sellaiseksi, että se vastaa

mahdollisimman tarkoin laitumen tuottoa. Tämä on tärkeää sekä laitumen luontoarvojen hoidon että eläinten hyvinvoinnin kannalta.

Eläinten lukumäärä tiettyä laidunalaan kohti on sovittava niin, että eläimet pääsääntöisesti elävät laitumen tuoton varassa ilman lisärehua tai laidunkierto on järjestettävä niin, että laitumen ollessa loppuun syöty eläimet siirretään toiselle laitumelle.

Eläimille voidaan antaa kivennäisiä ja vitamiineja, jos ne sisältävät vähän fosforia ja niiden käytöstä ei aiheudu alueen rehevöitymistä. Mikäli kyseessä on rehevöitymiselle altis kohde, ELY-keskus voi määrätä sopimuksestaan yhteydessä kivennäisten ja vitamiinien sijoituspaikat, ruokintapisteen kattamisen tai muita tarvittavia lisätoimia.

Keskimääräinen eläintiheys hehtaaria kohden erityyppisillä perinnebiotoopeilla arvioidaan koko laidunkauden ajaksi taulukossa 3 määritellyllä tavalla. Taulukossa määritellyistä eläintiheyksistä voidaan poiketa, jos poikkeaminen voidaan perustella hoitosuunnitelmassa tai hallinnollisen tarkastuskäynnin yhteydessä sopimusalueen yksilöllisillä olosuhteilla. Jos perinnebiotoopilla laidunnetaan lyhyemmässä jaksossa tai kiertolaidunnuksena, laidunvuorokausien kokonaismäärä on otettava huomioon eläintiheyttä laskettaessa.

Taulukko 3. Keskimääräinen eläintiheys (eläimiä/ha) koko laidunkauden ajaksi (noin 120 päivää) erityyppisillä perinnebiotoopeilla:

	Hieho < 1	Hieho > 1 v	Lihanauta < 1v	Emolehmä + vasikka	Uuhi + 2,5 karitsaa	Hevonen
Keto	1,0–1,2	0,5–0,8	0,4–0,6	0,2–0,4	1,5–2,0	0,4–0,8
Tuore niitty	2,0–2,5	1,0–1,8	0,9–1,2	0,5–0,8	2,0–2,5	1,0–1,4
Rantaniitty	1,5–3,0	1,0–1,8	0,7–1,4	0,5–1,0	2,0–4,0	0,8–1,6
Hakamaa	1,2–2,0	0,7–1,3	0,5–1,0	0,4–0,8	1,5–2,5	0,6–1,2
Metsälaidun	0,2–0,8	0,05–0,5	0,05–0,4	0,04–0,3	0,2–1,0	0,05–0,4

Suunnitelmaan voidaan sisällyttää sopimusalueella sijaitsevien, perinteisten karjatalouteen liittyvien rakennelmien ja rakenteiden ylläpitoa ja kunnostusta sekä alueen aitaamista ja muita laiduntamiseen liittyviä toimenpiteitä.

Perinteisiä karjatalouteen liittyviä rakenteita ja rakennelmia ovat kiviaidat, kivisaarekkeet, riukuaidat, portit, veräjät, erilaiset heinän kuivatustelineet, suovat ja pielekset, karjasillat ja suoniittyjen patorakenteet sekä muut vastaavat rakenteet ja rakennelmat.

Rakennelmia kunnostettaessa on säilytettävä paikalliset tyyppiratkaisut. Rakennelmat on kunnostettava mahdollisimman paljon alkuperäisiä materiaaleja ja työtapoja käyttäen.

8.3 Natura-alueen tai uhanalaisen eläinlajin esiintymispaikan hoitotoimenpiteet

Hoitosuunnitelmaan on kirjattava erikseen hoitotoimenpiteet, joita toteutetaan, jos

- alue sijaitsee Natura-alueella*
- alueella on uhanalaisen kasvi- tai eläinlajin esiintymispaikka**
- alueella on tiukasti suojellun eläinlajin esiintymispaikka***

Uhanalaisen lajin esiintymän hoito on suunniteltava ja toteutettava siten, että hoito on ensisijaisesti eduksi alueen maatalousluonnon monimuotoisuudelle. ELY-keskuksen Y-vastualueen biologilta voi kysyä lisää mahdollisista uhanalaisten lajien yksityiskohtaisista hoitotoimenpiteistä.

Sopimusaluetta, jonka tavoitteena on maatalousympäristön uhanalaisten lajien elinolosuhteiden edistäminen, voidaan hoitaa sekä laiduntamalla, niittämällä että raivaamalla. Hoitotoimenpiteenä ei saa olla pelkkä raivaaminen.

*luonnonsuojelulaki 9/2023, 33 §

** luonnonsuojelulaki 9/2023, 6., 7. ja 8. luku

***Neuvoston direktiivi 92/43/ETY luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta, liite IV a.

8.4 Muinaismuistokohteiden ja kulttuuriperintökohteiden hoitotoimenpiteet

Aluetta, jota koskevan sopimuksen tavoitteena on hoitaa maatalousympäristön muinaismuistokohdetta tai maaseudun kulttuuriperintöä ylläpitävää luontokohdetta, voidaan hoitaa sekä laiduntamalla, niittämällä että raivaamalla. Hoitotoimenpiteenä ei saa olla pelkkä raivaaminen. Museovirastolla on tietoa näistä kohteista ja heiltä on mahdollista saada lausunto ja hoitolupa kohteeseen.

9. Yksivuotiset peruskunnostustoimenpiteet

Maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimuksen sopimuslohkolle on mahdollista hakea peruskunnostustoimenpidettä alueen aitaamista, kunnostusraivausta tai petoaitaamista varten.

Peruskunnostustoimenpide on toteutettava sen kalenterivuoden aikana, jolloin hakee sille maksua, lukuun ottamatta kunnostusraivaustoimenpidettä, jolla on toteutusaikaa seuraavan kalenterivuoden 30.4 saakka.

Kunnostusraivauksella ei tarkoiteta ylläpitöraivausta, jota tehdään tarvittaessa ja joka kuulu sopimuksen perustoimenpiteisiin.

Aitaustoimenpiteessä vesistön puoleisia lohkon reunoja ei tarvitse aidata. Aidan on oltava kiinteä aita, joka koostuu tolppista ja vähintään kahdesta langasta tai verkosta ja sen on oltava koko sopimuskauden kestävä.

Petoaita on rakennettava siten, että petojen pääsy aidattavalle alueelle estyy. Petoaidan on oltava [Riistakeskuksen](#) ohjeiden mukainen ja se on tehtävä lohkon jokaiselle reunalle.

Ohje: Aita koostuu 5–7 sähköä johtavasta langasta, aitalolpista, virtalähteestä ja maadoitteista. Tehokkaimmaksi on osoittautunut seitsemänlankainen sähköpaimenaita, jossa lankoja on 20 cm välein. Aitalankana on käytetty n. 2 mm paksua vaijeria sekä näkyvyyden parantamiseksi kolmantena ja ylimpänä lankana sähköä johtavaa 12 mm leveää nauhaa. Suurpetosähköaidoissa on käytetty yleensä kaksimetrisiä kestopuupylväitä, jotka on lyöty maahan siten, että tolppaväli on ollut noin 5–6* metriä. Tasaisilla ja suorilla aitauskohteilla tolppaväliä on mahdollista pidentää. Aidan korkeuden tulee olla noin 1,4 1,6 metriä. Ympärivuotisesti käytettävillä aidoilla sekä soisilla mailla tarvitaan pidempiä tolppia.

Ks. myös [Petovahinkojen ennaltaehkäisyopas alkutuotantotilallisille \(pdf\)](#)

* 10.4. korjattu: 56 → 5–6

Peruskunnostustoimenpide on mainittava hoitosuunnitelmassa sekä esitettävä samalla vuosi, jolloin aikoo sen toteuttaa. Edellä mainittuja peruskunnostustoimenpiteitä saa toteuttaa kullakin lohkolle korkeintaan kerran sopimuskauden aikana. Peruskunnostustoimenpiteitä voidaan tarvittaessa lisätä hoitosuunnitelmaan sopimuskauden aikana, jos ELY-keskus hyväksyy hoitosuunnitelman muutoksen. Peruskunnostustoimenpiteen maksua ei voi saada lohkolle, joka on sopimuksella edellisen ohjelmakauden mukaisen alkuperäisen sopimuskautensa loppuun saakka.

Tarkoituksenmukaisissa tilanteissa luonnonhoidon varmistamiseksi voidaan lohko kohtaista korvausta petoaidan rakentamisesta hakea sopimuslohkolle yhtenä vuonna sopimuskauden aikana. ELY-keskukseen tulee tehdä selvitys petoaitamateriaalin hankinnasta.

ELY-keskus tarkastaa hallinnollisella tarkastuskäynnillä haetun peruskunnostustoimenpiteen tarpeellisuuden. Toimenpiteen voi omalla riskillä toteuttaa jo ennen tarkastuskäyntiä 1.5 alkaen. Jos ELY-keskus toteaa hallinnollisella tarkastuskäynnillä toimenpiteen tarpeettomaksi, toimenpiteestä ei makseta korvausta. Sopimuksessa korvattava aitaus- tai petoaitaustoimenpide tulee toteuttaa sen vuoden aikana ja kunnostusraivaustoimenpide viimeistään 30.4 hakuvuotta seuraavaa kalenterivuotta, jolloin toimenpidettä haetaan, eikä korvausta voi hakea takautuvasti.

Jos kunnostettavaksi ilmoitettua lohkoa ei laidunneta ensimmäisenä sopimusvuonna, siltä on peruttava sopimuksen hoitokorvaus 31.1 seuraavaa kalenterivuotta. mennessä. Tuen perumisesta ilmoitetaan ELY-keskukseen. Aidan ja/tai kunnostusraivauksen voi kuitenkin ilmoittaa olevan tehty lähettämällä paikkaan sidotun valokuvan ELY-keskuksen pyynnöstä, jos ehdit saamaan kunnostuksen valmiiksi ja aloittaa laidunnuksen. Tällöin voi saada maksun myös sopimuskorvauksesta.

Lue lisää ohjeesta, millaisessa tilanteessa voi hakea [peruskunnostustoimenpidettä](#).

10. Vähimmäistason vaatimukset

Sopimuslohkot voivat olla maatalousmaata tai maatalousmaan ulkopuolista aluetta. Maatalousmaaksi merkityjä alueita koskee vaatimus maataloustoiminnasta sekä ehdollisuuden vähimmäistason vaatimukset.

Vähimmäistason vaatimukset

Maatalousmaata olevat peruslohkot ovat pysyvän nurmen vaatimuksen täyttäviä peruslohkoja, jotka ilmoitetaan kasvina ympäristösopimus pysyvä nurmi.

Maatalousmaata olevat sopimuslohkot on säilytettävä maatalousmaana ja pidettävä avoimena.

Kaikilla maatalousmaata olevilla sopimuslohkoilla tulee vähimmäistason vaatimuksen mukaisesti säilyttää ehdollisuuden hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 12 §:n mukaiset maisemapiirteet.

Puuryhmät ja yksittäiset puut, jotka on suojeltu luonnonsuojelulain (9/2023) 95 §:n tarkoitetut enintään 0,2 hehtaarin suuruiset luonnonmuistomerkit on säilytettävä, jos ne ovat maatalousmaalla olevan peruslohkon sisällä, peruslohkon pientareella tai toisiinsa rajoittuvien peruslohkojen välisellä alueella enintään 0,2 hehtaarin alalla.

Kaikilla maatalousmaata olevilla sopimuslohkoilla, jotka sijaitsevat Natura-alueilla, tulee vähimmäisvaatimuksena noudattaa ehdollisuuden hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusta, jonka mukaan Natura2000-alueiden pysyvät nurmet on säilytettävä, eikä niitä saa kyntää.

Jos sopimukseen kuuluva lohko sijaitsee suojelualueella, on [vähimmäistason vaatimuksina](#) noudatettava

- luonnonsuojelulain (9/2023) 34 ja 37 §:ää, 38 §:n nojalla tehtyjä päätöksiä, 47 ja 48 §:n nojalla tehtyjä suojelupäätöksiä, 49 ja 51 §:ää sekä 79 §:n nojalla tehtyjä lintuja koskevia suojelupäätöksiä
- Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 12 ja 15 §:ää.

Näistä vaatimuksista tulevat mahdollisesti hoitoa koskevat rajoitukset on mainittava hoitosuunnitelmassa.

Vähimmäistason vaatimukset L (9/2023)

34 §:

- Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää.

37 §:

- Jos toimenpide saattaa merkittävästi heikentää Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja, tuenhakijan ilmoitettava siitä ELY-keskukseen. Ilmoitusta ei tarvitse tehdä, jos toimenpide edellyttää viranomaisen lupaa tai viranomainen on jo tehnyt ilmoituksen. Ilmoitus on tehtävä kirjallisesti vähintään 30 vuorokautta ennen toimenpiteeseen ryhtymistä ja sen tulee sisältää tiedot toimenpiteestä, sen toteuttamistavasta ja vaikutuksista alueen suojelutavoitteisiin.

38 §:

- Jos ELY-keskukselle ed.m pykälän mukainen toimenpide voisi merkittävästi heikentää Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja, ELY-keskuksen on 30 vuorokauden kuluessa ilmoituksen saapumisesta kiellettävä toimenpiteeseen ryhtyminen tai rajoitettava sitä. Sitä ennen ELY-keskuksen tulee neuvotella eri vaihtoehtoista toimenpiteen toteuttamiseksi tuenhakijan kanssa.

47 §:

- ELY-keskus voi maanomistajan hakemuksesta tai suostumuksella päätöksellään perustaa yksityisen luonnonsuojelualueen 43 §:n 2 momentissa tarkoitettut perustamisedellytykset täyttävälle alueelle. Harkittaessa alueen perustamista on otettava huomioon myös muut yleiseen etuun liittyvät näkökohdat. Yksityistä luonnonsuojelualuetta ei saa perustaa, elleivät maanomistaja ja ELY-keskus ole sopineet alueen rauhoitusmääräyksistä ja aluetta koskevista korvauksista.
- ELY-keskus voi ilman maanomistajan hakemusta tai suostumusta päätöksellään perustaa luonnonsuojelualueeksi sellaisen yksityisen alueen, joka sisältyy valtioneuvoston hyväksymään luonnonsuojeluohjelmaan tai jonka suojelu on valtioneuvoston Natura 2000 -verkoston toteuttamista koskevan periaatepäätöksen mukaan toteutettava tässä luonnonsuojelulaissa säädetysti.

48 §:

- ELY-keskus ja yksityinen maanomistaja voivat luonnon- tai maisemansuojelun edistämiseksi tehdä sopimuksen perustamisedellytykset täyttävän alueen määräaikaisesta rauhoittamisesta joko

kokonaan tai tiettyjen toimenpiteiden osalta. Sopimus saadaan tehdä enintään 20 vuodeksi kerrallaan ja sopimus on voimassa, vaikka alue siirtyy uudelle omistajalle.

49 §:

- Kansallispuistossa ja luonnonpuistossa on luontoa muuttava toiminta kielletty. Näillä alueilla ei saa:
  - rakentaa rakennuksia, rakennelmia eikä teitä;
  - ottaa maa-aineksia tai kaivoskivennäisiä eikä vahingoittaa maa- tai kallioperää;
  - ojittaa;
  - ottaa taikka vahingoittaa sieniä, puita, pensaita tai muita kasveja tai niiden osia;
  - pyydystää, tappaa tai hätyyttää luonnonvaraisia selkärangaisia eläimiä tai hävittää niiden pesiä eikä pyydystää tai kerätä selkärangattomia eläimiä; eikä
  - ryhtyä muihin kuin 1–5 kohdassa tarkoitettuihin toimiin, jotka vaikuttavat epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan, eliölajien säilymiseen taikka alueen perustamistarkoitukseen.
- Oikeudesta kieltää tai rajoittaa liikkumista, leiriytymistä, maihinnousua sekä kulkuneuvon pitämistä luonnonsuojelualueella säädetään 56 §:ssä.

51 §:

- Kansallispuistossa ja luonnonpuistossa saadaan sen perustamistarkoitusta vaarantamatta Metsähallituksen luvalla:
  - pyydystää tai tappaa eläimiä, kerätä sieniä ja kasveja tai niiden osia, eläinten pesiä ja kivennäisnäytteitä tutkimusta tai muuta tieteellistä tarkoitusta tai opetusta varten
  - vähentää muiden kuin 50 §:n 3 momentissa tarkoitettujen kasvi- ja eläinlajien yksilöiden lukumäärää, jos ne ovat liian runsaslukuisia tai muutoin vahingollisia
  - poistaa sellaisia riistaeläinlajien yksilöitä, jotka aiheuttavat ilmeisen uhan ihmisen turvallisuudelle tai uhkaavat aiheuttaa omaisuudelle merkittävää taloudellista vahinkoa
  - kalastaa muutoinkin kuin kalastuslain 7 §:ssä tarkoitetulla tavalla
  - rakentaa poronhoitoon liittyviä rakennuksia ja rakennelmia
  - laskeutua ilma-aluksella
  - entistää ja kunnostaa muitakin kuin 50 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja rakennuksia ja rakennelmia.
- Lupa poiketa rauhoitussäännöksistä annetaan määräaikaisena ja se saa olla voimassa enintään kymmenen vuotta kerrallaan.
- Tässä pykälässä tarkoitettuun lupaan saadaan liittää ehtoja. Ehdot voivat sisältää ajallisia tai alueellisia rajoituksia taikka toimia, joita hakijan on noudatettava toiminnasta suojeluarvoille aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi.
- Jos lupaan perustuva oikeus siirretään toiselle, on siirrosta viipymättä ilmoitettava Metsähallitukselle. Luvan aikaisempi haltija vastaa kaikista lupaan liittyvistä velvoitteista, kunnes hänen tilalleen on hakemuksesta hyväksytty toinen.

79 §

- ELY-keskus voi päättää suojella lintudirektiivin 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettun tai direktiivin liitteessä I mainitun eliölajin taikka luontodirektiivin liitteessä II mainitun eliölajin suotuisan suojelutason saavuttamisen tai säilyttämisen kannalta merkittävän esiintymispaikan.
- Suojelupäätöksessä on määriteltävä esiintymispaikan rajat. Esiintymispaikkaa ei saa hävittää eikä heikentää. Kielto tulee voimaan, kun päätös on annettu tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille.

11. Hallinnollinen tarkastuskäynti

Sopimukseen haetuille lohkoille tehdään ELY-keskuksen toimesta hallinnollinen tarkastuskäynti eli maastokatselmointi. Maastokatselmointi tehdään viimeistään sopimuksen toisen vuoden aikana.

Maastokatselmoinnissa tarkastetaan

- sopimukseen haettujen lohkojen tukikelpoisuus, pinta-alat sekä otetaan paikkaan sidottuja valokuvia sopimuslohkoilta.
- laidunnuspaineen riittävyys lohkoilla
- hoitotoimenpiteiden riittävyys sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Jos peruslohkolla todetaan kunnostusraivaustoimenpiteen tarvetta eikä peltotukien haussa sitä ole haettu, tuenhakija voi hakea toimenpidettä peltotukien muutoshauun aikana 2.10 mennessä tai seuraavana vuonna ja tehdä kunnostusraivauksen silloin. Aitaamis- ja kunnostusraivaustoimenpiteeseen haetuille perus- tai kasvulohkoille tehdään toimenpiteen tarpeellisuustarkastelu ensimmäisen sopimusvuoden aikana.

Maastokatselmoinnin perusteella sopimuksen peruslohkojen aloja voidaan muuttaa. Jos tarkastuksessa havaitaan sopimukseen kelvotonta alaa, ELY-keskuksen käsittelijä määrittää alan oikeaksi ja sopimuksessa tukikelvottomalle alalle mahdollisesti maksetut edellisen vuoden tuet peritään takaisin ilman seuraamuksia.

Katselmoinnissa voidaan poistaa lohkoja tai pienentää tai suurentaa niiden alaa.

Katselmointivuonna maksetaan sopimuslohkolle korvausta katselmoinnissa hyväksytyin alan mukaisesti haetun alan rajoittaessa maksuja ja hyväksyty ala näkyy seuraavan vuoden tukihakemuksella Vipupalvelussa. Jos peruslohkon pinta-ala kasvaa katselmoinnissa, isommalle alalle maksetaan korvausta seuraavasta vuodesta alkaen. Katselmoinnista lähetetään tuenhakijalle maastokatselmoinnin tulos.

12. Valvonta ja seuraamukset

Sopimusehtojen noudattamisen tarkastamiseksi viranomaisilla on oikeus tehdä hallinnollisia tarkastuskäyntejä ja tilalla tehtäviä tarkastuksia. Tuenhakija on velvollinen korvauksetta esittämään tarkastusta suorittavalle kaikki korvaukseen liittyvät asiakirjat ja muutoinkin tarvittaessa avustamaan tarkastuksessa.

Korvausta voidaan alentaa tai korvaus voidaan jättää maksamatta, jos Euroopan unionin lainsäädäntö tai kansallinen lainsäädäntö tätä edellyttää tai jos tuenhakija on jättänyt noudattamatta sopimukseen perustuvia korvauksen ehtoja. Tehtävän vähennyksen määrään vaikuttavat korvauksen ehtoja koskevan laiminlyönnin vakavuus, laajuus, kesto ja toistuvuus.

Jos valvonnassa todetaan, että tuenhakija ei ole noudattanut sopimusehtoja, ehdollisuuden ehtoja, maatalousmaan avoimena pitämisen velvoitetta tai jos sopimuksen mukaisissa pinta-aloissa on virheitä, voidaan tuenhakijalle maksettavaa ympäristökorvausta vähentää siten kuin siitä erikseen säädetään.

Uutta ympäristösopimusta ei voi tehdä, jos valvonnassa on todettu, että korvauksen saaja on jättänyt olennaisesti noudattamatta vastaavaan sopimukseen perustuvia korvauksen ehtoja korvauksen hakemista edeltävän kahden sopimusvuoden aikana.

13. Sopimuksen siirtäminen

Sopimus voidaan siirtää:

- siirtämällä koko sopimus, esim. koko tilan hallinnan siirron vuoksi
- jakamalla sopimus, jolloin osa sopimuslohkoista siirtyy toiselle henkilölle

Jos koko maatila siirretään toiselle henkilölle sopimuksen voimassaolon aikana, sopimuksen vastaanottaja voi jatkaa sopimusta sen jäljellä olevan voimassaoloajan, jos hän täyttää sopimuksen ehdot.

Sopimuksen siirtämistä on haettava 15 työpäivän kuluessa omistus- tai hallintaoikeuden siirtymisestä toimittamalla [lomake 160](#) ELY-keskukseen.

14. Sopimuksen pinta-alan muutokset

Sopimukseen sisältyvää alaa voidaan muuttaa sopimuskauden aikana valvonnan, hallinnollisen tarkastuskäynnin, peltolohkokisterin ajantasaistuksen tai korvauksen saajan hakemuksen perusteella.

14.1 Sopimusalan väheneminen

Sopimuksen pinta-ala voi vähentyä ilman takaisinperintää, jos

- sopimusalan hallinta siirretään toiselle tuenhakijalle ja jos sopimukseen sisältyvä ala ei poistamisen jälkeen laske alle 0,30 hehtaarin vähimmäisalan.
- sopimusehtojen mukaista hoitoa ei enää jatketa, mutta ala jää kuitenkin tuenhakijan hallintaan.
- on kyse ylivoimaisen esteen tai poikkeuksellisen olosuhteen tilanteesta.

14.2 Sopimusalan lisääminen

Sopimukseen voi lisätä vuosittain sopimukseen soveltuvaa alaa, jos valtion talousarvion määrärahatilanne sen sallii. Ruokavirasto ilmoittaa vuosittain peltotukien haun yhteydessä, jos lisäalojen hakeminen on mahdollista. Alan lisäämisen on oltava sopimuksen toteuttamisen kannalta tarkoituksenmukaista. Lisäala tarkastetaan hallinnollisella tarkastuskäynnillä. Alan lisäämistä voi hakea Vipu-palvelussa. Lisäalasta on muodostettava omat peruslohkot.

15. Sopimuksen muuttaminen

Sopimuksen mukaisia toimenpiteitä voidaan tarvittaessa tarkentaa sopimuksen voimassaoloaikana, jotta sopimukselle asetetut tavoitteet eivät vaarantuisi.

Myös perinnebiotoopin arvoluokkaa voidaan muuttaa sopimuksen voimassaoloaikana, jos alan todetaan, perinnebiotoopin arvon määrittämisessä käytettävien inventointikriteerien perusteella, muuttuneen joko huonompaan tai parempaan suuntaan.

Voit hakea sopimuksen toimenpiteiden muuttamista tai perinnebiotoopin arvoluokan muuttamista ELY-keskuksesta seuraavan peltotukien haun päättymiseen mennessä. Jos perinnebiotooppilohkon arvoluokka nostetaan, korkeampaa tukitasoa maksetaan hakuvuodesta alkaen.

Jos hoitosuunnitelmaan kirjattu laiduntaminen ei ole mahdollista luonnonolosuhteiden, ylivoimaisen esteen tai sopimusalueen luontoarvoille aiheutuvan haitan vuoksi, tuenhakijan on haettava sopimuksen päättämistä tai kohteen hoitotoimenpiteen vaihtoa erikseen kirjallisesti ELY-keskuksesta.

Ennen tarkentamista korvauksensaajaa on kuultava asiasta. ELY-keskuksen sopimuksen tarkentamista koskevan päätökseen voi hakea oikaisua.

16. Tuenhakijan ilmoitusvelvollisuus ja asiakirjojen säilyttäminen

Tuenhakijan on viipymättä ilmoitettava korvauksen myöntäneelle ELY-keskukselle sellaisesta korvauksen saajaa tai tuettavaa toimintaa koskevasta olosuhteiden muutoksesta, joka saattaa vaikuttaa korvauksen määrään tai aiheuttaa korvauksen takaisinperimisen tai lakkauttamisen. Muutos voi olla esimerkiksi koko tilan tai sen osan myynti tai vuokraus toiselle viljelijälle tai eläintuotannon lopettaminen.

Tuenhakija on velvollinen antamaan korvauksen myöntävälle ELY-keskukselle korvauksen myöntämisen ja maksamisen edellytyksiä koskevat oikeat ja riittävät tiedot.

Tuenhakijan on säilytettävä korvauksen ehtoihin liittyvät muistiinpanot ja todistukset vähintään neljän vuoden ajan sopimuskauden päättymisestä.

17. Sopimuksesta luopuminen

Ympäristösopimuksesta voi luopua ilman takaisinperintää, jos:

- ympäristösopimukseen kuuluva ala vähenee sopimuksen siirtämisen vuoksi alle vähimmäismäärän.
- luopumisen syynä on ylivoimainen este tai poikkeuksellinen olosuhde. Tuenhakijan on esitettävä ylivoimaisesta esteestä riittävät todisteet kirjallisesti. Esimerkiksi työkyvyttömyyseläkkeen osalta tällainen on lääkärinlausunto tuenhakijan terveydentilasta.

Sopimuksesta luopumista koskeva ilmoitus, kuten myös ilmoitus ylivoimaisten esteiden aiheuttamasta sopimuksesta luopumisesta, on tehtävä kirjallisesti ELY-keskukseen ennen luopumista ja ylivoimaisen esteen ollessa kyseessä viipymättä ja viimeistään 15 työpäivän kuluessa siitä, kun tuenhakijan tai hänen oikeudenomistajansa on mahdollista tehdä tässä tarkoitettu ilmoitus.

Tapaukset, joissa vuosittainen maksu on jäänyt hakematta, katsotaan sopimuksesta luopumiseksi, mutta tästä aiheutuu takaisinperintä.

Uutta ympäristösopimusta ei tehdä, jos korvauksen saaja on kesken sopimuskauden luopunut vastaavasta sopimuksesta eikä luopumisesta ole kulunut kahta vuotta.

Uutta ympäristösopimusta ei voi tehdä, jos valvonnassa on todettu, että korvauksen saaja on jättänyt olennaisesti noudattamatta vastaavaan sopimukseen perustuvia korvauksen ehtoja korvauksen hakemista edeltävän kahden sopimusvuoden aikana.

18. Sopimuksen purkaminen ja maksetun korvauksen takaisinperiminen

ELY-keskus voi purkaa sopimuksen, jos sopimuksen tehnyt tuenhakija tai tuenhakija, jolle sopimus on myöhemmin siirretty, on salannut sopimuksen tekemiseen olennaisesti vaikuttavan seikan tai antanut sellaisesta virheellistä tietoa. Sopimus voidaan purkaa, jos sopimuksen kohteena oleva ala ei täytä

korvauksen myöntämisen edellytyksiä tai, jos sopimuksen haltija rikkoo sopimusehtoja. Jos ympäristösopimus puretaan, sopimuksen perusteella maksettu korvaus on perittävä takaisin koko sopimuskaudelta.

Virheellisesti tai perusteetta maksettu korvaus peritään takaisin, jos

- korvauksen myöntämisen tai maksamisen edellytykset eivät ole täyttyneet;
- hallinnollisella tarkastuskäynnillä havaitaan sopimukseen kelpaamatonta alaa;
- korvauksensaaja ei ole noudattanut korvauksen ehtoja;
- tuenhakija on antanut sellaisen virheellisen tai puutteellisen tiedon, joka on olennaisesti vaikuttanut korvauksen myöntämiseen tai maksamiseen;
- tuenhakija estää tarkastuksen tai
- Euroopan unionin lainsäädäntö tätä edellyttää.

Tuen takaisinperimisestä päättää korvauksen myöntänyt viranomaisen.

Perusteettomasti tai liikaa maksetulle määrälle voidaan periä korkoa maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (1334/2022) 42 §:n mukaan. Perittäville määrälle on suoritettava korkolain ([633/1982](#)) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua vuotuista viivästyskorkoa. Korko lasketaan sen ajan perusteella, joka alkaa 60 päivää takaisinperintäpäätöksen tekemisajankohdasta ja päättyy saatavan suorittamisajankohtaan tai, jos saatava vähennetään myöhemmin maksettavasta erästä, vähennyksen tekemisajankohtaan.

Periminen toimitetaan siinä järjestyksessä mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) on säädetty.

19. Tietojen toimittaminen ja tuen julkisuus

Toimivaltaisella viranomaisella tai Ruokavirastolla on oikeus saada tuensaajalta tukien seuranta ja vaikuttavuuden arviointia varten tarpeelliset selvitykset ja seurantatiedot

Lisäksi EU-lainsäädäntö edellyttää, että jäsenvaltion on julkaistava hakupalvelussa tiedot tuensaajalle Euroopan maatalouden tukirahastosta ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta maksetuista tuista mukaan lukien yksityishenkilöiden tukitiedot. Tietojen toimittamisesta ja tukien julkisuudesta on kerrottu tarkemmin Peltotukien hakuoppaan luvussa [Maataloushallinnon rekisteritietojen julkisuus ja luovuttaminen](#).

20. Ylivoimainen este

Ylivoimaisesta esteestä on kerrottu tarkemmin Peltotukien hakuoppaan luvussa [Ylivoimainen este ja poikkeuksellinen olosuhde tukihaun jälkeen](#).

Sopimuksen maksun hakeminen voi estyä sopimuskauden aikana ylivoimaisen esteen vuoksi. Vapaamuotoinen, kirjallinen ilmoitus ylivoimaisesta esteestä pitää toimittaa ELY-keskukseen 15 työpäivän kuluessa siitä, kun se on ollut mahdollista toimittaa.

Jos sopimuksesta luopumisen syynä on ylivoimainen este, korvausta ei peritä takaisin.

21. Muutoksenhaku

Tuenhakija voi hakea muutosta sopimus- ja tukipäätökseen tekemällä kirjallisen oikaisuvaatimuksen päätöksen tehneelle ELY-keskukselle 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. ELY-keskuksen oikaisuvaatimusta koskevasta päätöksestä voi valittaa hallinto-oikeuteen.

Sopimusehdot: Alkuperäiskasvilajikkeen ylläpitoa koskeva ympäristösopimus 2024

Julkaisupäivä: 5. huhtikuuta 2024

Alkuperäiskasvilajikkeen ylläpitoa koskeva ympäristösopimus (jäljempänä sopimus) on alkuperäiskasvien geneettiseen monimuotoisuuden säilyttämiseen ja edistämiseen tähtäävä ympäristösopimus.

Sopimuksen hakija (jäljempänä hakija) voi saada korvausta tekemällä sopimuksen yhden tai useamman alkuperäiskasvilajikkeen ylläpitämisestä.

Sopimus voidaan tehdä nurmi- ja rehukasvien, viljakasvien, juurikkaiden, siemenperunoiden, öljy- ja kuitukasvien sekä vihannesten maatiaislajikkeiden, vanhojen kauppalajikkeiden ja vanhojen kauppalajikkeiden muuntuneiden kantojen ylläpidosta.

Alkuperäiskasvilajikkeen on oltava Suomen kansallisessa kasvilajikeluettelossa. Lisää tietoa alkuperäiskasvilajikkeiden rekisteröimisestä löydät Ruokaviraston sivulla [Maatiaiskasvit ja muut alkuperäiskasvit](#).

Korvauksen määrää ja ehtoja voidaan muuttaa sopimuskauden aikana, jos Euroopan unionin lainsäädännön muutokset, päällekkäisen maksun estäminen tai perustasoa koskevat muutokset sitä edellyttävät. Jos korvauksen saaja ei hyväksy tällaista mukautusta, hänellä on oikeus luopua sopimuksesta ilman takaisinperintää.

1. Sopimuskausi

Sopimuskauden pituus on viisi vuotta. Sopimuskausi alkaa 1.5. sinä vuonna, kun sopimusta haetaan ja päättyy 30.4.

Vuosina 2019–2022 alkaneet sopimukset

Nämä sopimusehdot koskevat myös niitä vuosina 2019–2022 alkaneita sopimuksia, jotka ovat yhä voimassa. Sopimukset päättyvät, kun sopimuksen alkuperäinen viiden vuoden sopimuskausi päättyy.

2. Hakija

Sopimuksen tekevät hakija ja se elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (jäljempänä ELY-keskus), jonka toimialueella hakijan maatilatalouskeskus sijaitsee. Jos maatilalla ei ole talouskeskusta, toimivaltainen on se viranomaisalue, jonka toimialueella pääosa maatilataloudesta sijaitsee.

Hakija voi olla

- luonnollinen henkilö
- oikeushenkilö tai
- luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden ryhmä.

Hakijan on oltava sopimusvuotta edeltävän vuoden joulukuun 31. päivänä vähintään 18-vuotias.

Alle 18-vuotias voi hakea sopimusta, jos hän on solminut avioliiton, harjoittaa maataloutta yhteisomistajana yhdessä vanhempansa kanssa tai ikää koskevasta vaatimuksesta poikkeamiseen on muita erityisiä syitä. Jos maa- ja puutarhataloutta harjoitetaan useamman viljelijän toimesta tai yhteisömuodossa, sopimuksen tekemisen edellytyksenä on, että vähintään yksi viljelijä, yhteisön jäsen, osakas tai yhtiömies täyttää ikää koskevan vaatimuksen.

3. Sopimuksen hakeminen

Sopimuksen hakemiseen tarvitaan tilatunnus. Sopimusta haetaan Ruokaviraston [lomakkeella 214](#) viimeistään 18.6.2024. Lomake on palautettava siihen ELY-keskukseen, jonka toimialueella hakijan maatilán talouskeskus sijaitsee. Jos maatilalla ei ole talouskeskusta, lomake on palautettava siihen ELY-keskukseen, jonka toimialueella pääosa maatilán pelloista sijaitsee.

Hakemuksen liitteenä on toimitettava liitteenä jäljennös Ruokaviraston antamasta lajikkeen ylläpitopäätöksestä.

Maatalousmaan ilmoittaminen

Hakijan on ilmoitettava kaikki hallinnassaan oleva maatalousmaa [Vipu-palvelussa](#) peltotukien haun 2024 loppuun mennessä. Jos hakija ei hae maatalousmaalle tukea, hakijan on ilmoitettava hallinnassaan oleva maatalousmaa [lomakkeella 102A](#) kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle peltotukien haun 2024 loppuun mennessä. Jos hakijalla ei ole hallinnassaan maatalousmaata, ilmoitusta ei tarvitse tehdä.

4. Vuosittaisen maksun hakeminen

Sopimuksen maksua on haettava vuosittain Ruokaviraston [lomakkeella 214](#). Lomake on palautettava ELY-keskukseen viimeistään 18.6.2024.

Sopimus puretaan, jos sopimuksen vuosittaista maksua ei haeta, paitsi jos maksun hakematta jättäminen on johtunut ylivoimaisesta esteestä. Korvauksen maksamisen edellytyksenä on, että maksettavan korvauksen määrä sopimusvuodelta on vähintään 100 euroa.

5. Korvauksen määrä ja maksaminen sopimuksesta

Korvausta maksetaan 400 euroa vuodessa jokaisesta ylläpidettävästä kasvilajikkeesta.

6. Sopimusehdot

Korvausta saadakseen hakijan on noudatettava sopimuksen ehtoja.

Sopimus tehdään yhdestä tai useammasta alkuperäiskasvilajikkeesta.

Hakijan ylläpitämän alkuperäiskasvilajikkeen on oltava rekisteröity Suomen kansalliseen kasvilajikeluetteloon.

Sopimus voidaan tehdä nurmi- ja rehukasvien, viljakasvien, juurikkaiden, siemenperunoiden, öljy- ja kuitukasvien sekä vihannesten maataislajikkeiden, vanhojen kauppajalokkeiden ja vanhojen kauppajalokkeiden muuntuneiden kantojen ylläpidosta.

Hakijan pitää varastoida ja säilyttää vähintään kahden hehtaarin kylvämiseen tarvittava määrä alkuperäiskasvilajikkeen kylvökelpoista siementä maatilalla. Siemenen ylläpitoerä on muodostettava mahdollisimman hyvälaatuisesta siemenestä ja se on uusittava erän loppuessa tai siemenen itävyyden alentuessa.

Hakijan on ylläpidettävä lajiketta viljelijän tavanomaisesti käyttämin menetelmin. Ylläpitoiljelystä ei tarvitse perustaa joka vuosi. Ylläpidettävästä lajikkeesta voi olla myös muuta tuotantoa, josta korjataan sato myyntiin tai omaa käyttöä varten.

Nurmikasvilajikkeen ylläpitoiljelys saa olla enintään neljä vuotta. Ylläpitoerän lisäksi nurmelta voidaan korjata joko nurmirehusato tai siemensato markkinointitarkoitusta varten.

Hakijan on tehtävä alkuperäiskasvilajikkeen ylläpidosta muistiinpanoja, joista on mahdollista tarkastaa ylläpidon tilanne. Muistiinpanojen on katettava kaikki lisäysmateriaalia edeltävät lajikkeen sukupolvet.

7. Vähimmäistason vaatimukset

Sopimusehtojen lisäksi hakijan on noudatettava kansallista lainsäädäntöä alkuperäiskasvilajikkeen ylläpitäjän velvoitteista. Velvoitteista on kerrottu tarkemmin Ruokaviraston sivulla [Maataiskasvit ja muut alkuperäiskasvit](#). Puutteet näiden velvoitteiden noudattamisessa saattavat aiheuttaa seuraamuksia maksettavaan korvaukseen.

8. Ehdollisuus

Hakijan on noudatettava ehdollisuuden vaatimuksia. Ehdollisuusvaatimusten laiminlyönti aiheuttaa seuraamuksia kaikkiin viljelijätukiin. Jos laiminlyönti aiheutuu esimerkiksi maatalousmaahan kohdistuvasta rikkeestä, tukivähennys kohdennetaan pinta-ala- ja eläinperusteisiin tukiin. Ehdollisuuden vaatimuksista on kerrottu tarkemmin [Ehdollisuuden oppaalla](#).

9. Sopimuksen purkaminen ja takaisinperiminen

ELY-keskus voi purkaa sopimuksen, jos sopimuksen tehnyt tuenhakija tai tuenhakija, jolle sopimus on myöhemmin siirretty, on salannut sopimuksen tekemiseen olennaisesti vaikuttavan seikan tai antanut sellaisesta virheellistä tietoa. Sopimus voidaan purkaa myös, jos sopimuksen haltija rikkoo sopimusehtoja. Jos ympäristösopimus puretaan, sopimuksen perusteella maksettu korvaus on perittävä takaisin koko sopimuskaudelta.

Virheellisesti tai perusteetta maksettu korvaus peritään takaisin, jos

- korvauksen myöntämisen tai maksamisen edellytykset eivät ole täyttyneet
- korvauksensaaja ei ole noudattanut korvauksen ehtoja
- hän on antanut sellaisen virheellisen tai puutteellisen tiedon, joka on olennaisesti vaikuttanut korvauksen myöntämiseen tai maksamiseen
- korvauksensaaja kieltäytyy avustamasta tarkastuksessa
- Euroopan unionin lainsäädäntö tätä edellyttää.

Tuen takaisinperimisestä päättää korvauksen myöntänyt viranomainen.

Perusteettomasti tai liikaa maksetulle määrälle voidaan periä korkoa maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (1334/2022) 42 §:n mukaan. Perittäville määrälle on suoritettava korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua vuotuista viivästyskorkoa. Korko lasketaan sen ajan perusteella, joka alkaa 60 päivää takaisinperintäpäätöksen tekemisajankohdasta ja päättyy saatavan suorittamisajankohtaan tai, jos saatava vähennetään myöhemmin maksettavasta erästä, vähennyksen tekemisajankohtaan.

Periminen toimitetaan siinä järjestyksessä mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) on säädetty.

10. Sopimuksen siirtäminen

Jos sopimus siirretään, sopimuksen vastaanottaja voi jatkaa sopimusta sen jäljellä olevan voimassaoloajan, jos hän täyttää sopimuksen ehdot.

Sopimuksen siirtämistä on haettava 15 työpäivän kuluessa omistus- tai hallintaoikeuden siirtymisestä toimittamalla [lomake 160](#) ELY-keskukseen.

11. Ylivoimainen este

Ylivoimaisesta esteestä on kerrottu tarkemmin Peltotukien hakuoppaan luvussa [Ylivoimainen este tai poikkeuksellinen olosuhde tukihaun jälkeen](#).

Sopimuksen hakeminen voi estyä tai sopimuksen maksun hakeminen voi vähentyä sopimuskauden aikana ylivoimaisen esteen vuoksi. Vapaamuotoinen, kirjallinen ilmoitus ylivoimaisesta esteestä pitää toimittaa ELY-keskukseen 15 työpäivän kuluessa siitä, kun se on ollut mahdollista toimittaa.

Jos sopimuksesta luopumisen syynä on ylivoimainen este, korvausta ei peritä takaisin.

12. Hakijan ilmoitusvelvollisuus ja asiakirjojen säilyttäminen

Hakijan on viipymättä ilmoitettava korvauksen myöntäneelle ELY-keskukselle sellaisesta korvauksen saajaa tai tuettavaa toimintaa koskevista olosuhteiden muutoksista, joka saattaa vaikuttaa korvauksen määrään tai aiheuttaa korvauksen takaisinperimisen tai lakkauttamisen. Tässä tarkoitettuja muutoksia ovat esimerkiksi koko tilan tai sen osan myynti tai vuokraus toiselle viljelijälle tai kasvilajikkeen ylläpidon lopettaminen.

Hakija on velvollinen antamaan korvauksen myöntäville ELY-keskukselle korvauksen myöntämisen ja maksamisen edellytyksiä koskevat oikeat ja riittävät tiedot.

Hakijan on säilytettävä korvauksen ehtoihin liittyvät muistiinpanot ja todistukset vähintään neljän vuoden ajan sopimuskauden päättymisestä.

13. Tietojen toimittaminen ja tuen julkisuus

Toimivaltaisella viranomaisella on oikeus saada tuensaajalta tukien seuranta ja vaikuttavuuden arviointia varten tarpeelliset selvitykset ja seurantatiedot.

Lisäksi EU-lainsäädäntö edellyttää, että jäsenvaltion on julkaistava hakupalvelussa tiedot tuensaajalle Euroopan maatalouden tukirahastosta ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta maksetuista tuista mukaan lukien yksityishenkilöiden tukitiedot. Tietojen toimittamisesta ja tukien julkisuudesta on kerrottu tarkemmin Peltotukien hakuoppaan luvussa [Maataloushallinnon rekisteritietojen julkisuus ja luovuttaminen](#).

14. Sopimuksesta luopuminen

Hakija voi luopua sopimuksesta, jos tilalla on hyväksytty ylivoimainen este tai poikkeuksellinen olosuhde.

Ilmoitus sopimuksesta luopumisesta on tehtävä kirjallisesti ELY-keskukseen 15 työpäivän kuluessa siitä, kun korvauksen saajan tai hänen oikeudenomistajansa on mahdollista tehdä tässä tarkoitettu ilmoitus.

Jos korvauksensaaja luopuu sopimuksesta ennen sopimuskauden päättymistä, uusi vastaava sopimus voidaan jättää tekemättä, kunnes kaksi vuotta on kulunut luopumisesta.

15. Valvonta ja seuraamukset

Sopimusehtojen noudattamisen tarkastamiseksi viranomaisilla on oikeus tehdä hallinnollisia tarkastuksia ja tilalla tehtäviä tarkastuksia.

Valvonnassa tarkastetaan korvauksen ehtojen noudattaminen siten kuin Euroopan unionin ja kansallinen lainsäädäntö edellyttävät.

Korvauksen hakija on velvollinen korvauksetta esittämään tarkastusta tekeväälle viranomaiselle kaikki korvaukseen liittyvät asiakirjat ja muutoinkin avustamaan tarkastuksessa. Tarkastajalla on oikeus valvontatehtävän edellyttämässä laajuudessa tarkastaa korvauksen hakijan korvauksen kohteet sekä muut korvauksen myöntämisen ja maksamisen edellytykset. Tarkastuksessa otetaan kuitenkin huomioon kotirauha.

Jos valvonnassa havaitaan, ettei sopimusehtoja ole noudatettu, korvausta vähennetään tai se jätetään maksamatta.

16. Muutoksenhaku

Hakija voi hakea muutosta sopimus- ja tukipäätökseen tekemällä kirjallisen oikaisuvaatimuksen päätöksen tehneelle ELY-keskukselle 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.